ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 31.05.1995
COM(95) 86 τελικό

95/0074(COD)

ΕΚΘΕΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 89/552/ΕΟΚ

ΚΑΙ

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

Πίνακας περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ Α

Εισαγωγή

1.	Αναδρομή στο θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο	5
2.	Η οδηγία και το Πράσινο Βιβλίο "βιομηχανίες προγραμμάτων"	6
3.	Η διαδικασία διαβουλεύσεων	7
4.	Η οδηγία και η κοινωνία της πληροφορίας	7
5.	Η ολοκλήρωση της διαδικασίας προετοιμασίας της αναθεώρησης	8

ΜΕΡΟΣ Β

Έκθεση εφαρμογής της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ σύμφωνα με το άρθρο 26

1.	Αντικείμενο της έκθεσης	10
	Οι διατάξεις της οδηγίας του 1989	11
	- Το δίκαιο που εφαρμόζεται στι ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις	11
	- Η προώθηση της παραγωγής και διανομής ευρωπαϊκών έργων	11
	- Η τηλεοπτική μετάδοση κινηματογραφικών έργων	11
	- Η τηλεοπτική διαφήμιση και οι χορηγίες	12
	- Η προστασία των ανηλίκων	12
	- Το δικαίωμα απάντησης	12
2.	Οικονομικά θέματα	13
	- Ποσοτική ανάπτυξη των υπηρεσιών	13
	- Ανάπτυξη της διαφημιστικής αγοράς	14
	- Θετικός σφαιρικά ο απολογισμός για τα ευρωπαϊκά έργα	14
3.	Εφαρμογή της οδηγίας	15
3.1	Γενικά προβλήμματα	15
3.1.1	Δυσχέρεια προσδιορισμού του εφαρμοστέου δικαίου	15
	Ο τόπος εγκατάστασης: καθοριστικό κριτήριο	16
3.1.2	Ουσιαστική αμφισημία	17
3.2	Ειδικά προβλήματα	19
3.2.1	Άρθρο 2.2 - Ελευθερία λήψης	19
3.2.2	Κεφάλαιο III - Προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων	19
	- Έλεγχος της εφαρμογής των άρθρων 4 και 5	19
	- Ευρωπαϊκά έργα	21
	- Κινηματογραφικά έργα	21

3.2.3 Κεφάλαιο IV - Τηλεοπτική διαφήμιση και χορηγίες 22
- Η μνεία του ονόματος και/ή του λογοτύπου του χορηγού ή των επιχορηγούμενων εκπομπών..... 22
- Η μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων μέσα σε δεδομένο διάστημα μίας "ώρας" 22
- Η "προγραμματισμένη διάρκεια" των οπτικοακουστικών έργων όσον αφορά το καθεστώς των διακοπών για την παρεμβολή διαφημίσεων 22
- Η κατάσταση και ο υπολογισμός του μέγιστου επιτρεπόμενου χρόνου για την τηλεοπτική προώθηση εμπορικών προϊόντων 23
- Η κατάσταση των τηλεαγορών 23

3.2.4 Κεφάλαιο V - Προστασία των ανηλίκων 23

3.2.5 Κεφάλαιο VI - Το Δικαίωμα απάντησης 24

ΜΕΡΟΣ Γ'

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί τροποποιήσεων της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ

Αιτιολογική έκθεση και εξέταση των τροποποιηθεισών διατάξεων

1. Ο χαρακτήρας και οι κατευθυντήριες γραμμές της πρότασης αναθεώρησης 25

2. Εξέταση των τροποποιηθεισών διατάξεων 26

2.1 Κεφάλαιο I - Ορισμοί 26
Άρθρο 1 - Παράγραφοι (β) και (ε) 26

2.2 Κεφάλαιο II - Γενικές διατάξεις 27
2.2 Άρθρο 2 27
2.2.1. "Ο τόπος εγκατάστασης", κριτήριο που καθορίζεται από την οδηγίαγια τον καθορισμό της "δικαιοδοσίας" 27
I Το ιστορικό 28
II Το κείμενο 28
III Το πλαίσιο 28
IV Στόχοι και πρακτικά θέματα 29
2.2.2. Αποσαφήνιση της έννοιας της "εγκατάστασης" που εφαρμόζεται στον τομέα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών 30
2.2.3 Άρθρο 2α 31
2.2.4 Άρθρο 3 33

2.3 Προώθηση της διανομής και της παραγωγής προγραμμάτων 33
2.3.1 Η προώθηση των ευρωπαϊκών έργων 33
Άρθρο 4 35
Άρθρο 5 35
2.3.2 Λεπτομερής εξέταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων 36
α) Ένα ειδικό κάθεστώς για τους σταθμούς θεματικού χαρακτήρα μυθοπλασίας και ντοκυμαντέρ 36
β) Ένα καθεστώς καθορισμένης σταδιακής προσαρμογής για τα τους νέους σταθμούς 37
2.3.3 Άρθρο 6 37
2.3.4 Άρθρο 7 38
2.3.5 Άρθρο 8 40

2.4.	Κεφάλαιο IV - Τηλεοπτική διαφήμιση, χορηγία και τηλεαγορά	40
2.4.1	Άρθρο 11	40
2.4.2	Άρθρο 12 έως 16	40
2.4.3	Άρθρο 17	41
2.4.4.	Άρθρο 18	41
2.4.5	Άρθρο 18α	42
2.4.6.	Άρθρο 18β	42
2.4.7	Άρθρο 19	42
2.4.8	Άρθρο 20	42
2.4.9	Άρθρο 21	43
2.5	Κεφάλαιο V - Προστασία των ανηλίκων και των δημοσίων ηθών	43
2.5.1	Άρθρο 22	43
2.5.2	Άρθρο 22α και β	43
2.6	Κεφάλαιο VII - Τελικές διατάξεις	43
2.6.1	Άρθρο 25	43
2.6.2	Άρθρο 26	43
3.	Διεθνή θέματα	44
3.1	Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση	44
3.2	Οι "ευρωπαϊκές συμφωνίες"	45
3.3	Προς μία παγκόσμια σύμβαση ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης	45
4.	Κείμενο της πρότασης οδηγίας που τροποποιεί την οδηγία 89/552/ΕΟΚ	47

ΕΚΘΕΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΜΕΡΟΣ Α: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Αναδρομή στο θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο

Η οδηγία 89/552/ΕΟΚ[1], που φέρει τον τίτλο "τηλεόραση χωρίς σύνορα" εγκρίθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1989, μετά από πολυετείς συζητήσεις στο πλαίσιο των κοινοτικών οργάνων[2]. Ο έντονος χαρακτήρας των συζητήσεων αυτών αντικατόπτριζε τη θέση που ήδη καταλάμβανε η τηλεόραση στις κοινωνίες μας, εν μέσω οικονομικών, βιομηχανικών, πολιτιστικών, κοινωνικών και τεχνολογικών προκλήσεων μείζοντος σημασίας.

Το ενδιαφέρον των κοινοτικών οργάνων για τον τομέα αυτό δεν μειώθηκε μετά την έγκριση της οδηγίας. Το αντίθετο. Φθάνει να υπενθυμίσουμε τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Στρασβούργου τον Δεκέμβριο του 1989 και την ανακοίνωση για την οπτικοακουστική πολιτική που εκρίθηκε τον Φεβρουάριο 1990[3] με την ώθηση των συναντήσεων του Παρισιού, την έγκριση του προγράμματος MEDIA[4] τον Δεκέμβριο του 1990, το Πράσινο Βιβλίο όσον αφορά τις συγκεντρώσεις και την πολυφωνία στα μαζικά μέσα ενημέρωσης που ενέκρινε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο 1992[5], την έγκριση του σχεδίου δράσεως για την τηλεόραση προηγμένης τεχνολογίας[6] το 1993, καθώς και τη σημασία που δόθηκε στον οπτικοακουστικό τομέα κατά τις διαπραγματεύσεις της GATT που ολοκληρώθηκαν στις 15 Δεκεμβρίου 1993.

Το 1994 εξάλλου, χαρακτηρίσθηκε από μία νέα προσπάθεια μελέτης και ανάλυσης των τάσεων σε ένα τομέα ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του οποίου είναι η ικανότητα του να αναπτυχθεί ταχέως, ιδίως υπό την ώθηση της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η Επιτροπή δημοσίευσε το Μάρτιο, μία πρώτη έκθεση για την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας στο πλαίσιο του "monitoring"[7] (ελέγχου) κυρίως όμως άρχισε μία ευρεία εξέταση των προοπτικών του μέλλοντος της βιομηχανίας προγραμμάτων, δημοσιεύοντας το Πράσινο Βιβλίο με τίτλο "Στρατηγικές επιλογές για την ενίσχυση της βιομηχανίας προγραμμμάτων στο πλαίσιο της Οπτικοακουστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης"[8]. Αυτό το Πράσινο Βιβλίο αυτό είναι σε μεγάλο βαθμό εμπνευσμένο από τις διάφορες συμβολές των επαγγελματικών κύκλων κατά τη διάρκεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων καθώς και από την έκθεση της Ομάδας Μελέτης που συνέστησε η Επιτροπή και η οποία αποτελείται από έξι αναγνωρισμένες προσωπικότητες του τομέα αυτού[9]. Το Πράσινο Βιβλίο αποτέλεσε αντικείμενο ευρείας συζήτησηςαπό μέρους των αρμοδίων υπουργών των κρατών μελών κατά το ανεπίσημο συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 20 και 21 Απριλίου 1994. Τα συμπεράσματα που συνήγαγε η προεδρία από τις συζητήσεις επιβεβαιώνουν σε μεγάλο βαθμό το δόκιμο των αναλύσεων του Πράσινου Βιβλίου και επισημαίνουν την ανάγκη διαμόρφωσης των κοινοτικών κανόνων ώστε να λαμβάνεται ως σημείο εκκίνησης το κεκτημένο της οδηγίας.

---

(1) ΕΕ L 298, 17 10 1989, καλούμενη εφ' εξής "η οδηγία"

(2) Η Επιτροπή είχε υποβάλλει την πρόταση της στις 30 Απριλίου 1986 (βλέπε COM(86) 146 τελικό που δημοσιεύτηκε στο δελτίο των ΕΚ Συμπλήρωμα 5/86

(3) COM(90)78 τελικό

(4) Απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1990 σχετικά με την εφαρμογή προγράμματος δράσης για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας (MEDIA) (1991-1995) - ΕΕ L380

(5) Πολυφωνία και συγκέντρωση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά: στάθμιση της αναγκαιότητας για μια κοινοτική ενέργεια - COM(92)480

(6) Απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 1993 σχετικά με τη θέσπιση σχεδίου δράσης για την εισαγωγή προηγμένων τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη - 93/424/ΕΟΚ - ΕΕ L 196/48

(7) Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ "Τηλεόραση χωρίς Σύνορα" - COM(94) τελικό - 03-03.94

(8) COM(94)96 τελικό

(9) Έκθεση της ομάδας μελέτης για την οπτικοακουστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από την πλευρά του, συνέχισε κατά τη διάρκεια του 1994 να εκδηλώνει ζωηρό ενδιαφέρον για τον οπτικοακουστικό τομέα, ιδίως εγκρίνοντας τον Μάϊο τις εκθέσεις Barzanti[10] και Hoppenstedt[11]. Ιδιαίτερα, σε νομοθετικό επίπεδο και όσον αφορά την οδηγία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία που αποδίδει στην οδηγία αυτή προσθέτοντας στην πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κανόνες μετάδοσης των τηλεοπτικών σημάτων[12] μια τροπολογία[13] υπό μορφή σημείου του αιτιολογικού όπου επισημαίνεται η ανάγκη επιβεβαίωσης του ρόλου που πρέπει να διαδραματίσει η οδηγία "τηλεόραση χωρίς σύνορα" στην ενίσχυση του οπτικοακουστικού δυναμικού της Ευράπτης.

2. Η οδηγία και το Πράσινο Βιβλίο "βιομηχανίες προγραμμάτων"

Στο Πράσινο Βιβλίο, στο κεφάλαιο που αφορά τους "κανόνες του παιχνιδιού", εξετάζεται ιδίως ο τρόπος με τον οποίο το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο μπορεί να προωθήσει περισσότερο τις βιομηχανίες παραγωγής προγραμμάτων. Στη δραστηριότητα αυτή αποδίδεται μέγιστη σημασία στο άρθρο 128 παράγραφος 4 της Συνθήκης της Ένωσης που επιβεβαιώνει την υποχρέωση της Ένωσης να λαμβάνει υπόψη της τις πολιστικές πτυχές κατά την δράση της στο πλαίσιο των άλλων διατάξεων της Συνθήκης, πράγμα που συμβαίνει στην περίπτωση στης οδηγίας. Παρ' ότι η οδηγία περιλαμβάνει μέτρα που έχουν ως στόχο την προώθηση της παραγωγής και της διανομής τηλεοπτικών προγραμμάτων και παρ' όλο ότι κατά την λήψη τόσο των μεν όσο και των δε η προσοχή εστιάζεται στην πτυχή αυτή, δεν θα πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι το κείμενο αυτό εντάσσεται κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Επίσης η δημιουργία κοινής αγοράς ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων είχε θεωρηθεί ως σημαντικό και επείγον καθήκον στο πλαίσιο του Λευκού Βιβλίου της Επιτροπής για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς που είχε δημοσιευθεί το 1986[14].

Η οδηγία συντονίζει τους κανόνες των κρατών μελών σε ορισμένους τομείς όπου οι διαφορές σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν εμπόδιο, από νομική άποψη, στην ελεύθερη κυκλοφορία των τηλεοπτικών μεταδόσεων. Δεδομένου ότι έχουν ήδη εγκριθεί κοινοί κανόνες στους τομείς όπου αυτό ήταν αναγκαίο, αρκεί μετά την έγκριση της οδηγίας ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος να τηρεί τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους για να έχει τη δυνατότητα οι εκπομπές του να λαμβάνονται και να αναμεταδίδονται ελευθερα σε ολόκληρη την Ένωση. Οι συντονισθέντες τομείς για τον σκοπό αυτό υπερβαίνουν κατά πολύ το θέμα της προώθησης των προγραμμάτων, και συμπεριλαμβάνουν θέματα όπως το εφαρμοζόμενο δίκαιο, η τηλεοπτική διαφήμιση και η χορηγία, η προστασία των ανηλίκων και το δικαίωμα απάντησης. Στην έκθεση εφαρμογής που περιλαμβάνεται στο μέρος Β του παρόντος εγγράφου καταβάλλεται κατά συνέπεια προσπάθεια εξέτασης της εφαρμογής της οδηγίας σε σχέση με το σύνολο των ορισθέντων στόχων και των νομοθετικών μέσων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή και όχι μόνο σε σχέση με την πτυχή της προώθησης των προγραμμάτων που εξετάζεται από το Πράσινο Βιβλίο για τις βιομηχανίες παραγωγής προγραμμάτων.

3. Η διαδικασία διαβουλεύσεων

Οι απόψεις της οδηγίας σχετικά με την προώθηση των προγραμμάτων αποτέλεσαν αντικείμενο διεξοδικών διαβουλεύσεων με όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους βάσει των θεμάτων που τίθενται στο Πράσινο Βιβλίο. Παράλληλα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προέβησαν σε μεμονωμένες διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους κύκλους σχετικά με θέματα που αφορούν άλλους συντονισθέντες τομείς. Εξάλλου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τα κράτη μέλη

---

(10) Έκθεση για τα προβλήματα του οπτικοακουστικού τομέα μετά την εφαρμογή της οδηγίας "Τηλεόραση χωρίς σύνορα": ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ - ΕΚ 208 575

(11) Έκθεση για την ανακοίνωση της Επιτροπή σχετικά με την αξιολόγηση του προγράμματος MEDIA COM(93)462 τελικό - ΕΚ 209 002

(12) COM(93)556 τελικό ΕΕ C341, 18.12.93, σελίδα 18

(13) ΕΚ180 706 που εγκρίθηκε στις 20.4.1994

(14) αναφ. COM(85)310

που συνήλθαν στο πλαίσιο της ομάδας ad-hoc[15] να υποβάλουν γραπτά τις απόψεις τους σχετικά με ενδεχόμενες πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής της οδηγίας σε κάθε κράτος μέλος.

Τέλος, κατά την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για τον οπτικοακουστικό τομέα που διεξήχθη στις 30 Ιουνίου και στις 1 και 2 Ιουλίου 1994, η γενική διαδικασία διαβούλευσης με τους επαγγελματίες διευρύνθηκε σε όλους τους τομείς τους οποίους συντονίζει η οδηγία. Μία από τις τέσσερις ομάδες που συνήλθαν με την ευκαιρία της διάσκεψης ασχολήθηκε με τους "κανόνες του παιχνιδιού". Η ομάδα αυτή, όπου εκπροσωπούντο όλες οι ενδιαφερόμενες επαγγελματικές οργανώσεις, ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την οδηγία και εξέτασε κατά πόσον οι διατάξεις της ήταν κατάλληλες σε σχέση με την εξέλιξη του τομέα. Η αξιολόγηση της ομάδας ήταν σε γενικές γραμμές θετική, παρ' ότι θεωρήθηκε ότι ορισμένες διατάξεις χρειάζεται να ενημερωθούν ή να καταστούν σαφέστερες.

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης, καθώς και οι αναλύσεις που έκανε η ίδια η Επιτροπή όσον αφορά την εξέλιξη του τομέα (ιδίως στο Πράσινο Βιβλίο της) τα οποία δεν χρειάζεται να επαναλάβουμε στο παρόν έγγραφο, την οδήγησαν στην πρόταση της μερικής αναθεώρησης της οδηγίας που περιλαμβάνεται στο μέρος Γ του παρόντος εγγράφου. Η Επιτροπή έχει ήδη ανακοινώσει την πρόθεση κατ' αρχήν να υποβάλει πρόταση αναθεώρησης κατα την έγκριση του σχεδίου δράσης "Προς μία Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ευρώπη"[16] τον Ιούλιο 1994.

4. Η οδηγία και η κοινωνία της πληροφορίας

Στο εν λόγω σχέδιο δράσης αφιερώνεται το πρώτο κεφάλαιο στο κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η παραγράφος 10 του κεφαλαίου αυτού αφορά τον οπτικοακουστικό τομέα και ιδιαίτερα το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών. Στόχος είναι η εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών αυτών στην Ένωση με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των δυνατοτήτων ανάπτυξης που διανοίγονται στον τομέα αυτό από τις νέες τεχνολογίες και λαμβανομένης υπόψη της ειδικής φύσης, και ιδιαίτερα της πολιτιστικής και κοινωνιολογικής επιρροής των οπτικοακουστικών προγραμμάτων, ανεξαρτήτως τρόπου μετάδοσης τους[17].

Χωρίς να χρειάζεται να επανέλθουμε στη σημασία που είχε για την προώθηση της ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας μια στρατηγική όσον αφορά το περιεχόμενο, επισημαίνουμε απλώς ότι η εν λόγω παράγραφος του σχεδίου δράσης καταξιώνει την αρχή που προκύπτει σαφώς από την διαδικασία διαβούλευσης, δηλαδή ότι κατά την λήψη των μέτρων που αφορούν το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πολιτιστική και κοινωνιολογική τους επίδραση ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης των προγραμμάτων. Όντως στόχος των υπηρεσιών αυτών είναι να παράσχουν εικόνα και ήχο στους καταναλωτές για τους οποίους έχει μεγαλύτερη σημασία το περιεχόμενο παρά ο τρόπος μετάδοσης.

Η οδηγία συμβάλλει στη δημιουργία ενός νομικού περιβάλλοντος που να ευνοεί την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας παρέχοντας στις ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές τη δυνατότητα να επωφελούνται από το πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς για την ελεύθερη κυκλοφορία τους, τηρουμένων ωστόσο ορισμένων κανόνων.

---

(15) Ομάδα που αποτελείται από εκπροσώπους των Κρατών μελών, συσταθείσα από την Επιτροπή στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας (επίσης συμμετέχουν στις εργασίες της ομάδας αυτής οι εκπρόσωποι των κρατών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης).

(16) COM(94)347 τελικό της 19.07.1994

(17) COM(94)347 τελικό, σελίδα 8, σημείο I. 10

Το Συμβούλιο, κατά την κοινή συνεδρίασή του υπουργών βιομηχανίας/τηλεπικοινωνιών της 28ης Σεπτεμβρίου 1994, εξέφρασε την ικανοποίηση του για την ταχύτητα με την οποία η Επιτροπή υπέβαλε το σχέδιο δράσης. Στο πλαίσιο των συμπερασμάτων που ενέκρινε με την ευκαιρία αυτή, κρίνει ότι πολλά θέματα έχουν ιδιαίτερα επείγοντα χαρακτήρα, όπως "η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένης και της αναγκαίας ανάπτυξης μίας βιομηχανίας παραγωγής προγραμμάτων όπου θα λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι πολιτιστικές ιδιομορφίες και η επίδραση των προγραμμάτων αυτών στην κοινωνία"[18]. Υπ' αυτό ακριβώς το πνεύμα η Επιτροπή προτείνει την μερική αναθεώρηση της οδηγίας "τηλεόραση χωρίς σύνορα". Εξάλλου η Επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες στο κανονιστικό πλαίσιο των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας: πρόκειται να παρουσιάσει προσεχώς ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με το δικαίωμα δημιουργού στην κοινωνία της πληροφορίας, ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με τη νομική προστασία των κρυπτογραφημένων σημάτων, ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με τα εμπορικά μηνύματα στην εσωτερική αγορά, μια ανακοίνωση σχετικά με ένα μηχανισμό διαφάνειας της εσωτερικής αγοράς με σκοπό να κατοχυρωθεί η διαφάνεια των σχεδίων εθνικών ρυθμίσεων στο συγκεκριμένο θέμα καθώς και η συνοχή τους με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς και ξεκίνησε μια νέα διαβούλευση σχετικά με το περιεχόμενο μιας ενδεχόμενης κοινοτικής πρωτοβουλίας στον τομέα της ιδιοκτησίας των μαζικών μέσων ενημέρωσης. Επιπλέον, τα θέματα της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης νέων οπτικοακουστικών υπηρεσιών, της προώθησης της πολιτιστικής ταυτότητας και της γλωσσικής πολυμορφίας και των επιπτώσεων για την προστασία του κοινού συμφέροντος πρόκειται να εξετασθούν σε ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με την ανάπτυξη των νέων οπτικοακουστικών υπηρεσιών.

5. <u>Η ολοκλήρωση της διαδικασίας προετοιμασίας της αναθεώρησης</u>

Το τέλος του 1994 επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον που υπάρχει σε πολιτικό επίπεδο για την αναθεώρηση της οδηγίας. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων που συνήλθαν στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν κάλεσαν την Επιτροπή να υποβάλει τις προτάσεις της πριν από την προσεχή συνεδρίασή τους, που ορίσθηκε για τις Κάννες τον Ιούνιο 1995.

Το σχετικό ενδιαφέρον διατηρήθηκε και στις αρχές του 1995. Οι αρμόδιοι για οπτικοακουστικά θέματα υπουργοί που συνήλθαν σε άτυπο συμβούλιο στο Μπορντώ στις 13 Φεβρουαρίου συζήτησαν σχετικά με την οδηγία. Τα συμπεράσματα της Προεδρίας σημειώνουν "την ανάγκη που αισθάνονται οι Υπουργοί ώστε η προβλεπόμενη προσαρμογή της οδηγίας..... να σχεδιασθεί ανάλογα με την κτηθείσα εμπειρία, με την ανάγκη να προωθηθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία των προγραμμάτων και να ενισχυθεί ο πλουραλισμός και η ποικιλομορφία των παραγόντων, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των τεχνικών της πληροφορίας και την εμφάνιση νέων υπηρεσιών". Πράττοντας αυτό, κάλεσαν την Επιτροπή να "υποβάλει την πρόταση αναθεώρησης . . . ώστε μεταξύ άλλων να παράσχει στους παράγοντες σαφείς και εικρινείς κανόνες όσον αφορά ιδίως την ευθύνη των κρατών μελών απέναντι στους φορείς διανομής, την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων, την τήρηση του πλουραλισμού και την προστασία των πολιτών στο πλαίσιο των νέων υπηρεσιών· η πρόταση αυτή προβλέπεται να υποβληθεί στο Συμβούλιο εγκαίρως, ώστε να του επιτρέψει να ξεκινήσει μια πρώτη συζήτηση ήδη από τις 3 Απριλίου".

Εξάλλου, το Κοινοβούλιο, εκδίδοντας στις 15 Μαρτίου το ψήφισμά του όσον αφορά το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 1995[19] ζήτησε από την Επιτροπή να εγκρίνει το συντομότερο την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας "διατηρώντας και βελτιώνοντας τα μέτρα που αφορούν την εφαρμογή ποσοστώσεων διανομής της ευρωπαϊκής τηλεοπτικής παραγωγής".

---

(18) Συμπεράσματα του Συμβουλίου 9561/94 (Τύπος 197) της 28ης Σεπτεμβρίου 1994

(19) ΕΚ 188.641

Έτσι η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των διοργανικών εργασιών και τη συνέχειά τους μέσα στο χρόνο, και αφού προέβη σε νέες συζητήσεις με τους επαγγελματικούς χώρους, εξέδωσε στις 22 Μαρτίου την παρούσα πρόταση αναθεώρηση της οδηγίας "τηλεόραση χωρίς σύνορα".

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ισχύουσα οδηγία δεν παύει ωστόσο να ισχύει· θα συνεχίσει να εφαρμόζεται μέχρι την έναρξη ισχύος ενός τροποποιημένου κειμένου και η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 155 της Σινθήκης, θα μεριμνά για την τήρηση αυτών των διατάξεων και θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την αποτελεσματική και πραγματική εφαρμογή τους.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΚΘΕΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 89/552/ΕΟΚ

1. Αντικείμενο της έκθεσης

Στο άρθρο 26 προβλέπεται ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει στα κοινοτικά όργανα έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, συνοδευομένη, κατά περίπτωση, από προτάσεις τροποποίησης με στόχο την προσαρμογή της στην εξέλιξη του τομέα των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, μέσα σε πέντε χρόνια από την ημερομηνία έκδοσης της οδηγίας.

Στην έκθεση αυτή, η Επιτροπή εξέτασε κυρίως το θέμα της επισήμανσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της οδηγίας σε σχέση προς τους γενικούς στόχους των οποίων επιδιώκει την επίτευξη. Σύμφωνα με την αιτολογική έκθεση της αρχικής πρότασης, πρωταρχικός στόχος της οδηγίας είναι η δημιουργία κοινού νομοθετικού πλαισίου που να ευνοεί την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αγοράς ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων και συναφών δραστηριοτήτων, τηρουμένης και ενθαρρυνόμενης της ποικιλίας και ιδιομορφίας των οπτικοακουστικών συστημάτων των κρατών μελών. Η Επιτροπή επιθυμεί να επισημάνει τη σημασία της διττής οικονομικής και πολιτιστικής συνιστώσας αυτού του στόχου που αποτελεί συνέπεια του ειδικού χαρακτήρα και της ιδιαίτερης ταυτότητας αυτού του τομέα δραστηριότητας. Τούτο μεταφράζεται ιδιαίτερα με την κοινή πολιτική βούληση συντονισμού των εθνικών νομοθεσιών σε ορισμένους τομείς ώστε:

- να ευνοηθεί η παροχή και η κυκλοφορία των οπτικοακουστικών υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης,
- να αναπτυχθεί μία σύγχρονη ευρωπαϊκή υποδομή επικοινωνιών ικανή να ενισχύσει την οικονομική θέση της Ένωσης και να εξασφαλίσει έτσι την ανταγωνιστικότητα της σε διεθνές επίπεδο,
- να προωθήσει την ανάπτυξη της αγοράς για την τηλεοπτική διαφήμιση και για τα οπτικοακουστικά προγράμματα σε ένα διευρυμένο οικονομικό και γεωγραφικό περιβάλλον μέσα στα κοινοτικά σύνορα,
- να αυξήσει την παραγωγή και την διανομή ευρωπαϊκών έργων ώστε να τονώσει την εθνική πολιτιστική παραγωγή και την έκφραση της πολιτιστικής ταυτότητας κάθε Κράτους μέλους,
- να παράσχει νέες εμπορικές διεξόδους στην δημιουργικότητα επαγγελματιών και εργαζομένων στον πολιτιστικό τομέα,
- να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ως στρατηγικού τομέα της κοινοτικής βιομηχανίας τηλεπικοινωνιών.

Η Επιτροπή κατά την σύνταξη του παρόντος κειμένου έλαβε σε μεγάλο βαθμό υπόψη της τις παρατηρήσεις και τα σχόλια που διατύπωσαν κατόπιν αιτήσεως της τα κράτη μέλη σχετικά με τις πρακτικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την εφαρμογή της οδηγίας. Η κανονική αυτή διαδικασία ανταλλαγής απόψεων πραγματοποιήθηκε κατά τη χρονική περίοδο από Σεπτέμβριο 1993 μέχρι Ιούνιο 1994 με συνεδριάσεις που διοργάνωσε η Επιτροπή με τους εθνικούς εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ομάδας ad-hoc[20].

---

(20) παράβαλε ανωτέρω Μέρος Α, σημείο 1.3

Οι διατάξεις οδηγίας του 1989

Η οδηγία καθορίζει το νομικό πλαίσιο αναφοράς για την ελεύθερη κυκλοφορία των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπει τον συντονισμό των εθνικών νομοθεσιών σε κοινοτικό επίπεδο σε μία σειρά τομέων που είναι οι ακόλουθοι:

- το δίκαιο που εφαρμόζεται στις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις

Το σύστημα που προβλέπει η οδηγία με την οποία επιβάλλεται ο κανόνας της εφαρμογής ενιαίου δικαίου, διαρθρώνεται γύρω από μία διττή βασική αρχή:

- κάθε ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός υπόκειται στη νομοθεσία ενός μόνο κράτους μέλους που αναλαμβάνει την ευθύνη του ελέγχου (άρθρο 2.1)·
- τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ελευθερία λήψεως και αναμετάδοσης στο έδαφος τους των τηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος (άρθρο 2.2). Μία μόνο προϋπόθεση επιτρέπει την προσωρινή αναστολή της αναμετάδοσης: η κατ' εξακολούθηση παράβαση του άρθρου 22 (παράβαλε κατωτέρω). Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να κινηθεί ειδική διαδικασία διαβούλευσης μεταξύ της Επιτροπής, του κράτους μετάδοσης και του κράτους λήψης.

- Η προώθηση της παραγωγής και διανομής ευρωπαϊκών έργων

Τα μέτρα, τα οποία προορίζονται να ενθαρρύνουν την ευρωπαϊκή βιομηχανία παραγωγής προγραμμάτων και να προσαρμοσθούν στον νέο οπτικοακουστικό χώρο που καθορίζεται με τον τρόπο αυτό, προβλέπουν, για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς:

- ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής, εκτός από τον χρόνο των ειδήσεων, των αθλητικών εκδηλώσεων, των τηλεοπτικών παιχνιδιών, των διαφημίσεων ή των υπηρεσιών τηλεκειμενογραφίας, πρέπει να αφιερώνεται σε ευρωπαϊκά έργα (άρθρο 4)·
- ότι το 10% του χρόνου εκπομπής, ή εναλλακτικά το 10% του προϋπολογισμού προγραμματισμού πρέπει να αφιερώνεται σε ευρωπαϊκά έργα ανεξαρτήτων παραγωγών με επαρκές ποσοστό πρόσφατων έργων (άρθρο 5)

Καθορίζεται επίσης η έννοια των ευρωπαϊκών έργων (άρθρο 6)

Οι κανόνες αυτοί δεν εφαρμόζονται σε εκπομπές τοπικών τηλεοράσεων που δεν ανήκουν στο εθνικό δίκτυο (άρθρο 9)

- Η τηλεοπτική μετάδοση κινηματογραφικών έργων

Η οδηγία θεσπίζει μηχανισμό που έχει ως στόχο να καθορίσει ένα σύστημα χρονικής δέσμευσης των μέσων μαζικής ενημέρωσης: κανένα κινηματογραφικό έργο δεν μπορεί να μεταδοθεί τηλεοπτικά πρίν παρέλθουν δύο χρόνια (ή ένας χρόνος σε περίπτωση συμπαραγωγής με κάποιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό) από την αρχή της εκμετάλλευσης (πρώτη προβολή) του έργου στις κινηματογραφικές αίθουσες. Η προθεσμία αυτή μπορεί να είναι διαφορετική αν υπάρξει αντίθετη συμφωνία μεταξύ των κατόχων των σχετικών δικαιωμάτων (άρθρο 7).

- Η τηλεοπτική διαφήμιση και οι χορηγίες

Σε θέματα διαφήμισης, οι συντονισθέντες κανόνες αφορούν:

· τις γενικές διατάξεις που εξασφαλίζουν την αναγνώριση της διαφήμισης (άρθρο 10)·
· το καθεστώς των διακοπών για την παρεμβολή διαφημίσεων (άρθρα 11 και 18)·
· τους κανόνες ηθικής τάξης και προστασίας των ανηλίκων όσον αφορά το περιεχόμενο (άρθρα 12 και 16)· το καθεστώς που επιβάλλεται στα προϊόντα καπνού (άρθρο 13), στα φάρμακα (άρθρο 14) και στα αλκοολούχα ποτά (άρθρο 15).

Όσον αφορά τις χορηγίες, στόχος της οδηγίας είναι να εξασφαλίσει αφενός τη δυνατότητα προσδιορισμού προέλευσής τους, και αφετέρου την μη επιρροή τους στο περιεχόμενο του προγράμματος.

- Η προστασία των ανηλίκων (άρθρο 22)

Πρόκειται για γενικό κανόνα που αφορά επίσης το περιεχόμενο των προγραμμάτων:

. γενική απαγόρευση της προβολής προγραμμάτων που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τους ανήλικους
. περιορισμένη εκπομπή, με την επιλογή κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, των προγραμμάτων που ενδέχεται να βλάψουν τους ανηλίκους.

Επίσης προβλέπεται γενική απαγόρευση της προβολής προγραμμάτων που οδηγούν στο μίσος λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή εθνικότητας.

- Το δικαίωμα απάντησης (άρθρο 23)

Η διάταξη αυτή προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη κάθε προσώπου του οποίου θίγονται τα νόμιμα δικαιώματα λόγω ισχυρισμού που διατυπώθηκε στη διάρκεια τηλεοπτικής εκπομπής, με τη θέσπιση των καταλλήλων αστικών, διοικητικών ή ποινικών μέτρων.

Παράλληλα με τους συντονισθέντες αυτούς τομείς, άλλες γενικές διατάξεις συμπληρώνουν την οδηγία:

- τα κράτη μέλη έχουν δικαίωμα να:

. θεσπίσουν αυστηρότερους κανόνες για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους (άρθρο 3),
. να προβλέπουν αυστηρότερους ή λεπτομερέστερους κανόνες όσον αφορά το ποσοστό ευρωπαϊκών έργων αν αυτό επιβάλλεται από τη γλωσσική τους πολιτική (άρθρο 8),
. να προβλέπουν άλλους κανόνες σχετικά με το καθεστώς των διακοπών για την μετάδοση διαφημίσεων για τις εκπομπές που προορίζονται αποκλειστικά για την επικράτεια τους και των οποίων η λήψη δεν είναι δυνατή σε άλλο κράτος μέλος (άρθρο 20)

- τα κράτη μέλη υποχρεούνται

. να μεριμνούν για την τήρηση της οδηγίας (άρθρο 3),
. να μεριμνούν για την επιβολή κυρώσεων για τηλεοπτικές εκπομπές στις οποίες δεν τηρούνται οι κανόνες διαφήμισης και χορηγίας (άρθρο 21).

Η τελευταία προθεσμία που παρέχεται στα κράτη μέλη για να συμμορφωθούν προς την οδηγία είχε ορισθεί σε δύο χρόνια μετά την έκδοση της δηλαδή στις 3 Οκτωβρίου 1991. Στην πραγματικότητα, παρόλο που τα περισσότερα κράτη μέλη τήρησαν τη προθεσμία αυτή, η τελευταία ανακοίνωση εθνικών εκτελεστικών μέτρων διαβιβάστηκε τον Ιούλιο 1994. Η Επιτροπή σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της ελέγχου της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, κίνησε τις επιβεβλημένες διαδικασίες επί παραβάσει μετά την εξέταση των μέτρων, σε δύο δε περιπτώσεις προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου της Ένωσης λόγω μη συμφωνίας του εθνικού νόμου προς την οδηγία.

Θα πρέπει επίσης να προσθέσουμε ότι η οδηγία αυτή συμπληρώθηκε με άλλη οδηγία που εκδόθηκε το 1993 όσον αφορά την άσκηση του δικαιώματος δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης μέσω δορυφόρου και καλωδιακά[21], ως ημερομηνία μεταφοράς στα εθνικά δίκαια ορίσθηκε η 1η Ιανουρίου 1995. Και οι δύο αυτές οδηγίες έχουν ως στόχο να δημιουργήσουν το κατάλληλο νομικό περιβάλλον για την ανάπτυξη του τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης.

2. Οικονομικά θέματα

Μπορούμε να προβούμε σε μία πρώτη διαπίστωση: η προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών στους προαναφερθέντες τομείς έχει εν πάση περιπτώσει δημιουργήσει ευνοϊκό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των τηλεοπτικών υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης. Η βούληση συντονισμού που έχουν επιδείξει τα κοινοτικά όργανα έχει παράσχει τη δυνατότητα στα εθνικά ραδιοτηλεοπτικά συστήματα, που έχουν πλέον διοργανωθεί νομοθετικά ουσιαστικά σε εθνικό πλαίσιο, να αντιμετωπίσουν την διαρκή εξέλιξη του διεθνούς οπτικοακουστικού περιβάλλοντος το οποίο χαρακτηρίζεται ουσιαστικά κατά τα δέκα τελευταία χρόνια, από μία έκρηξη των τεχνολογιών της πληροφόρησης.

Έτσι η εφαρμογή ενός κοινού νομικού πλαισίου ακόμα και περιορισμένου έχει οδηγήσει τον επαγγελματικό κόσμο να οργανωθεί για να επωφεληθεί από την διευρυμένη γεωγραφική και οικονομική αγορά. Αρκεί να εξετάσουμε τα στοιχεία που ακολουθούν για να πεισθούμε:

- Ποσοτική ανάπτυξη των υπηρεσιών

Ο αριθμός τηλεοπτικών εθνικών ή διασυνοριακών τηλεοπτικών σταθμών στην Ένωση αυξάνεται συνεχώς κατά τα τελευταία χρόνια: 77 το 1988, 85 το1989, 92 το 1990, 97 το 1991, 111 το 1992 και 129 το 1993[22]. Ο πολλαπλασιασμός αυτός οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στην εμφάνιση όλο και περισσοτέρων σταθμών που εκπέμπουν μέσω δορυφόρου, συχνά με συγκεκριμένο αντικείμενο, οι οποίοι είτε χρηματοδοτούνται από διαφημίσεις είτε από συνδρομές.

---

(21) Οδηγία 93/83/ΕΟΚ περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μετατόδεις και την καλωδιακή αναμετάδοση (ΕΕ L248 της 6ης Οκτωβρίου 1993). Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι στην αρχική της πρόταση του 1986, περιλαμβάνονταν διατάξεις σχετικά με τα δικαιώματα δημιουργού και τα συγγενή δικαιώματα. Το Συμβούλιο όμως επιθυμούσε το θέμα των δικαιωμάτων να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής οδηγίας.

(22) Πηγή: Marché mondial du cinéma et de l' audiovisuel, Etude IDATE (Institut de l' audiovisuel et des télécommunications en Europe) Δεκέμβριος 1993, τόμος 2, σελ. 39

- Ανάπτυξη της διαφημιστικής αγοράς

Ο πολλαπλασιασμός των εθνικών ή διασυνοριακών τηλεοπτικών σταθμών, οδήγησε σε ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των διαφημιστικών επενδύσεων στην τηλεόραση. Μεταξύ του 1989 και του 1992, τα έσοδα που προέρχονταν από την τηλεοπτική διαφημιστική δραστηριότητα αυξήθηκαν κατά 50%[23].

Η Επιτροπή αποκάλυψε επίσης ότι οι διαφημιστικές δαπάνες στην τηλεόραση για τις 100 πρώτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο μάρκες αυξήθηκαν κατά 21% μεταξύ του 1990 και 1991 και κατά 28% μεταξύ του 1991 και 1992[24].

- Θετικός σφαιρικά ο απολογισμός για τα ευρωπαϊκά έργα

Σύμφωνα με το σύστημα του ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας,η εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής ανακοίνωσης που εγκρίθηκε από την Επιτροπή και διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Μάρτιο 1994[25]. Από τα αποτελέσματα που καταγράφονται βάσει των στατιστικών στοιχείων που λαμβάνει η Επιτροπή από τα κράτη μέλη προκύπτει ότι μεγάλο ποσοστό των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών είχαν κατά την περίοδο 1991-1992, τηρήσει τα ποσοστά που ορίζονται στα άρθρα 4 και 5 σχετικά με τα ευρωπαϊκά έργα και τις ανεξάρτητες παραγωγές. Εκεί όπου τα ποσοστά αυτά εμφανώς δεν επετεύχθησαν η Επιτροπή διαπίστωσε ωστόσο γενικευμένη τάση προς αύξηση.

Ειδικότερα, η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει τα επιτευχθέντα αποτελέσματα:

- *όσον αφορά την μετάδοση ευρωπαϊκών έργων (υποβλήθηκαν στατιστικές για όλους τους τηλεοπτικούς σταθμούς που περιλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις· ο γενικός μέσος όρος όπου έχει τηρηθεί το απαιτούμενο ποσοστό είναι 66,6%):*

  στην **Πορτογαλία, Ιρλανδία, Δανία, Κάτω Χώρες** όλοι οι σταθμοί μετέδωσαν το ελάχιστο και ίσως μεγαλύτερο ακόμα ποσοστό ευρωπαϊκών έργων,

  στο **Ηνωμένο Βασίλειο** και στη **Γαλλία** όλα τα ερτζιανά κανάλια μετέδωσαν ποσοστό άνω του 50%,

  στην **Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Ελλάδα, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Γαλλία** (ένας καλωδιακός σταθμός, **Ηνωμένο Βασίλειο** (ορισμένοι δορυφορικοί σταθμοί) διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν σταθμοί που δεν μετέδωσαν το απαιτούμενο ποσοστό ευρωπαϊκών έργων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις, οι ερτζιανοί σταθμοί γενικού περιεχομένου επέτυχαν ποσοστά που ξεπερνούν το απαιτούμενο 51%, σπάνια δε τα ποσοστά αυτά έπεφταν κάτω από το 40%.

- *Όσον αφορά τις ανεξάρτητες παραγωγές (δεν έχουν υποβληθεί στατιστικά στοιχεία για όλους τους σταθμούς που περιλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις· ο γενικός μέσος όρος όπου τηρείται το απαιτούμενο ποσοστό είναι 68,4%):*

---

(23) European Advertising & Media Forecast - Μάρτιος 1994

(24) AFEP - 6 Σεπτεμβρίου 1994

(25) Παράβαλε COM(94)57 τελικό της 3/3/1994

Γαλλία (μόνη χώρα που επέλεξε το "τμήμα του προϋπολογισμού προγραμματισμού"), **Γερμανία, Λανία, Κάτω Χώρες**: τήρηση του ποσοστού του 10% από όλους τους σταθμούς·

Ισπανία, Ιρλανδία, Πορτογαλία: υποβλήθηκαν στατιστικά στοιχεία για όλους τους σταθμούς. Ένας από τους σταθμούς αυτούς (πορτογαλικός) τήρησε το 10%. Οι υπόλοιποι τοποθετούνται μεταξύ του 5 και του 9%·

Λουξεμβούργο, Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα, Ιταλία: δεν υποβλήθηκαν στατιστικά στοιχεία για όλους τους σταθμούς. Εκεί όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, το ποσοστό τοποθετείται για τους περισσότερους σταθμούς πάνω από το 10%.

- *Όσον αφορά τα πρόσφατα έργα (δεν υποβλήθηκαν σταστιστικά στοιχεία για όλους τους σταθμούς που αναφέρονται στις εθνικές εκθέσεις):*

Ιταλία, Πορτογαλία, Γερμανία, Λανία, Ελλάδα, Γαλλία, Ιρλανδία: δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία·

Ισπανία, Κάτω Χώρες: υποβλήθηκαν στατιστικά στοιχεία για όλους τους σταθμούς (μεταξύ 1 και 3% στην Ισπανία και 9 και 29% στις Κάτω Χώρες)·

Ηνωμένο Βασίλειο, Λουξεμβούργο: υποβλήθηκαν στατιστικά στοιχεία για το μεγαλύτερο μέρος των σταθμών (μεταξύ 1 και 15% στο Λουξεμβούργο και μεταξύ 1 και 100% στο Ηνωμένο Βασίλειο)·

Βέλγιο: υποβλήθηκαν στατιστικά στοιχεία για δύο σταθμούς (67,7% στον ένα και 3,4% στον άλλο).

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα αποτελέσματα αυτά είναι γενικώς ενθαρρυντικά. Παρότι οι διαφορές ως προς τα κριτήρια που εφήρμοσαν τα κράτη μέλη, καθώς και οι διαφορές στην υποβολή των εθνικών εκθέσεων καθιστούν εμφανή μία σειρά μεθοδολογικών, τεχνικών και νομικών προβλημάτων που περιπλέκουν το καθήκον της Επιτροπής όσον αφορά την εξασφάλιση του συντονισμού της εφαρμογής του καθορισθέντος συστήματος (πρλ. κατωτέρω σημεία 3.2.2.)

3. Εφαρμογή της οδηγίας

3.1 Γενικά προβλήματα

3.1.1 Δυσχέρεια προσδιορισμού του εφαρμοστέου δικαίου

Κατά την εφαρμογή του συστήματος ελεύθερης κυκλοφορίας που διοργανώθηκε με την οδηγία αντιμετωπίσθηκε μία νομικής φύσης δυσχέρεια όσον αφορά τον προσδιορισμό του πού υπάγονται νομικά ορισμένοι τηλεοπτικοί σταθμοί. Παρότι μέχρι σήμερα ήταν λίγες οι συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου αντιμετωπιζόταν αυτή η δυσκολία, η Επιτροπή κρίνει ότι ο πολλαπλασιασμός των δορυφορικών τηλεοπτικών υπηρεσιών θα καθιστά το πρόβλημα αυτό όλο και οξύτερο. Το πρόβλημα αφορά τον προσδιορισμό του κριτηρίου βάσει του οποίου θα καθορίζεται το κράτος μέλος στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται κάποιος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός. Στο άρθρο 2.1 προβλέπεται διττή δυνατότητα υπαγωγής του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού στο εθνικό δίκαιο κράτους μέλους:

- είτε υπάγεται στη δικαιοδοσία του εν λόγω κράτους μέλους·
- είτε, δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία κανενός κράτους μέλους, χρησιμοποιεί τη συχνότητα ή το δυναμικό δορυφόρου ή μία ανοδική σύνδεση προς δορυφόρο εγκατεστημένη σ' αυτό το κράτος μέλος.

Η χρησιμοποίηση διαφορετικών κριτηρίων για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας κράτους μέλους μπορεί να οδηγήσει στον πολλαπλασιασμό περιπτώσεων κενού δικαιοδοσίας (αρνητική σύγκρουση) ή υπαγωγή στη δικαιοδοσία περισσοτέρων κρατών (θετική σύγκρουση). Με άλλα λόγια, ένα ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός που παρέχει τις τηλεοπτικές του υπηρεσίες στην Ένωση μπορεί σήμερα από νομική άποψη είτε να μην υπάγεται σε κανένα εθνικό δίκαιο είτε να υπάγεται σε περισσότερα του ενός δίκαια. Για να εξηγήσουμε την περίπτωση της αρνητικής σύγκρουσης αναφέρουμε το παράδειγμα του σταθμού Red Hot Television[26] που εκτίθεται κατωτέρω και για την περίπτωση της θετικής σύγκρουσης, την περίπτωση του σταθμού RTL-TVi, που αναφέρθηκε σε δύο εκθέσεις κρατών μελών, του Βελγίου και του Λουξεμβούργου, στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 4 και 5[27].

Στη περίπτωση της αρνητικής σύγκρουσης όπως είναι εκείνη της Red Hot Television, είναι δύσκολο να ληφθούν μέτρα κατά ενός σταθμού που διαφεύγει από κάθε νομικό έλεγχο δεδομένου ότι εξέπεμπε από τις Κάτω Χώρες και τη Δανία και θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ήταν εγκατεστημένος στο Ηνωμένο Βασίλειο[28].

Οι περιπτώσεις θετικής σύγκρουσης από την άλλη πλευρά μπορεί αν οδηγήσουν σε αποτυχία την εφαρμογή της οδηγίας λόγω της σώρευσης περισσοτέρων νομοθεσιών που εφαρμόζονται στον ίδιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό (νομοθεσίες που μπορεί να περιέχουν διατάξεις που δεν συμβιβάζονται μεταξύ τους).

Ο τόπος εγκατάστασης: καθοριστικό κριτήριο

Με τα συγκεκριμένα αυτά παραδείγματα επισημαίνεται η ανάγκη τήρησης κοινών κριτηρίων για τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας σε κάθε περίπτωση. Σύμφωνα με την Επιτροπή και τα περισσότερα κράτη μέλη, ο πλέον καθοριστικός δεσμός είναι ο τόπος εγκατάστασης του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού. Η επιλογή αυτή στηρίζεται τόσο στο ιστορικό της οδηγίας, στο κείμενο και τους στόχους της όσο και στην γενικότερη τάση του κοινοτικού δικαίου και της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου[29].

---

(26) Θα πρέπει να προσδιοριστεί ότι υποβλήθηκε στο Δικαστήριο της ΕΚ αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης σχετικά με δύο θέματα που αφορούσαν την υπόθεση "Red Hot Television", τα οποία δεν αφορούν το πρόβλημα της δικαιοδοσίας αλλά την έννοια της "αναμετάδοσης" και τον ορισμό της προσβολής ορισμένων προγραμμάτων (περίπτωση C-327/93 πρβλ σημεία 3.2.1 και 3.2.5). Ωστόσο, η περίπτωση αυτή είναι παραδειγματική. Ο εν λόγω σταθμός άρχισε να εκπέμπει τον Ιούλιο 1992 από ανοδική σύνδεση εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες. Κατόπιν από τον Δεκέμβριο 1992 από ανοδική σύνδεση που ήταν εγκατεστημένη στη Δανία έχοντας ωστόσο ορισμένα τμήματα σχετικά με την ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα εγκατεστημένα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι βρετανικές αρχές αποφάσισαν να παρέμβουν κατά της συνέχισης των εκπομπών αυτών στη χώρα και ετέθη ως εκ τούτου το θέμα του προσδιορισμού του κράτους μέλους στη δικαιοδοσία του οποίου υπαγόταν ο σταθμός. Ουσιαστικά δεν υπαγόταν ούτε στην δικαιοδοσία της Δανίας ούτε σε εκείνη των Κάτω Χωρών ούτε και σε εκείνη του Ηνωμένου Βασιλείου λόγω του γεγονότος ότι οι εθνικές νομοθεσίες των δύο πρώτων κρατών μελών ορίζουν ότι ο νομικός δεσμός που καθορίζει την δικαιοδοσία τους είναι οι εγκαταστάσεις, ενώ η βρετανική νομοθεσία ορίζει τον τόπο όπου είναι εγκατεστημένη η ανοδική σύνδεση προς δορυφόρο.

(27) πρβλ Ανακοίνωση του Μαρτίου 1994 ο.π., βλέπε σ. 13

(28) βλέπε ΕΚ(93)251 της 2.04.1993

(29) πρβλ. τα άρθρα 58, 59, 60, 66 της Συνθήκης της Ένωσης, το γενικό πρόγραμμα για την κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών (ΕΕ 32/62 της 15ης Ιανουαρίου 1962, σ. 32), Απόφαση Factortame (υπόθεση 221/89, 25/7/1991, Συλλογή I - 3958)

Από ιστορική άποψη η αρχική πρόταση της Επιτροπής όριζε σαφώς τον τόπο εγκατάστασης ως το καθοριστικό κριτήριο διεθνούς δικαιοδοσίας[30]. Ο λόγος για τον οποίο ο νομοθέτης επέλεξε να γίνεται αναφορά στην αρμοδιότητα και όχι στην προωθούμενη αναφορά στον τόπο εγκατάστασης ήταν για να λύσει το ιδιαίτερο πρόβλημα που ετίθετο στη Γερμανία όπου ραδιοφωνικοί οργανισμοί των συμμαχικών δυνάμεων (που καλύπτονταν τότε από την αρχική πρόταση) μετέδιδαν τις εκπομπές τους και ήταν εγκατεστημένοι στη Γερμανία αλλά δεν υπάγονταν στη δικαιοδοσία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας. Το κείμενο της οδηγίας όπως είχε εγκριθεί από το Συμβούλιο στην πρώτη περίπτωση του άρθρου 2.1 αναφερόταν μόνο στους ραδιοφωνικούς οργανισμούς ενώ στη δεύτερη περίπτωση ο νομοθέτης ανέφερε ρητά μόνο τεχνικής φύσεως κριτήρια. Τούτο έρχεται να στηρίξει την αρχική πρόθεση του νομοθέτη να καθορίσει τη δικαιοδοσία του κράτους μέλους σε σχέση με τον τόπο εγκατάστασης του ραδιοφωνικού οργανισμού. Αυτός είναι και ο στόχος που επιδιώκεται με την οδηγία, δεδομένου ότι η αρχή της ενιαίας εφαρμογής του δικαίου δύναται να τηρηθεί μόνον εφ' όσον στηρίζεται σε κατάλληλα κριτήρια, γεγονός που τοποθετεί την εγκατάσταση σε πρωταρχική θέση έναντι των άλλων κριτηρίων. Όντως, από τεχνική άποψη, ένας ραδιοφωνικός οργανισμός π.χ. μπορεί κάλλιστα να εξασφαλίσει την ανοδική σύνδεση του ιδίου προγράμματος μέσω διαφορετικών δορυφόρων, που να απευθύνονται σε διαφορετικό κοινό ή να την εξασφαλίσει από πολλά κράτη μέλη ταυτόχρονα[31].

Παρ' όλο ότι η Επιτροπή είναι πεπεισμένη για την αποτελεσματικότητα του κριτηρίου της εγκατάστασης, είναι ανοικτή σχετικά με το θέμα του ακριβέστερου προσδιορισμούτων κριτηρίων που να επιτρέπουν τον σαφέστερο ορισμό ακόμα και της έννοιας της εγκατάστασης στο ειδικό πλαίσιο της οικονομικής δρστηριότητας της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ώστε να εξασφαλιστεί υψηλός βαθμός σταθερότητας και νομικής ασφάλειας στους ασκούντες δραστηριότητα στην Ένωση και να προωθηθεί με τον τρόπο αυτό η ανάπτυξη της διασυνοριακής τηλεόρασης.

3.1.2. <u>Ουσιαστική αμφισημία</u>

Το κείμενο της οδηγίας, στο οποίο έχει επιτευχθεί μία ισορροπία ως προς τα μέτρα που προβλέπει, αποτέλεσμα επίπονου πολιτικού συμβιβασμού λόγω της διττής οικονομικής και πολιτιστικής φύσης του τομέα των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών, εγκρίθηκε το 1989, μετά από μακρές συζητήσεις στο πλαίσιο των κοινοτικών οργάνων. Για τους λόγους αυτούς, το Συμβούλιο των Υπουργών συμφώνησε τελικά επί μίας οδηγίας που περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις η αμφισημία των οποίων οδηγεί σε αρκετά γενικευμένα προβλήματα εφαρμογής. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα στα άρθρα 4 και 5 που αναφέρονται στην αναλογία που πρέπει να τηρείται κατά τη μετάδοση ευρωπαϊκών έργων και ανεξαρτήτων παραγωγών. Η ηθελημένη ελαστικότητα που επιτρέπεται κατά την εφαρμογή των μέτρων αυτών, μέσω της διατύπωσης στα δύο άρθρα "κάθε φορά που τούτο είναι εφικτό", "σταδιακά" και "με τα κατάλληλα μέσα" έχει αφήσει περιθώρια για την δημιουργία πολύ διαφορετικών μηχανισμών από το ένα κράτος στο άλλο που συνεπάγονται διαφορετικά επίπεδα υποχρεώσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ύπαρξη ασάφειας όσον αφορά την εφαρμογή της ελεύθερης λήψης και αναμετάδοσης που προσβλέπει η οδηγία.

---

(30) "Το εν λόγω άρθρο στηρίζεται στην αρχή ότι για κάθε δραστηριότητα ραδιοφωνικής μετάδοσης της οποίας η λήψη πραγματοποιείται στο εσωτερικό της Κοινότητας πρέπει να τηρείται το δίκαιο της χώρας εκπομπής δηλαδή της χώρας μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο αρχικός οργανισμός, ότι το πρόγραμμα προορίζεται για λήψη από το κοινό του εν λόγω κράτους μέλους ή των άλλων κρατών μελών(...)" (Πρβλ. σημείο 43 της αιτιολογικής έκθεσης)

(31) Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί καταφεύγουν στην εκπομπή "simulcast" δηλαδή εκπέμπουν το ίδιο πρόγραμμα χρησιμοποιώντας διαφορετικούς κανόνες εκπομπής κατά τρόπο ώστε να απευθύνονται σε διαφορετικές γεωγραφικές αγορές (Pal ή Secam), ή διαφορετικά είδη αγορών (π.χ., χρησιμοποιούν πρότυπα D2-MAC ή PAL PLUS για την αγορά της τηλεοπτικής οθόνης 16:9)

Η κατάσταση αυτή μπορεί να περιγραφεί με ένα συγκεκριμένο παράδειγμα: τις εκπομπές από το Ηνωμένο Βασίλειο, τηλεοπτικών σταθμών που είναι γνωστές με το όνομα TNT/Cartoon, που έχουν εξάλλου καταγγελθεί από μια ευρωπαϊκή επαγγελματική οργάνωση και από έναν γαλλικό τηλεοπτικό σταθμό με συγκεκριμένο θέμα[32]. Οι δύο σταθμοί έχουν άδεια από τις βρετανικές αρχές και υπάγονται όντως στο ειδικό καθεστώς που θεσπίζει το βρετανικό δίκαιο για τους τηλεοπτικούς σταθμούς μέσω δορυφόρου που είναι το καθεστώς των καλουμένων αδειών για "μη εθνική δορυφορική υπηρεσία". Το καθεστώς αυτό περιλαμβάνει διατάξεις για την επίτευξη των ποσοστών εκπομπής ευρωπαϊκών έργων και ανεξαρτήτων παραγωγών σαφώς κατώτερων από εκείνων που προβλέπονται στους κανόνες για τους επίγειους σταθμούς και για τους δορυφορικούς σταθμούς που υπάγονται στο καλούμενο καθεστώς "εθνική δορυφορική υπηρεσία".

Έτσι, η διατύπωση "κάθε φορά που τούτο είναι εφικτό" των άρθρων 4 και 5 παρέχει τη δυνατότητα στους σταθμούς αυτούς να επιτυγχάνουν μέσω της ελευθερίας λήψης και αναμετάδοσης που προβλέπει το άρθρο 2.2, τη δέουσα άδεια για την διεθνή μετάδοση εκπομπών με ιδιαίτερα χαμηλό, ίσως και μηδενικό, ποσοστό ευρωπαϊκών έργων και ανεξάρτητων παραγωγών λόγω του προφασιζόμενου "ανεφάρμοστου" τέτοιων υποχρεώσεων στους σταθμούς ο προγραμματισμός των οποίων περιορίζεται εκούσια σε προγράμματα που προέρχονται από τρίτες χώρες (παρότι τα προγράμματα που εκπέμπονται ουσιαστικά εμπίπτουν στα είδη που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5). Η κατάσταση αυτή είναι φυσικό να οδηγεί όπως διαπιστώσαμε στην περίπτωση των συγκεκριμένων σταθμών σε διαφορές δεδομένου ότι συνεπάγεται σοβαρά προβλήματα εισαγωγής διακρίσεων και αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ επαγγελματιών, ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και παραγωγών των διαφόρων κρατών μελών.
Έτσι, μπορεί να αναφερθεί π.χ. η υπόθεση του καναλιού TNT/Cartoon, που άφησε το βελγικό δικαστήριο να υποβάλει, στις 29.11.94, προδικαστική ερώτηση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όσον αφορά την ερμηνεία των άρθρων 2, 4 και 5 της οδηγίας.

Η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η ισχύουσα διατύπωση των άρθρων 4 και 5 επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν λίγο πολύ ελαστικά καθεστώτα. Επισημαίνει ωστόσο σαφώς ότι η μεταφορά των διατάξεων μιας οδηγίας στην εθνική νομοθεσία δεν μπορεί να οδηγεί σε εκτροπή από τους ίδιους τους στόχους που οδήγησαν στην έκδοση της οδηγίας. Είναι ανησυχητική η διαπίστωση ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν διαθέτουν επαρκή δικαστικά μέσα ή άλλα μέσα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων για να εξασφαλίσουν ότι η εφαρμογή των συγκεκριμένων άρθρων δεν παρεκκλίνει από τους στόχους οι οποίοι στην περίπτωση αυτή αφορούν ουσιαστικά την προώθηση της παραγωγής και την διευρωπαϊκή κυκλοφορία ευρωπαϊκών και ανεξάρτητης παραγωγής οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

Η Επιτροπή υπογράμμισε ήδη στις 4 Ιανουαρίου 1990 σε απάντησή της σε ερώτηση του Κοινοβουλίου, το γεγονός ότι η οδηγία συνέδεε νομικά τα κράτη μέλη ως προς όλα τα στοιχεία της, διευκρινίζοντας ότι αν και η ελαστικότητα στη σύνταξη των άρθρων 4 και 5 καθιστούσε δυσχερέστερη την εκτίμησή της, εντούτοις δεν αφαιρούσε τίποτα από το νομικό χαρακτήρα της υποχρέωσης, που αναλύεται ως υποχρέωση συμπεριφοράς[33].

---

(32) Έχουν επίσης υποβληθεί και άλλες καταγγελίες για την μη προαναρθείσα εφαρμογή των άρθρων 4 και 5, η τελευταία εκ των οποίων κατά την Ιταλία, βρίσκεται υπό εξέταση.

(33) QE αριθ. 758/98 του κ. Kenneth Collins (ΕΕ C 97 της 14/4/1990)

3.2. Ειδικά προβλήματα

3.2.1 Άρθρο 2.2 - Ελευθερία λήψης

Η προαναφερθείσα υπόθεση του σταθμού Red Hot Television (πρβλ. σημείο 3.1), κίνησε ένα σημαντικό θέμα που αφορά τον όρο "αναμετάδοση" που χρησιμοποιείται στο άρθρο 2.2. Όντως διευκρινίζεται επίσημα ότι σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 22 (προστασία των ανηλίκων) και τηρουμένης της ιδιαίτερης διαδικασίας που προβλέπεται για το σκοπό αυτό, το κράτος μέλος μπορεί να αναστείλει προσωρινά την "αναμετάδοση" των υπό καταγγελία εκπομπών. Τίθεται λοιπόν θέμα να εξετασθεί κατά πόσο τούτο σημαίνει ότι η προσωρινή αναστολή μπορεί να εφαρμόζεται μόνο στην καλωδιακή τηλεόραση.

Κατά την Επιτροπή, θα πρέπει να ερμηνευθεί ο όρος της αναμετάδοσης κατά την ευρύτερη δυνατή έννοια. Όντως, ο περιορισμός στην καλωδιακή τηλεόραση θα σήμαινε ότι η ειδική διαδικασία της προσωρινής αναστολής δεν θα εφαρμοζόταν σε τηλεοπτικούς σταθμούς που μεταδίδουν μέσω δορυφόρου που θα παρέβαιναν το άρθρο 22. Αυτό στην πράξη θα σήμαινε ότι ένα κράτος μέλος όπου συνυπάρχουν συστήματα μετάδοσης μέσω δορυφόρου και καλωδιακής ο ίδιος σταθμός θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο προσωρινής αναστολής ως προς το καλωδιακό του τμήμα συνεχίζοντας ωστόσο να λαμβάνεται μέσω κεραίας άμεσης λήψης. Κατά τον ίδιο τρόπο τούτο θα σήμαινε επίσης ότι ένα κράτος μέλος στο οποίο κυριαρχεί η καλωδιακή τηλεόραση θα βρισκόταν σε διαφορετική κατάσταση σε σχέση με ένα άλλο όπου η άμεση λήψη είναι πιο σημαντική, δεδομένου ότι το πρώτο θα μπορούσε να καταφύγει πλήρως στη διαδικασία της αναστολής ενώ το δεύτερο δεν θα μπορούσε να το κάνει.

Μία τέτοια ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια τον εκμηδενισμό του επωφελούς αποτελέσματος της παρούσας οδηγίας δημιουργώντας εκ των πραγμάτων διακρίσεις αντίθετες προς τους γενικούς στόχους της οδηγίας. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι ο στόχος της συνδυασμένης διαδικασίας των άρθρων 2.2 και 22 είναι να παράσχουν στα κράτη μέλη που το κρίνουν αναγκαίο τη μείωση των εκπομπών στην επικράτειά τους σταθμών που παραβαίνουν το άρθρο 22.

Τέλος, επιβάλλεται ένα τελευταίο σχόλιο ιδίως όσον αφορά την παράγραφο β). Δεν χρειάζεται το κράτος μέλος λήψης να αναμένει την πλήρη περίοδο των δώδεκα μηνών για να κινήσει τη διαδικασία. Αρκεί η παράβαση δύο φορές του άρθρου 22 κατά την διάρκεια δωδεκάμηνης περιόδου για να κινηθεί η διαδικασία.

3.2.2. Κεφάλαιο III - Προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων

- Έλεγχος της εφαρμογής των άρθρων 4 και 5

Όπως είδαμε παραπάνω (πρβλ. άρθρο 2.3) η εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 αποτελεί αντικείμενο ειδικής Ανακοίνωσης στην οποία η Επιτροπή καταλήγει σε γενικά θετικό απολογισμό. Ωστόσο, η πρώτη αυτή άσκηση ελέγχου κατέδειξε σειρά προβλημάτων που καθιστούν δυσχερή οποιαδήποτε αξιολόγηση της επίδρασης αυτών των μέτρων στις οικονομικές αγορές, βάσει των στοιχείων που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη στις εκθέσεις τους.

Τα προβλήματα αυτά οφείλονται τόσο στην συντακτική αμφισημία των άρθρων 4 και 5 (πρβλ. σημείο 3.1.2), όσο και σε άλλες δυσχέρειες μεθοδολογικές, τεχνικές και νομικές που έχουν σχέση με την ίδια την άσκηση του συντονισμού όπως η διαφορετική παρουσίαση των εθνικών εκθέσεων, η διαφορά κριτηρίων αναφοράς τα οποία λαμβάνουν υπόψη τους τα κράτη μέλη, ο ορισμός ορισμένων χρησιμοποιουμένων εννοιών (π.χ. εκείνης του ανεξάρτητου παραγωγού), και η απουσία ανακοίνωσης στατιστικών στοιχείων για ορισμένους νέους σταθμούς όσον αφορά γενικά τα ποσοστά πρόσφατων ιδίως ανεξαρτήτων παραγωγών. Η Επιτροπή προσδιορίζει εξάλλου όσον αφορά τις παραγωγές αυτές ότι η κύρια δυσκολία εφαρμογής που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη αφορά την αξιολόγηση του "κατάλληλου ποσοστού" που πρέπει να παρέχουν για τις πρόσφατες ανεξάρτητες παραγωγές.

Όσον αφορά την ίδια την έννοια του ανεξάρτητου παραγωγού, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, αφού εκπόνησαν μια οικονομική μελέτη και συμβουλεύτηκαν τους αντιπροσώπους των κρατών μελών που συνήλθαν στα πλαίσια της ομάδας ad hoc, πρότειναν ένας παραγωγός να θεωρείται ως ανεξάρτητος από τους οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων

- αν ένας οργανισμός ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων δεν κατέχει περισσότερο από 25% του κεφαλαίου της εταιρείας παραγωγής (50% αν πρόκειται για περισσότερους οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων)·
- αν ο παραγωγός δεν διαθέτει περισσότερο από το 90% της παραγωγής του, μέσα σε τρία χρόνια, στον ίδιο οργανισμό ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, εκτός αν ο παραγωγός δεν παράγει παρά ένα μόνο πρόγραμμα ή μία μόνη σειρά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου αναφοράς·

ενώ εννοείται ότι τα κριτήρια αυτά πρέπει να εφαρμόζονται και αντίστροφα (π.χ. στην περίπτωση που ένας παραγωγός είναι σημαντικός μέτοχος ενός οργανισμού ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων).
Έτσι η Επιτροπή έδωσε τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να προσδιορίσουν το καθένα χωριστά την έννοια του "ανεξάρτητου παραγωγού" σε μία κοινή βάση για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 5 της οδηγίας (για περισσότερες λεπτομέρειες, παραπέμπουμε στο κεφ. 5 της έκθεσης, όσον αφορά τον προαναφερθέντα έλεγχο).

Λεδομένου ότι πρόκειται για μία πρώτη έκθεση η Επιτροπή έλαβε υπόψη της κατά την γενική εκτίμηση της παρούσας περιόδου εφαρμογής, τα προβλήματα που έχουν αντιμετωπίσει τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των απαιτουμένων μηχανισμών ελέγχου ιδιαίτερα ως προς το θέμα της συγκέντρωσης στοιχείων. Έκρινε ωστόσο μη ικανοποιητικό το γεγονός ότι τα περισσότερα από αυτά, δεν έχουν παρουσιάσει στις εκθέσεις τους ληφθέντα ή προβλεπόμενα μέτρα κατά των ραδιοφωνικών οργανισμών της δικαιοδοσίας τους με τα οποία να επιτυγχάνονται τα καθορισθέντα ποσοστά όπως υπαγορεύει ρητά το άρθρο 4 παράγραφος 3. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εστάλη το Μάιο του 1994 επιστολή προς όλα τα άμεσα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη όπου τους ζητούντο ακριβείς πληροφορίες σχετικά με το θέμα. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται να αξιολογήσει το κατά πόσον είναι κατάλληλα τα εθνικά αυτά μέτρα για την τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλουν τα άρθρα 4 και 5.

Συμπερασματικά ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή κρίνει ότι τα αποτελέσματα της πρώτης περιόδου εφαρμογής των άρθρων 4 και 5 είναι ενθαρρυντικά κυρίως λόγω μιας γενικευμένης τάσης βελτίωσης.

Το άρθρο 4 παράγραφος 4 αναφέρει ρητά τη δυνατότητα προτάσεων αναθεώρησης των άρθρων 4 και 5. Η Επιτροπή σχετικά με το θέμα αυτό επισήμανε, κατά την έγκριση της πρώτης της έκθεσης ελέγχου, έπρεπε πλέον να βελτιωθεί, και να ενισχυθεί το σύστημα που τίθεται σε εφαρμογή με τα άρθρα 4 και 5, υπενθυμίζοντας ότι πρόκειται για έναν τομέα όπου απαιτείται εναρμόνιση για την διευκόλυνση της άσκησης αναξερτήτων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της νέας κοινοτικής αγοράς οπτικοακουστικών προϊόντων που δημιουργείται με την οδηγία.

Ωστόσο, δεν έκρινε σκόπιμο το Μάρτιο 1994, να υποβάλει προτάσεις αναθεώρησης λόγω του ότι έπρεπε να υποβάλει πριν από το τέλος του έτους έκθεση εφαρμογής για το σύνολο της οδηγίας. Επίσης η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να αναμείνει την συνολική αξιολόγηση πριν προτείνει τροποποιήσεις, ώστε να μπορεί να τις συγκεντρώσει σε μία συνολική πρόταση.

Εξάλλου, η αντιμετώπιση αυτή της παρέχει τη δυνατότητα να λάβει υπόψη της τα αποτελέσματα των συζητήσεων σχετικά με το Πράσινο Βιβλίο για την οπτικοακουστική πολιτική.

- <u>Ευρωπαϊκά έργα</u>

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη δεν επεσήμαναν καμία ιδιαίτερη δυσκολία κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 που αφορά τον ορισμό των ευρωπαϊκών έργων αν εξαιρεθούν ορισμένες αιτήσεις πληροφοριών σχετικά με το καθεστώς των διαδικασιών επικύρωσης των συμφωνιών με ορισμένες τρίτες χώρες. Ωστόσο η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι επιχειρηματίες τρίτων χωρών που επιθυμούν να επενδύσουν στην παραγωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντιμετωπίζουν μερικές φορές δυσκολίες λόγω ορισμένων διαφορών που παρουσιάζουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε εθνικό επίπεδο.

- <u>Κινηματογραφικά έργα</u>

Η αρχή του άρθρου 7, σύμφωνα με την οποία πρέπει να τηρείται συγκεκριμένη προθεσμία, αν δεν υπάρχουν διαφορετικές συμφωνίες με τους κατόχους των δικαιωμάτων, μεταξύ της εκμετάλλευσης στις κινηματογραφικές αίθουσες (πρώτη προβολή) και της τηλεοπτικής μετάδοσης κινηματογραφικού έργου εμφάνισε μία μόνο δυσχέρεια εφαρμογής σε πολύ λίγα κράτη μέλη. Η δυσχέρεια αυτή αφορά τον τόπο που λαμβάνεται υπόψη για να αρχίσει να τρέχει η προθεσμία που καθορίζεται με την πρώτη προβολή σε αίθουσα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης.

Κατά την Επιτροπή, η έναρξη της προθεσμίας δεν μπορεί να αντικατασταθεί όπως επιθυμούν ορισμένοι, από την πρώτη προβολή σε εθνική αίθουσα. Μία τέτοια τροποποίηση θα οδηγούσε στον εκμηδενισμό οποιουδήποτε στοιχείου εναρμόνισης στον τομέα αυτό, δεδομένου ότι θα εισήγε αλυσιδωτές διακρίσεις μεταξύ τηλεοπτικών οργανισμών των διαφόρων κρατών μελών και θα οδηγούσε έτσι σε αδρανοποίηση της ίδιας της εκμετάλλευσης των κινηματογραφικών έργων. Τα προβλήματα διακρίσεων θα καθίσταντο όλο και πιο οξέα με την ανάπτυξη των δορυφορικών τηλεοπτικών υπηρεσιών.

Ο νομοθέτης, παρέχοντας προτεραιότητα στα πλεονεκτήματα των διεπαγγελματικών συμφωνιών επέλεξε τη λύση ενός κάποιου βαθμού εναρμόνισης μεριμνώντας ώστε να μην υπάρξουν εθνικοί κανόνες απόκλισης τέτοιας που θα εμπόδιζε τη διασυνοριακή μετάδοση τηλεοπτικών εκπομπών. Πρόταση η οποία θα είχε ως στόχο να συμπεριλάβει την πρώτη προβολή σε εθνική αίθουσα ως έναρξη της προθεσμίας θα οδηγούσε στην εκμηδένιση της ίδιας της ύπαρξης αυτής της διάταξης βάσει της οποίας η εναρμόνιση πρέπει να στηρίζεται σε έναν μόνο τόπο. Η Επιτροπή επιθυμεί εξάλλου να επισημάνει ότι είναι πλέον πεπεισμένη ότι στον τομέα αυτό πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις διεπαγγελματικές συμφωνίες.

3.2.3. Κεφάλαιο IV - Τηλεοπτική διαφήμιση και χορηγίες

Τα μέτρα σχετικά με τη διαφήμιση και τις χορηγίες στην τηλεόραση δεν έχουν θέσει ιδιαίτερα προβλήματα ουσίας, και εφαρμόζονται στο σύνολό τους ορθά σε όλα τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή ωστόσο, έχει κληθεί επανειλημμένα να προσδιορίσει την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων της οδηγίας. Επιθυμεί ωστόσο να επισημάνει σχετικά ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν σε ορισμένες περιπτώσεις ένα περιθώριο ελιγμών που τους επιτρέπει να προσαρμόσουν κάποιο μέτρο στην κατάσταση που επικρατεί σ'αυτά, στο βαθμό που αυτή συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο. Έτσι, το Δικαστήριο αναγνώρισε στις 9 Φεβρουαρίου 1995 σε προδικαστικό ζήτημα ότι ένα εθνικό μέτρο το οποίο απαγόρευε την μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων υπέρ του οικονομικού κλάδου της διανομής από οργανισμούς τηλεοπτικών μεταδόσεων εγκατεστημένους στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους δεν αποτελούσε παράβαση της οδηγίας (υπόθεση "Leclerc", C-412/93).

Οι αιτήσεις ερμηνείας αφορούσαν :

- <u>τη μνεία του ονόματος και/ή του λογοτύπου του χορηγού ή των επιχορηγούμενων εκπομπών (άρθρο 17 (1.β)</u>

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάταξη η οποία προβλέπει ότι τα επιχορηγούμενα προγράμματα οφείλουν να προσδιορίζονται με σαφήνεια κατά την έναρξη και κατά την λήξη των προγραμμάτων δεν αποκλείει τη δυνατότητα να αναφέρεται το όνομα και ο λογότυπος του χορηγού κατά τη διάρκεια της εκπομπής, υπό τον όρον ότι τηρούνται αυστηρά όλες οι άλλες διατάξεις και λαμβανομένου υπόψιν ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέπουν αυστηρότερους ή λεπτομερέστερους κανόνες όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς μεταδότες που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους·

- <u>τη μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων μέσα σε δεδομένο διάστημα μιας "ώρας" (άρθρο 18(2))</u>

Το θέμα που τίθεται αφορά τον καθορισμό της ώρας: πρόκειται για ακριβή ώρα ή για χρονομετρούμενη ώρα δηλαδή 60 λεπτά που αρχίζουν να μετρώνται από οποιαδήποτε στιγμή. Η Επιτροπή καθώς και τα περισσότερα κράτη μέλη και οι επιχειρηματίες επέλεξαν για λόγους απλούστευσης του ελέγχου την πρώτη λύση.

- <u>την "προγραμματισμένη διάρκεια" των οπτικοακουστικών έργων όσον αφορά το καθεστώς των διακοπών για την παρεμβολή διαφημίσεων (άρθρο 11 (4 και 5))</u>

Το θέμα που τίθεται είναι να διαπιστωθεί αν θα ήταν σκόπιμο να περιληφθεί στη διάρκεια αυτή ο χρόνος των διαφημίσεων συμπεριλαμβανομένου και του χρόνου του καθαυτό προγράμματος και της χορηγίας. Το θέμα αυτό έχει δημιουργήσει προβλήματα ιδιαίτερα στη Γερμανία, όπου το Εφετείο του Koblenz κλήθηκε να αποφανθεί τον Μάρτιο του 1994, στην καλούμενη υπόθεση "brutto-netto". Κατά τη γνώμη της Επιτροπής η αρχή του "μικτού χρόνου" (δηλαδή συμπεριλαμβανομένης και της διάρκειας του χρόνου των διαφημιστικών μηνυμάτων) αποτελεί την ελάχιστη απαραίτητη για τους σκοπούς της οδηγίας διάταξη. Πρέπει όμως να υπενθυμισθείγια μια ακόμη φορά ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν την δυνατότητα να προβλέπουν αυστηρότερους ή λεπτομερέστερους κανόνες όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς μεταδότες που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους.

- την κατάσταση και τον υπολογισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου χρόνου για την τηλεοπτική προώθηση εμπορικών προϊόντων[34]

Σχετικά με το θέμα αυτό η Επιτροπή επιθυμεί να προσδιορίσει ότι η τηλεοπτική προώθηση εμπορικών προϊόντων πρέπει κατά τη γνώμη της να θεωρηθεί ως ένα είδος νόμιμης καταρχήν διαφήμισης και να υποβληθεί κατά συνέπεια στις διατάξεις της οδηγίας για τη διαφήμιση[35]. Η τηλεοπτική προώθηση εμπορικών προϊόντων εξαρτάται όμως από δύο ποσοτικούς όρους, οι οποίοι δεν λειτουργούν εναλλακτικά αλλά σωρευτικά. Πράγματι, ισχύουν τόσο το ανώτατο όριο του 20% (άρθρο 18 (1)) όσο και ο απόλυτος αριθμός της μιάς ώρας ανά ημέρα (άρθρο 18 (3)). Αντίθετα, δεν ισχύει το όριο σχετικά με τη συγκέντρωση της διαφήμισης στο πλαίσιο μιας ώρας, το οποίο προκύπτει από το άρθρο 18 (2), δεδομένου ότι αυτό το όριο αφορά μόνον τα διαφημιστικά μηνύματα. Στο προκείμενο, η επιλογή του κράτους μέλους έγκειται στη δυνατότητα να αυξήσει από 15 σε 20% το χρόνο καθημερινής μετάδοσης που αφιερώνεται στη διαφήμιση.

- την κατάσταση των τηλεαγορών

Η Επιτροπή καλείται να προσδιορίσει βάσει του παρόντος κειμένου, ότι μία τηλεοπτική υπηρεσία η οποία περιλαμβάνει άμεσες προσφορές στο κοινό για την πώληση ή την μίσθωση αγαθού ή υπηρεσίας υπάγεται στην οδηγία (πρβλ άρθρο 1 α) βάσει του ορισμού "τηλεοπτικής εκπομπής"). Αυτού του είδους η υπηρεσία υπόκειται στο εσωτερικό μιας ζώνης προγραμμάτων ενός σταθμού συνεπώς στους περιορισμούς που καθορίζονται στο άρθρο 18 πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τη μία ώρα ημερησίως. Θα πρέπει ωστόσο να προστεθεί ότι η σύσταση σε κράτος μέλος υπηρεσίας για την οποία δεν τηρείται κανένας ωριαίος περιορισμός επιτρέπεται εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση ή έμμεση λήψη της σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη (πρβλ άρθρο 20).

Αυτό το σύστημα ενιαίου περιορισμού για τις τηλεαγορές θέτει προβλήματα εφαρμογής. Η μη τήρηση του εν λόγω περιορισμού από ορισμένους δορυφορικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, που έχουν άδεια λειτουργίας σε ένα κράτος μέλος και κατά συνέπεια δύνανται να ληφθούν ελεύθερα σε άλλα κράτη μέλη, έχει οδηγήσει σε επανειλημμένες καταγγελίες προς την Επιτροπή, το 1994. Κρίνει κατά συνέπεια ότι θα πρέπει να επισημάνει ότι η ανάπτυξη της δραστηριότητας αυτής η οποία ευνοείται από τον πολλαπλασιασμό των δυνατοτήτων εκπομπής, είναι ουσιαστικής σημασίας για τους ενδιαφερόμενους επαγγελματικούς κύκλους δεδομένου ότι τέτοιου είδους υπηρεσίες κερδίζουν την εκτίμηση των καταναλωτών. Κρίνει, κατά συνέπεια, προς αποφυγήν του πολλαπλασιασμού των διαφορών και προς προώθηση της ανάπτυξης ενός νέου είδους υπηρεσιών νόμιμου κατά τα άλλα, ότι θα πρέπει να αναθεωρήσει την αρχή του ενιαίου αυτού περιορισμού και του περιεχομένου του ενόψει της γενικής δομής του ραδιοτηλεοπτικού τομέα.

3.2.4. Κεφάλαιο V - Προστασία των ανηλίκων

Ένα δεύτερο θέμα τέθηκε στο πλαίσιο της υπόθεσης Red Hot Television (πρβλ σημεία 3.1.1 και 3.2.1) δηλαδή να καταστεί γνωστό εάν τα προγράμματα που υπάρχει κίνδυνος να "βλάψουν σοβαρά" τους ανηλίκους μπορεί να θεωρηθούν κατάλληλα όπως και τα προγράμματα που μπορεί απλώς να τους "βλάψουν". Τα προγράμματα που μπορεί απλώς να τους "βλάψουν" δύνανται να μεταδίδονται εφόσον επιλέγεται ωράριο ή τεχνική διαδικασία που να προφυλάσσει τους ανήλικους τηλεθεατές. Πρόθεση ωστόσο του νομοθέτη ήταν σαφώς να προβλέψει καθολικής γενικής απαγόρευσης για τα προγράμματα που μπορεί να τους "βλάψουν σοβαρά".

---

(34) Πρόκειται για την τηλεοπτική προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών μέσω τηλεοπτικών παιχνιδιών ή κινηματογραφημένων παρουσιάσεων.

(35) βλέπε ΕΚ(93)396 της 24ης Μαΐου 1993

Ωστόσο, το γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια είχαν ανάγκη να θέσουν το ζήτημα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποδεικνύει την ανάγκη αποσαφήνισης της διατύπωσης. Η Επιτροπή θεωρεί κατά συνέπεια ότι θα πρέπει να αποσαφηνίσει επίσημα το άρθρο 22 κατά την έννοια αυτή, ώστε αφενός να διευκολύνει την προσφυγή του κράτους μέλους λήψης στη διαδικασία της προσωρινής αναστολής που δικαιούται σε περίπτωση επανειλημμένης παράβασης από κάποιο τηλεοπτικό σταθμό που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του (συνδυσμός των άρθρων 2.2 και 22) και αφετέρου να συμβάλει στην καλύτερη εφαρμογή του συστήματος προστασίας των νέων. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι μία τέτοια αποσαφήνιση θα ήταν αντίθετη με τις ανησυχίες που εξέφρασε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ιδίως μέσω της έκθεσής του περί πορνογραφίας (εισηγητής κ. J.T. Nordmann) η οποία εγκρίθηκε το Δεκέμβριο 1993[36].

3.2.5. Κεφάλαιο VI - Δικαίωμα απάντησης

Δεν επισημάνθηκε καμία ιδιαίτερη δυσχέρεια εφαρμογής.

* * *

Αυτή η πρώτη εξέταση εφαρμογής υπογράμμισε τη χρησιμότητα της οδηγίας αυτής στο κοινοτικό δίκαιο. Σε ένα διεθνές πλαίσιο που βρίσκεται σε μεταλλαγή και εξέλιξη, αποτελεί αναγκαία βάση στην οποία μπορεί να στηριχθεί η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας και η βελτίωση των όρων εργασίας των εργαζομένων στον τομέα αυτό. Πρόκειται για μια ανάπτυξη που έχει γίνει βασική, πρωταρχική και επείγουσα, όπως αναγνώρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Έσσεν - 10/11 Δεκεμβρίου 1994), υπογραμμίζοντας τη σημασία των νέων υπηρεσιών και περιεχομένου της πληροφόρησης και το ρόλο του οπτικοακουστικού κλάδου στην πολιτιστική διάστασή του, που αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα της ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας.

(36) EK 204.592

ΜΕΡΟΣ Γ: ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙΣΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Ο χαρακτήρας και οι κατευθυντήριες γραμμές της πρότασης αναθεώρησης

Στο άρθρο 26 της οδηγίας, προβλέπεται, εκτός από την έκθεση εφαρμογής, ότι η Επιτροπή διατυπώνει, κατά περίπτωση, προτάσεις για την προσαρμογή της οδηγίας στην εξέλιξη του τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Έτσι, η Επιτροπή διατύπωσε την πρόταση αναθεώρησης που περιλαμβάνεται στο τμήμα Δ του παρόντος εγγράφου, λαμβάνοντας υπόψη της τρεις κατηγορίες παραγόντων:

- τα συμπεράσματα που συνάγει από την έκθεση εφαρμογής καθώς και τη συμβολή των κρατών μελών όσον αφορά τις πρακτικές δυσκολίες που έχουν αντιμετωπίσει,
- τα συμπεράσματα που έχει συναγάγει από τη μακρά διαδικασία διαβουλεύσεων τόσο με τους επαγγελματικούς κύκλους όσο και με τα κράτη μέλη κατά το 1994 και στις αρχές του 1995,
- την ανάλυση που έχει πραγματοποιήσει για την εξέλιξη του οπτικοακουστικού τομέα, ιδίως στο πλαίσιο του Πράσινου Βιβλίου και τις εργασίες σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας.

Η Επιτροπή κατά την κατάρτιση της πρότασής της κατέβαλε προσπάθειες να επιτύχει ισορροπία λαμβάνοντας υπόψη μερικές φορές ασυμβίβαστα ακόμη και αντικρουόμενα συμφέροντα, αλλά κυρίως προσπαθώντας να ενισχύσει τη νομική ασφάλεια του κοινοτικού μέσου που κρίθηκε γενικά θετικό από όλους και ουσιαστικό για την ανάπτυξη του τομέα αυτού. Η ίδια η χρησιμότητα της οδηγίας έγινε κοινώς αποδεκτή και κρίθηκε ότι ουσιαστική αναμόρφωση του κειμένου δεν είναι ούτε αναγκαία ούτε επιθυμητή. Παρόλα αυτά, και χωρίς να επηρεάζεται η γενική δομή της οδηγίας ορισμένες τροποποιήσεις κρίνονται αναγκαίες καθώς και ορισμένες βελτιώσεις δευτερεύουσας σημασίας ώστε η οδηγία να ενημερωθεί και να βελτιωθεί ως προς τη λειτουργία της, δεδομένου ότι στόχος είναι να υπάρξει ένα μέσο ικανό να παράσχει σταθερό νομικό πλαίσιο που θα ευνοεί την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα στην Ένωση μέχρι το τέλος του αιώνα.

Αντίθετα, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, παραμένει αμετάβλητος ο ορισμός της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος α της οδηγίας του 1989. Καλύπτει όχι μόνο τις "παραδοσιακές" τηλεοπτικές υπηρεσίες αλλά και υπηρεσίες όπως το "Pay-per-View" (χρέωση ανά θέαμα) ή "near-video-on-demand" ("οιονεί βίντεο κατ' επιλογή")[37]. Όλες οι υπηρεσίες του είδους "από σημείο σε πολλαπλό σημείο", δηλαδή αυτές που αποτελούν τμήμα φάσματος προγραμμάτων που μεταδίδεται ταυτόχρονα σε περισσότερα σημεία λήψης (συσκευές τηλεοράσεως), καλύπτονται πλέον σαφώς και διευκολύνονται από το πλαίσιο που παρέχει η οδηγία.

Στο στάδιο αυτό δεν κρίθηκε σκόπιμο να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας στις νέες υπηρεσίες "από σημείο σε σημείο" εξαιτίας του ειδικού χαρακτήρα των προβλήματων που τίθενται. Η Επιτροπή εντούτοις έχει συνείδηση της ανάγκης να ασχοληθεί επειγόντως με το νομικό πλαίσιο το οποίο χρειάζονται οι νέες οπτικοακουστικές υπηρεσίες για να εξασφαλισθεί η ανάπτυξή τους στην Ευρώπη, ιδίως όσον αφορά την προστασία του κοινού συμφέροντος. Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή καθόρισε μια προσέγγιση σχετικά με το νομικό πλαίσιο των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία προβλέπει ότι κάθε νομοθετική λύση σχετικά με τις νέες υπηρεσίες θα πρέπει να στηρίζεται στο νομικό πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς και ότι οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να επιδιώκουν, ιδιαίτερα, να αποφεύγουν τους κινδύνους νέου κατακερματισμού του χώρου χωρίς σύνορα, υπερβολικής κανονιστικής ρύθμισης σε κοινοτικό επίπεδο και έλλειψης συνοχής των νομοθετικών ρυθμίσεων επιζήμιας για την ανάπτυξη αυτών των

---

(37) Στο μέτρο που με τον όρο οιονεί βίντεο κατ' επιλογή δεν νοούνται οι πολυπλεκτικές υπηρεσίες χρέωσης ανά θέαμα.

υπηρεσιών. Η Επιτροπή θεωρεί πρόωρη και παρακινδυνευμένη την προσπάθεια να προσδιορισθεί σε αυτό το στάδιο μια μελλοντική νομοθεσία σε κοινοτικό επίπεδο σχετικά με τις νέες υπηρεσίες, επειδή τα προβλήματα που αυτές μπορούν να δημιουργήσουν και τα οποία θα δικαιολογούσαν δράση σε κοινοτικό επίπεδο δεν είναι επαρκώς γνωστά. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή προτίμησε να ξεκινήσει εργασίες ανάλυσης και διαβουλεύσεων σε ορισμένα νομοθετικά ζητήματα όπως το δικαίωμα δημιουργού (πράσινο βιβλίο υπο προετοιμασία), τα εμπορικά μηνύματα (πράσινο βιβλίο υπό προετοιμασία), η κυριότητα των μέσων μαζικής ενημέρωσης (υπό διαβούλευση) και η διαφάνεια των μελλοντικών σχεδίων εθνικών νομοθετικών ρυθμίσεων καθώς και η συνοχή τους με τις αρχές της εσωτερικής Αγοράς (ανακοίνωση υπό προετοιμασία). Εξάλλου, τα θέματα της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης των νεών οπτικοακουστικών υπηρεσιών, της προώθησης των πολιτιστικών ταυτοτήτων και της γλωσσικής πολυμορφίας και των επιπτώσεων για την προστασία του κοινού συμφέροντος θα εξετασθούν σε ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με την ανάπτυξη των νέων οπτικοακουστικών υπηρεσιών.

Δεδομένων αυτών των εργασιών, η Επιτροπή είναι συνεπώς πεπεισμένη σε αυτό το στάδιο για την ανάγκη περιορισμένης αναθεώρησης της οδηγίας. Η ανάγκη αυτή προκύπτει από τριών ειδών θεωρήσεις:

- αφενός, κρίνεται αναγκαίο, προς νομική ασφάλεια και αποτελεσματικότητα, να υπάρξουν ορισμένες αποσαφηνίσεις των ισχυόντων κανόνων: πρόκειται ιδίως για τον προσδιορισμότων κριτηρίων που καθορίζουν τη δικαιοδοσία κράτους μέλους επί ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού και αποσαφήνιση των κανόνων που αφορούν την προστασία των ανήλικων,
- αφετέρου, πρέπει να τροποποιηθούν ορισμένοι κανόνες για να ληφθεί υπόψη μια οικονομική και τεχνολογική πραγματικότητα στον οπτικοακουστικό τομέα: πρόκειται ίδίως για τον προσδιορισμότου πεδίου εφαρμογής της οδηγίας, τον καθορισμό των ελάχιστων κανόνων που επιτρέπουν τη διασυνοριακή ανάπτυξη των υπηρεσιών τηλεαγοράς, την επέκταση των δυνατοτήτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών όσον αφορά την εισαγωγή διαφημιστικών μηνυμάτων στα προγράμματά τους.
- Τέλος, οι εκθέσεις των κρατών μελών όσον αφορά τον έλεγχο που προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας σε συνδυασμό με τα συμπεράσματα του Πράσινου Βιβλίου επέδειξαν την ανάγκη τροποποίησης ορισμένων θεμάτων των κανόνων που αφορούν την προώθηση της διανομής και της παραγωγής ευρωπαϊκών έργων.

Η Επιτροπή προτείνοντας αυτή την περιορισμένης κλίμακας αναθεώρηση φρόντισε να ενισχύσει το κεκτημένο της οδηγίας, ιδίως όσον αφορά τον πρωταρχικό της στόχο της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, αλλά και να διατηρήσει τις ουσιαστικές ισορροπίες που επιβεβαιώνει: την ισορροπία μεταξύ της προστασίας των γενικών συμφερόντων και της ανάπτυξης των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και την ισορροπία μεταξύ της ανάπτυξης των υπηρεσιών αυτών και της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής παραγωγής προγραμμάτων.

2. <u>Εξέταση των τροποποιηθεισών διατάξεων</u>

(Σημείωση: οι παράγραφοι του παρόντος κεφαλαίου ακολουθούν το κείμενο της πρότασης αναθεώρησης της οδηγίας)

2.1. <u>Κεφάλαιο I - Ορισμοί</u> (για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας)

<u>Άρθρο 1</u> - <u>Παράγραφοι (β) και (ε)</u>

Ο προτεινόμενος ορισμός της τηλεαγοράς καταδεικνύει το ουσιώδες χαρακτηριστικό που διακρίνει τη δραστηριότητα αυτή από τη διαφήμιση και το οποίο συνίσταται σε τηλεοπτικά προγράμματα ή σπότ που περιλαμβάνουν άμεσες προσφορές αγαθών ή υπηρεσιών στο κοινό έναντι αμοιβής. Οι

νέες διατάξεις αποσκοπούν στο να επιτρέψουν την διεθνική ανάπτυξη στην Ευρώπη τηλεοπτικών υπηρεσιών τηλεαγοράς.

2.2 Κεφάλαιο ΙΙ - Γενικές διατάξεις

2.2.1 Άρθρο 2

Οι προτεινόμενες στο σημείο αυτό τροποποιήσεις γίνονται αναγκαίες για τους λόγους που εκτίθενται στο σημείο 3.1.1 της έκθεσης εφαρμογής. Αυτές ανταποκρίνονται σε γενικό αίτημα που εξέφρασαν τα κράτη μέλη τα οποία συνήλθαν στο πλαίσιο της ομάδας ad hoc. Όντως, ο πολλαπλασιασμός του αριθμού οπτικοακουστικών υπηρεσιών θα καθιστά όλο και πιο αναγκαία την ύπαρξη σαφήνειας και ακρίβειας, ως προς τον καθορισμό του ποιοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί υπάγονται στην δικαιοδοσία του κάθε κράτους μέλους. Το πρόβλημα αφορά ιδιαίτερα τους τηλεοπτικούς σταθμούς που εκπέμπουν μέσω δορυφόρου. Θα πρέπει εδώ να υπενθυμισθεί η τεχνική και νομική ανάλυση που πραγματοποιεί η Επιτροπή.

2.2.1 "Ο τόπος εγκατάστασης" κριτήριο που καθορίζεται από την οδηγία για τον προσδιορισμό της "δικαιοδοσίας"

Η οδηγία εκδόθηκε με στόχο να καθορίσει το νομοθετικό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων στην Κοινότητα. Η ταυτόχρονη εφαρμογή νομοθεσιών περισσοτέρων κρατών μελών σε μια συγκεκριμένη μετάδοση θα αποτελούσε εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία.

Επίσης το άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας ορίζει ότι ο νόμος που εφαρμόζεται σε μια τηλεοπτική μετάδοση είναι εκείνος του κράτους μέλους στη δικαιοδοσία του οποίου βρίσκεται ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός. Εξασφαλίζεται έτσι η εφαρμογή ενιαίου δικαίου.

Στην περίπτωση που ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός λειτουργεί στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αλλά δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία κανενός κράτους μέλους, η οδηγία προβλέπει συμπληρωματικά κριτήρια ώστε να προσδιορισθεί το δίκαιο που εφαρμόζεται στις μεταδόσεις του. Τα κριτήρια περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση και είναι τα ακόλουθα:

- χρησιμοποίηση συχνότητας που έχει εγκρίνει ένα κράτος μέλος,
- χρησιμοποίηση δυναμικού δορυφόρου που έχει εγκρίνει ένα κράτος μέλος,
- ή χρησιμοποίηση ανοδικής σύνδεσης με δορυφόρο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος.

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι το αποφασιστικό κριτήριο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας είναι ο τόπος εγκατάστασης, δηλαδή το κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένος ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός. Τούτο προκύπτει σαφώς από το περιεχόμενο της ίδιας της οδηγίας, που το πλαίσιό της, από το ιστορικό της και κυρίως από τους στόχους της.

I. Το ιστορικό

Η αρχική πρόταση της Επιτροπής της 6ης Ιουνίου 1986 όριζε σαφώς τον τόπο εγκατάστασης ως καθοριστικό κριτήριο της "δικαιοδοσίας". Στο σημείο 43 της αιτιολογικής έκθεσης περιλαμβανόταν σαφής ορισμός της έννοιας της "δικαιοδοσίας" η οποία σήμαινε "το κράτος μέλος όπου ήταν εγκατεστημένος ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός".

Στο σημειο 43 της αιτιολογικής έκθεσης αναφέρεται ότι: "με το άρθρο αυτό τίθεται η αρχή ότι κάθε ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα που προορίζεται για λήψη στο εσωτερικό της Κοινότητας πρέπει να υπάγεται στο δίκαιο της χώρας εκπομπής, δηλαδή της χώρας μέλους στην οποία είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός προέλευσης.

Παρότι το περιεχόμενο είχε αναθεωρηθεί για να υπάρξει αναφορά στη "δικαιοδοσία" αυτο είχε γίνει μόνο για να λυθεί ένα ειδικό πρόβλημα που είχε τεθεί στη Γερμανία όπου οι ραδιοφωνικοί οργανισμοί (η αρχική πρόταση κάλυπτε και τους ραδιοφωνικούς οργανισμούς) των συμμαχικών δυνάμεων στο Βερολίνο εξέπεμπαν και ήταν εγκατεστημένοι στη Γερμανία, αλλά δεν υπάγονταν στην αρμοδιότητα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας.

Με τον τρόπο αυτό διατηρείται η αρχική πρόθεση του νομοθέτη να ορίσει την αρμοδιότητα του κράτους μέλους σε συνάρτηση με τον τόπο εγκατάστασης του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού.

II. Το κείμενο

Η θέση της Επιτροπής είναι βάσιμη και λόγω της διατύπωσης του άρθρου 2 παράγραφος 1. Η αναφορά στους "ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς" σημαίνει ότι το αρμόδιο κράτος μέλος πρέπει να προσδιορίζεται βάσει κριτηρίων που σχετίζονται με τον αρμόδιο οργανισμό μετάδοσης και όχι με τις υπηρεσίες που παρέχει.

III. Το πλαίσιο

Η ραδιοτηλεοπτική μετάδοση αποτελεί "υπηρεσία" κατά την έννοια των άρθρων 59 και 60 της συνθήκης[38]. Επίσης, η οδηγία έχει ως στόχο να εξασφαλίσει την ελευθερία παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Οι αποδέκτες των υπηρεσιών αυτών κατά την έννοια των άρθρων 59 και 60 είναι "οι υπήκοοι των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Κοινότητας άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής".

Όσον αφορά τις εταιρείες, στο άρθρο 58 πρώτο εδάφιο της συνθήκης αναφέρονται τα κριτήρια της καταστατικής έδρας, της κεντρικής διοίκησης ή της κύριας εγκατάστασης όταν ορίζονται εταιρείες στις οποίες εφαρμόζεται το σχετικό κεφάλαιο περί δικαιώματος εγκατάστασης. Στο άρθρο 66 προβλέπεται η εφαρμογή του άρθρου 58 στις εταιρείες και στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, οι αποδέκτες της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των άρθρων 59 και 60 είναι εταιρείες που έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή τις κύριες εγκαταστάσεις τους σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του αποδέκτη της παροχής.

Ο όρος "δικαιοδοσία" που χρησιμοποιείται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά έννοια που θα απέκλινε ουσιαστικά από το άρθρο 58 της συνθήκης. Ο κοινοτικός νομοθέτης θα είχε ορίσει ειδικούς και ακριβείς κανόνες αν είχε πρόθεση να ορίσει τους όρους που θα διήπαν την ελεύθερη παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών βάσει διαφορετικών λεπτομερειών από τις συνήθεις.

Η νομολογία του Δικαστηρίου παγιώνει αυτήν την άποψη και προσθέτει και άλλα στοιχεία. Στην υπόθεση "Factortame"[39], το Δικαστήριο όρισε ότι "η εγκατάσταση κατά την έννοια των άρθρων 52 και επομένων της συνθήκης, συνεπάγεται την πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας μέσω σταθερών εγκαταστάσεων σε κράτος μέλος για αόριστη διάρκεια". Επίσης επεσήμανε ότι η έννοια της εγκατάστασης συμπίπτει με εκείνη του τόπου που ασκείται η οικονομική δραστηριότητα

---

(38) ΔΕΚ, Υπόθ. 155/73, 30 Απριλίου 1974 Συλλ. σ. 409

(39) ΔΕΚ. Υπόθ. 221/89, 25.07.1991, Συλλ. σ. 3962

και του τόπου από τον οποίο διευθύνεται η λειτουργία και διενεργούνται οι έλεγχοι. Σχετικά με το θέμα αυτό, ο γενικός εισαγγελέας Mischo επεσήμανε τη σημασία του γεγονότος ότι στο άρθρο 58 λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο της καταστατικής έδρας, της κεντρικής διοίκησης ή της κυρίας εγκατάστασης όταν ορίζει τις εταιρείες στις οποίες εφαρμόζεται το κεφάλαιο περί δικαιώματος εγκατάστασης.

Μπορούμε να αναφέρουμε άλλα κοινοτικά έγγραφα που όλα επισημαίνουν ότι το γεγονός της ύπαρξης καταστατικής έδρας ενός οργανισμού σε κάποιο κράτος μέλος δεν είναι αφ'εαυτού επαρκές για να καθορίσει την εγκατάστασή του κατά την έννοια της συνθήκης, αλλά θα πρέπει επίσης οι δραστηριότητές του να παρουσιάζουν πραγματικούς και συνεχείς δεσμούς με την οικονομία του κράτους μέλους (πρβλ. π.χ. το "γενικό πρόγραμμα για την κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών" που ενέκρινε το Συμβούλιο το 1962, ΕΕ αριθ. 2 της 15ης Ιανουαρίου 1962, σ. 32).

Η Επιτροπή εφαρμόζοντας τις αρχές αυτές στον ειδικό τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, υπέδειξε στις "κατευθυντήριες γραμμές που προτείνονται για την παρακολούθηση εφαρμογής της οδηγίας "τηλεόραση χωρίς σύνορα" της 15ης Φεβρουαρίου 1993 (που αποτέλεσαν αντικείμενο μακρών συζητήσεων με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ομάδας ad hoc) ότι τα σχετικά κριτήρια για τον καθορισμό του τόπου εγκατάστασης αφορούν τις πραγματικές οικονομικές δραστηριότητες, όπως η παραγωγή προγραμμάτων, ο καθορισμός φάσματος προγραμμάτων, η άσκηση ελέγχου δικαιωμάτων για κάθε υπηρεσία προγραμμάτων μάλλον παρά οι καθαρά τεχνικές τηλεπικοινωνιακές λειτουργίες.

IV <u>Στόχοι και πρακτικά θέματα</u>

Εκτός από τα νομικά επιχειρήματα, η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι ο τόπος εγκατάστασης αποτελεί το πλέον αποτελεσματικό κριτήριο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας βάσει των στόχων της οδηγίας.

Οι διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 έχουν ως στόχο να καθορίσουν το πλαίσιο ώστε να εφαρμόζεται ενιαίο δίκαιο σε όλες τις εκπομπές στο εσωτερικό της Κοινότητας. Το δίκαιο αυτό πρέπει να είναι εκείνο του κράτους μέλους προέλευσης. Τούτο απαιτεί την εφαρμογή ενός ή περισσοτέρων κριτηρίων που να εξασφαλίζουν όσο το δυνατό υψηλότερο βαθμό <u>σταθερότητας.</u>

Το κριτήριο της δικαιοδοσίας που καθορίζεται σε συνάρτηση με τον τόπο εγκατάστασης του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού είναι το πλέον κατάλληλο και το πλέον αποτελεσματικό για να ορίσει την ευθύνη του κράτους μέλους επί των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών. Δεδομένου ότι καθορίζεται κυρίως βάσει του οργανισμού, υπάρχει μικρότερος κίνδυνος να προκύψουν προβλήματα καθορισμού της ευθύνης για μια συγκεκριμένη υπηρεσία προγραμμάτων.

Το κριτήριο της ανοδικής σύνδεσης δεν εξασφαλίζει σταθερότητα. Η τεχνολογικές πρόοδοι είναι τέτοιες που οι ανοδικές συνδέσεις προς δορυφόρους έχουν καταστεί ιδιαίτερα κινητές και χρησιμοποιούνται κατά διάφορους τρόπους. Π.χ., συμβαίνει όλο και συχνότερα να εξασφαλίζεται ανοδική σύνδεση για ορισμένες χρονικές στιγμές ή "διαφορετικά διαστήματα" στο πλαίσιο της ίδιας υπηρεσίας προγραμμάτων από διαφορετικά κράτη μέλη. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί μπορεί να επιλέξουν τη διαβίβαση του σήματος για καθορισμένη υπηρεσία προγραμμάτων από μια ανοδική σύνδεση σε συγκεκριμένη στιγμή της ημέρας και από άλλη ανοδική σύνδεση σε άλλη στιγμή της ημέρας π.χ. το πρωΐ και το βράδυ.

Μπορεί επίσης να συμβεί ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός να εξασφαλίζει την ανοδική σύνδεση του ιδίου προγράμματος μέσω διαφορετικών δορυφόρων, απευθυνόμενος σε διαφορετικό κοινό π.χ. κατεφεύγοντας στη λύση ταυτόχρονης μετάδοσης ("simulcast") δηλαδή να εκπέμπει το ίδιο πρόγραμμα χρησιμοποιώντας διαφορετικούς κανόνες μετάδοσης, κατά τρόπον που να επιτυγχάνει

τη μετάδοση σε διαφορετικές γεωγραφικές αγορές (PAL SECAM) ή διαφορετικά είδη αγοράς (π.χ. να χρησιμοποιεί το PAL-PLUS ή το D2-MAC για την αγορά με ευρεία οθόνη). Σε περιπτώσεις αυτού του είδους, μπορεί να είναι καλύτερο να εξασφαλισθεί η ανοδική σύνδεση των ιδίων προγραμμάτων από διαφορετικά σημεία ταυτόχρονα.

Η εφαρμογή του κριτηρίου της ανοδικής σύνδεσης θα μπορούσε να προκαλέσει έλλειψη ασφάλειας νόμου δεδομένου ότι θα ήταν δυνατό για έναν ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό να διαφύγει από την εφαρμογή της νομοθεσίας κράτους μέλους απλώς μετάφεροντας την ανοδική του σύμβαση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Η υπόθεση "Red Hot Television" επέδειξε σαφώς τον κίνδυνο λόγω κενού δικαιοδοσίας.

Τα όλο και περισσότερα προβλήματα που μπορεί να αποδοθούν στην εφαρμογή του κριτηρίου της ανοδικής σύνδεσης ενισχύουν τα επιχειρήματα κατά της χρησιμοποίησης του κριτηρίου αυτού για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας.

Το φαινόμενο θα ενταθεί με την χρησιμοποίηση των ψηφιακών τεχνικών μετάδοσης που θα καταργήσουν σε μεγάλο βαθμό τους τεχνικούς περιορισμούς που εφαρμόζονται κατά παράδοση στην ραδιοτηλεοπτική μετάδοση.

2.2.2 <u>Αποσαφήνιση της έννοιας της "εγκατάστασης" που εφαρμόζεται στον τομέα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών</u>

Δεδομένων των παραπάνω, η Επιτροπή επιβεβαιώνει την πεποίθησή της, ότι η εγκατάσταση αποτελεί το πλέον αποτελεσματικό κριτήριο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας ενός κράτους. Εκτιμά εντούτοις, υπό το φως της κτηθείσας πείρας, ότι χρειάζεται, στο ίδιο το διατακτικό του άρθρου 2 να γίνεται αναφορά στα συσσωρευτικά κριτήρια που πρόβαλε το Δικαστήριο και τα οποία είναι η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και η ύπαρξη μιας μόνιμης εγκατάστασης στο εν λόγω κράτος μέλος.

Εξάλλου, προτείνεται να προστεθεί και μία αιτιολογική σκέψη που θα καθορίζει μια σειρά στοιχείων που θα παρέχουν τη δυνατότητα να καθορισθεί η έννοια της εγκατάστασης για τους σκοπούς της εφαρμογής της οδηγίας, με στόχο τον προσδιορισμό και την αποσαφήνιση της αρχής της εγκατάστασης ώστε να επιτευχθούν καλύτερα οι θεμελιώδεις στόχοι σταθερότητας και νομικής ασφάλειας για τους επιχειρηματίες. Στα στοιχεία αυτά πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το κοινοτικό νομικό πλαίσιο όσον αφορά την εγκατάσταση καθώς και η ειδική φύση της ραδιοτηλεοπτικής δραστηριότητας.

Προτείνονται έτσι τα ακόλουθα:

- ο τόπος όπου έχει την καταστατική του έδρα ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός (δηλαδή ο τόπος όπου η εταιρεία έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχει την καταστατική της έδρα, την κεντρική της διοίκηση ή τις κύριες εγκαταστάσεις της στο ίδιο κράτος μέλος),
- ο τόπος όπου λαμβάνονται συνήθως οι αποφάσεις σχετικά με την πολιτική καθιέρωσης των προγραμμάτων,
- ο τόπος της τελικής διαχείρισης (όπου καταρτίζεται οριστικά το πρόγραμμα που θα μεταδοθεί στο κοινό).

Αυτά είναι με τη σειρά τα πλέον σημαντικά στοιχεία, το δε δεύτερο αφορά ειδικά την ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα. Ωστόσο, μπορεί από μόνα τους να μην επαρκούν για την οργάνωση ενός "πραγματικού και συνεχούς δεσμού" με την οικονομία ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους. Θα πρέπει κατά συνέπεια να διευκρινιστεί ότι σημαντικό τμήμα του προσωπικού θα πρέπει να απασχολείται σ΄αυτό το κράτος μέλος.

Με την έκφραση "σημαντικό", θα πρέπει να νοείται σημαντικό τμήμα του προσωπικού από αριθμητικής πλευράς, αλλά επίσης και κυρίως ποιοτικής (τα άτομα των οποίων η δραστηριότητα συνδέεται άμεσα με την παραγωγή ή/και τη διάθεση των προγραμμάτων στο εμπόριο).

Ωστόσο, αν υφίσταται διαφωνία μεταξύ των κρατών μελών, παρά την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, εναπόκειται στα εθνικά δικαστηρία και σε τελική ανάλυση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφανθούν.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι στις περιπτώσεις όπου ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός δεν θεωρείται, βάσει της παραγράφου 2 "εγκατεστημένος" σε κράτος μέλος, αλλά χρησιμοποιεί συχνότητα, δυναμικό δορυφόρου ή ανοδική σύνδεση που υπάγονται στη δικαιοδοσία κράτους μέλους, ο σταθμός αυτός υποχρεούται βάσει των άρθρων της παραγράφου 3 να εφαρμόζει τη νομοθεσία του κράτους αυτού. Εδώ πρόκειται για την ίδια διάταξη με εκείνη που περιλαμβάνεται στην ισχύουσα οδηγία και που έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ότι όλες οι εκπομπές που μεταδίδονται στην Ένωση θα έχουν σχέση, στην περίπτωση αυτή τεχνική, με ένα από τα κράτη μέλη, και θα πραγματοποιούνται βάσει των όρων της οδηγίας.

2.2.3 Άρθρο 2α

Πρόκειται για το ισχύον άρθρο 2 παράγραφος 2 που αποτελεί τον κεντρικό μηχανισμό της οδηγίας και καλύπτει το γεγονός ότι στηρίζεται στα άρθρα 57 παράγραφος 2 και 66 της συνθήκης (πρβλ. επίσης το ένατο σημείο του αιτιολογικού αριθμού της οδηγίας του 1989 που αναφέρεται στην ελευθερία έκφρασης όπως εξασφαλίζεται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 της "σύμβασης για την διαφύλαξη των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών" που έχουν επικυρώσει όλα τα κράτη μέλη). Οι προτεινόμενες αλλαγές ορίζουν, με συγκεκριμένο τρόπο, τις πρακτικές λεπτομέρειες της κατ'εξαίρεση εφαρμοζόμενης διαδικασίας που επιτρέπει σε κράτος μέλος να λάβει μέτρα κατά εκπομπών που παραβιάζουν τα άρθρα 22 και 22α και είναι εμπνευσμένες από τα διδάγματα της περίπτωσης "Red Hot Television" (πρβλ. έκθεση εφαρμογής σημείο 3.2.1).

Προτείνεται επίσης να προστεθεί ένα σημείο στο αιτιολογικό που αναφέρεται στο ότι σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να λάβει μέτρα κατά ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλους κράτους μέλους σε περίπτωση προφανούς και εσκεμμένης καταστρατήγησης της νομοθεσίας του. Πρόκειται για την καλούμενη νομοθεσία "Van Binsbergen"[40] στην οποία έχει ήδη αναφερθεί η Επιτροπή με δήλωσή της στα πρακτικά της συνεδρίασης του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 1989.

Η εν λόγω νομολογία συμπληρώθηκε πρόσφατα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994 στην υπόθεση C-23/93 TV10 SA/Comissariaat voor Media[41]. Πρόκειται για προδικαστική απόφαση όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων της συνθήκης ΕΟΚ περί παροχών υπηρεσιών. Παρότι η απόφαση δεν αναφέρεται στη οδηγία, που δεν είχε εγκριθεί ακόμα τη στιγμή των γεγονότων (απόφαση του Commissariaat voor de Media έχει ημερομηνία 28 Σεπτεμβρίου 1989) θα πρέπει να συνάγουμε συμπεράσματα όσον αφορά τους τομείς που καλύπτει.

Το Δικαστήριο βεβαιώνει ιδίως:

- ότι η έννοια της "παροχής υπηρεσιών" που αναφέρεται στα άρθρα 59 και 60 της συνθήκης ΕΟΚ καλύπτει τόσο της μετάδοση, μέσω της εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων που είναι εγκατεστημένων στο κράτος μέλος, τηλεοπτικών προγραμμάτων που παρέχει ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος,

---

(40) ΔΕΚ. Υπόθ. 33/74, 3 Δεκεμβρίου 1974, Συλλ. σ. 1299

(41) Δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη

- ότι το κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει σε περιορισμούς τις εκπομπές ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, οι δραστηριότητες του οποίου απευθύνονται εξολοκλήρου ή εν μέρει προς το έδαφος του πρώτου κράτους μέλους όταν η εγκατάστασή του πραγματοποιήθηκε με στόχο να παράσχει τη δυνατότητα στον οργανισμό αυτό να επωφεληθεί από τη μη εφαρμογή των κανόνων που θα εφαρμόζοντο σε αυτόν, σε περίπτωση που θα ήταν εγκατεστημένος στο έδαφος του πρώτου κράτους.

Η Επιτροπή συνάγει τα ακόλουθα συμπεράσματα :

Πρώτον, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι η ραδιοτηλεοπτική μετάδοση καθώς και η καλωδιακή αναμετάδοση αποτελούν υπηρεσίες κατά την έννοια των άρθρων 59 και 60 της Συνθήκης Η καταστρατήγηση των εθνικών κανόνων δεν είναι σε θέση να αποσπάσει μια περίπτωση από το πεδίο εφαρμογής αυτών των διατάξεων.

Δεύτερον, η απόφαση καταξιώνει το κριτήριο του τόπου εγκατάστασης ως κριτήριο που καθορίζει το μόνο δίκαιο που εφαρμόζεται σε ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, εκτός από την περίπτωση που η εγκατάστασή του πραγματοποιείται με τον προφανή σκοπό της καταστρατήγησης των κανόνων κράτους μέλους προς το έδαφος του οποίου "άπευθύνονται εξολοκλήρου ή εν μέρει" οι εκπομπές (η παράγραφος 21 της απόφασης του Δικαστηρίου χρησιμοποιεί την έννοια της εγκατάστασης επί σκοπώ να παράσχει τις υπηρεσίες αυτές). Σε μια ιδιαίτερη περίπτωση, το κράτος λήψης μπορεί να εξομοιώσει οργανισμό που υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλους κράτους με εθνικό ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό. Τούτο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη με την πρόσθεση αναφοράς κατ' αυτή την έννοια στο αιτιολογικό της οδηγίας.

Τρίτον, θα πρέπει ωστόσο επίσης να επισημανθεί ότι όπως διατυπώνεται από το Δικαστήριο η νομολογία αυτή δεν αφορά:

- ούτε τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι πριν από ορισμένο χρονικό διάστημα σε κράτος μέλος οι οποίοι επιθυμούν να επεκτείνουν την κάλυψη των εκπομπών τους από το εν λόγω κράτος μέλος (σημειούται ότι η TV 10 ήταν νέος οργανισμός που επέλεξε την εγκατάσταση σε κράτος μέλος άλλο εκτός από τις κάτω χώρες προς τις οποίες θα έπρεπε κυρίως να απευθύνονται οι εκπομπές του και ο οποίος δεν άρχισε ποτέ να μεταδίδει.

- ούτε τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς οι εκπομπές των οποίων απευθύνονται κατά κύριο λόγο προς το κράτος μέλος στο οποίο υπάγονται, είτε προς το έδαφος περισσοτέρων κρατών μελών.

- ούτε τους οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, των οποίων οι εκπομπές στρέφονται ολοκληρωτικά ή κατά κύριο λόγο προς ένα μόνον κράτος μέλος εφ' όσον αυτοί οι οργανισμοί δεν είναι εγκατεστημένοι σε κάποιο άλλο κράτος μέλος προκειμένου να εκφύγουν των κανόνων οι οποίοι θα ίσχυαν στην περίπτωση που θα ήταν εγκατεστημένοι στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους.

Θα ήταν όντως λογικό να σκεφθούμε ότι αν το Δικαστήριο διατύπωσε την απόφασή του με τόση ακρίβεια είναι για να αποφύγει να καταστήσει κενό το γράμμα των σχετικών διατάξεων τόσο της Συνθήκης ΕΚ όσο και της Σύμβασης για τη διαφύλαξη των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Εξάλλου, δε μπορεί να τεθεί θέμα καταστρατήγησης κατά την έννοια αυτής της νομολογίας, όταν η καταστρατηγούμενη εθνική νομοθεσία είναι η ίδια ασυμβίβαστη με το κοινοτικό δίκαιο. Τέλος θα πρέπει να επισημανθεί ότι γεγονότα όπως αυτά που προσδιορίζει το παραπέμπον δικαστήριο αφορούν έναν τομέα που δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο συντονισμού από την οδηγία, στην προκειμένη περίπτωση τα ολλανδικά εθνικά μέτρα που έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν το πλουραλιστικό και μη εμπορικό περιεχόμενο των προγραμμάτων.

Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν πρέπει να προτείνει ουσιαστική τροποποίηση του άρθρου 2 παραγράφου 2 της οδηγίας.

2.2.4 Άρθρο 3

Με στόχο τη βελτίωση της συνοχής του κειμένου στο νομικό πεδίο και λαμβάνοντας υπόψη την υπόθεση LECLERC (υπόθ. C-412/93 της 9.02.1995, που προαναφέρθηκε ήδη στην έκθεση εφαρμογής) η Επιτροπή έκρινε προτιμότερο να συμπτύξει σε μια γενική παρέκκλιση τις εξαιρέσεις που προβλέπονταν στα άρθρα 8 (γλωσσικοί στόχοι) και 19 (παρεκκλίσεις σε θέματα διαφήμισης) χωρίς αυτές να είναι περιοριστικές.

Εξάλλου, κατά την εφαρμογή της οδηγίας, απεδείχθει ότι ορισμένες από τις διατάξεις αυτές είτε εξαιτίας λανθασμένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, είτε εξαιτίας διαφορετικών ερμηνειών ή περαιτέρω λόγω της μη τήρησης των μεταφερθέντων κανόνων εκ μέρους των οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης δεν εφαρμόσθηκαν σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο στόχο.

Αυτό οδήγησε ορισμένους, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, στο να ζητήσουν να αναγνωρισθεί στο κράτος λήψης ένα δικαίωμα ελέγχου.

Το αίτημα αυτό, που αντιβαίνει στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών και στο άρθρο 2 που ορίζει την αρχή ενός και μόνο δικαίου εφαρμοστέου σε κάθε οργανισμό ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Αλλά, μεριμνώντας για τις ανησυχίες ορισμένων επαγγελματιών και κρατών μελών, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο να προβλέψει στη δεύτερη παράγραφο λεπτομερέστερες διατάξεις σε σχέση με τον εθνικό έλεγχο των υποχρεώσεων της οδηγίας από τους οργανισμούς τηλεοπτικής μετάδοσης. Έτσι, ο μηχανισμός που προτείνεται στην παράγραφο 2 αυτού του ίδιου άρθρου αποβλέπει στο να καθορίσει ένα επαρκές επίπεδο κυρώσεων για να ωθήσει στην τήρηση εκ μέρους των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών των εθνικών μέτρων που λαμβάνονται για την εκτέλεση των διατάξεων της οδηγίας. Πρέπει να υπενθυμισθεί εξάλλου, ότι η μη τήρηση εκ μέρους ενός κράτους μέλους του καθήκοντος εποπτείας συνιστά παράβαση του άρθρου 3 (2) και ως εκ τούτου, παράβαση της οδηγίας.

Ανεξάρτητα από τον έλεγχο της συμμόρφωσης των εθνικών κανόνων με τις διατάξεις της οδηγίας που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε κοινοτικό επίπεδο, είναι σαφές ότι η νομική ασφάλεια απορρέει επίσης για τους οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης από τη δυνατότητα να επιτύχουν ταχέως συντηρητικά μέτρα στην περίπτωση παραβίασης των εθνικών κανόνων από έναν άλλο οργανισμό ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, από οποιοδήποτε κράτος μέλος και αν προέρχεται.

Εξάλλου, η Επιτροπή εκτιμά ότι είναι αναγκαίο να προβλεφθεί μια αιτιολογική σκέψη που να υπενθυμίζει την ύπαρξη ειδικών μηχανισμών στα κράτη μέλη, οι οποίοι επιτρέπουν σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να ασκήσει προσφυγή σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων της οδηγίας.

2.3 Προώθηση της διανομής και της παραγωγής προγραμμάτων

2.3.1 Η προώθηση των ευρωπαϊκών έργων (άρθρα 4 και 5)

Πριν από την πρόταση του 1986, πολλά κράτη μέλη είχαν ήδη κανονιστικά συστήματα προώθησης των εθνικών και ευρωπαϊκών έργων. Επομένως, ήταν αναγκαίο να συμπεριληφθούν διατάξεις του είδους αυτού στους τομείς που συντονίζονται από την οδηγία. Στην αρχική πρόταση της (Ιούλιος 1986), η Επιτροπή είχε προτείνει το ελάχιστο ποσοστό μετάδοσης ευρωπαϊκών έργων να ορισθεί καταρχάς στο 30% και στη συνέχεια, τρία χρόνια αργότερα, στο 60%. Το κείμενο που τελικά εκδόθηκε από το Συμβούλιο το 1989, παρά την αντίθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το σημείο αυτό, καθιέρωσε τον κανόνα του "μεγαλύτερου ποσοστού" "κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό", με μια ρήτρα "μη μείωσης" που ορίζει ότι εφόσον δεν μπορούσε να επιτευχθεί

το μεγαλύτερο ποσοστό, δεν θα έπρεπε να ήταν κατώτερη από το μέσο όρο που διαπιστώθηκε το 1988 στο εν λόγω κράτος μέλος. Επίσης, καθιερώθηκε ένα σύστημα ελέγχου ("monitoring") ενώ η Επιτροπή όφειλε κάθε δύο χρόνια να υποβάλει έκθεση όσον αφορά τα ποσοστά στα οποία έφθανε καθένας τηλεοπτικός σταθμός που ανάγονταν στη δικαιοδοσία των κρατών μελών.

Η πρώτη από τις εκθέσεις αυτές εκδόθηκε στις 3 Μαρτίου 1994[42]. Στα συμπεράσματά της, η Επιτροπή σχολίαζε ως εξής την πρώτη εφαρμογή αυτής της παρακολούθησης:

"Τα άρθρα 4 και 5 ισχύουν για όλους τους σταθμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία των κρατών μελών εκτός από τους σταθμούς τοπικού χαρακτήρα που δεν ανήκουν στο εθνικό δίκτυο. Η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η σύνταξη αυτών των άρθρων και συγκεκριμένα η χρήση όρων όπως "κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό"και "σταδιακά", δημιούργησαν προβλήματα ερμηνείας τόσο στις εθνικές αρχές όσο και στους φορείς. Οι όροι αυτοί αντανακλούν την ελαστικότητα που είναι απαραίτητη να έχει ένα σύστημα το οποίο ισχύει τόσο για τους γενικούς επίγειους σταθμούς όσο και για τους θεματικούς δορυφορικούς σταθμούς.

Δεν χωράει αμφιβολία ότι το ιδανικό θα ήταν να ενσωματωθούν στην οδηγία κανόνες πιο καλά προσαρμοσμένοι στην πολυμορφία των διαφόρων σταθμών. Η Επιτροπή πάντως έχει τη γνώμη ότι τα αποτελέσματα αυτής της πρώτης προσπάθειας "ελέγχου" βοηθάει στον προσδιορισμό της εμβέλειας αυτών των άρθρων. Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η πλειοψηφία των σταθμών που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις, ειδικά αυτών που υφίστανται εδώ και κάμποσο χρόνο, έχει την οικονομική δυνατότητα να μεταδίδει κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ευρωπαϊκά έργα και να διατηρεί παράλληλα ικανοποιητικά ποσοστά τηλεθεατών.

Η Επιτροπή συνεπώς κρίνει ότι το άρθρο 4 προβλέπει ότι όλοι οι τηλεοπτικοί σταθμοί που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των κρατών μελών μεταδίδουν, καταρχήν, ευρωπαϊκά έργα κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, όταν υπάρχουν τέτοια έργα σε επαρκή ποσότητα για κάθε τύπο τηλεοπτικού σταθμού ή όταν η ευρωπαϊκή βιομηχανία προγραμμάτων είναι σε θέση να παράγει επαρκείς ποσότητες. Στόχος του μέτρου είναι η τόνωση της ανάπτυξης αυτής της βιομηχανίας ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους τηλεθεατές να έχουν πρόσβαση σ' αυτά τα προϊόντα. Επιπλέον, η οδηγία ορίζει το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για όλους τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς (αρχή του "level playing field")· η αρχή του θεμιτού ανταγωνισμού σημαίνει ότι το πλαίσιο αυτό ισχύει για όλους και θα εφαρμόζεται κατά όσο το δυνατό πιο ομοιόμορφο τρόπο. Οι εκθέσεις δείχνουν ότι δεν δικαιολογείται, από άποψη οικονομικής βιωσιμότητας, να εφαρμόζονται διαφορετικά οι διατάξεις των άρθρων 4 και 5 για τους τηλεοπτικούς σταθμούς του ιδίου τύπου ανεξαρτήτως της αγοράς στην οποία απευθύνονται για το λόγο και μόνο ότι υπόκεινται στη δικαιοδοσία του ενός ή του άλλου κράτους μέλους. Ο όρος "σταδιακά" παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των νέων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών χωρίς όμως να τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να φθάνουν το ζητούμενο ποσοστό μετάδοσης. Το άρθρο 4(2) εξάλλου ορίζει ένα κατώτατο όριο για όλα τα κράτη μέλη, όταν δεν μπορεί να επιτευχθεί το ζητούμενο ποσοστό.

Το άρθρο 5 επιβάλλει λιγότερο επαχθείς υποχρεώσεις στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Η Επιτροπή συνεπώς είναι της γνώμης ότι δεν παρέχει την ίδια διακριτική ευχέρεια όπως το άρθρο 4 και επιβάλλεται αυστηρότερη εφαρμογή του εκ μέρους των κρατών μελών".

Οι τροποποιήσεις που προτείνονται στα άρθρα 4 και 5 έχουν την ίδια λογική. Λαμβάνουν υπόψη πολλές διαβουλεύσεις, σε πολιτικό επίπεδο και επαγγελματικές διαβουλεύσεις που διεξήγε η Επιτροπή καθώς και τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης που ξεκίνησε με το Πράσινο Βιβλίο του Απριλίου 1994. Το προτεινόμενο σύστημα έχει τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά:

---

(42) COM(94) 57 τελικό που προαναφέρθηκε

Άρθρο 4

* Η υποχρέωση μετάδοσης παραμένει η ίδια σε σχέση με την υποχρέωση του 1989 για τα κανάλια γενικού χαρακτήρα, δηλαδή το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής, εκτός από το χρόνο που αφιερώνεται σε ειδήσεις σε αθλητικές εκδηλώσεις, σε παιχνίδια και στη διαφήμιση. Η "βάση" είναι επομένως η ίδια και περιλαμβάνει, όπως και το 1989, τις εκπομπές που πραγματοποιούνται σε πλατώ. Η πρώτη έκθεση παρακολούθησης που προαναφέρθηκε έδειξε ότι οι σταθμοί γενικού χαρακτήρα δεν συναντούν δυσκολία στην τήρηση της υποχρέωσης αυτής.

* Αντίθετα, είναι αναγκαίο να προσαρμοσθεί το σύστημα στις ανάγκες των θεματικών σταθμών, των οποίων ο αριθμός αυξάνει σταθερά. Ως εκ τούτου προβλέπεται ότι οι σταθμοί αυτοί μπορούν να επιλέξουν μιαν υποχρέωση επένδυσης, δηλαδή το 25% του προϋπολογισμού προγράμματος (ο τελευταίος ορίζεται στο κείμενο).

* Η ρήτρα "μη μείωσης" (άρθρο 4.2 της οδηγίας του 1989) καταργείται.

* Οι σταθμοί διαθέτουν προθεσμία 3 ετών για να φθάσουν στα προτεινόμενα ποσοστά, από την ημερομηνία έναρξης των εκπομπών τους.

* Οι σταθμοί που μεταδίδουν σε μη ευρωπαϊκή γλώσσα και προορίζονται για ειδικές πολιτισμικές κοινότητες δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις των άρθρων 4 και 5.

* Το σύστημα ελέγχου ("monitoring") παραμένει ευρέως αμετάβλητο. Εντούτοις, δέχεται την πιθανότητα μη επίτευξης των ποσοστών. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώσουν σχετικά την Επιτροπή σχετικά με τις αιτίες και τα μέτρα που προτείνουν για τη διόρθωση της κατάστασης.

* Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται πραγματικά για 10 χρόνια από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της νέας οδηγίας. Μετά την πάροδο δέκα ετών προβλέπεται ότι, αυτά τα κοινοτικά μέτρα δεν θα εφαρμόζονται πλέον, χωρίς εντούτοις ενδεχόμενα εθνικά μέτρα στον τομέα αυτό να μπορούν να παρεμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των τηλεοπτικών εκπομπών. Ο χρονικός περιορισμός δεν επηρεάζει τη δυνατότητα την οποία διαθέτει η Επιτροπή να προτείνει τα δέοντα μέτρα σε συνάρτηση με την εξέλιξη των περιστάσεων.

Άρθρο 5

* Οι ίδιες διατάξεις με το 1989, εκτός του ότι το ποσοστό πρόσφατων έργων, αντί να είναι "ανάλογο" πρέπει να είναι τουλάχιστον 50%. Ο στόχος της τροποποίησης αυτής είναι από τη μια πλευρά μια προσπάθεια διευκρίνισης για την εφαρμογή της οδηγίας και από την άλλη μια δηλωμένη βούληση να ευνοηθεί η παραγωγή και η μετάδοση νέων ανεξάρτητων έργων.

Και στις δύο περιπτώσεις, το κομμάτι της φράσης "κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό", πηγή αβεβαιότητας και επομένως συγκρούσεων σε νομικό επίπεδο[43] και ασύμβατο με την αρχή της μακροπρόθεσμης κατάργησης των διατάξεων του άρθρου 4, καταργείται. Αυτό θα συντελέσει σε ένα μεγαλύτερο επίπεδο νομικής ασφάλειας και θα εξασφαλίσει το νόμιμο ανταγωνισμό σταθμών της ίδιας κατηγορίας που είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικά κράτη μέλη. Εντούτοις, η κατάργηση της φράσης αυτής δεν σημαίνει μικρότερη ευελιξία. Αυτή εξασφαλίζεται από:

---

(43) Κατά την άποψη της Επιτροπής, μια τελεολογική ερμηνεία της διάταξης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη το στόχο του μέτρου που έγκειται στην προώθηση της διανομής και της παραγωγής ευρωπαϊκών έργων, θα οδηγούσε στη διευκρίνιση ότι η πλειοψηφική αναλογία είναι ο κανόνας και ότι οι εξαιρέσεις πρέπει να δικαιολογούνται για κάθε μια περίπτωση χωριστά βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.

- τη διατήρηση της βάσης του 1989, που περιλαμβάνει τα πλατώ·
- την κατάργηση της ρήτρας της μη μείωσης·
- τη δυνατότητα για τους θεματικούς σταθμούς να επιλέξουν τις υποχρεώσεις επένδυσης·
- επίπεδα υποχρέωσης (είτε μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής, είτε 25% του προϋπολογισμούπρογράμματος) ρεαλιστικά και εναρμονισμένα με τις υπάρχουσες πρακτικές της αγοράς·
- τριετή σταδιακό χαρακτήρα και γενική εξαίρεση των σταθμών που εκπέμπουν σε μη ευρωπαϊκή γλώσσα.

Η μακροπρόθεσμη κατάργηση του συστήματος θα αποβεί ακόμη περισσότερο δικαιολογημένη εφόσον θα είναι ικανή να επιτύχει τους επιδιωκόμενους στόχους. Είναι πράγματι σκόπιμο να υπενθυμισθεί ότι το γεγονός ότι η πρόβλεψη μεγαλύτερου ποσοστού μετάδοσης των ευρωπαϊκών έργων, και ενός κατωφλίου μετάδοσης ή χρηματοδοτικής συμμετοχής σε ανεξάρτητες παραγωγές, για τηλεοπτικούς σταθμούς, ανταποκρίνεται τόσο σε μια βούληση ενίσχυσης των επαγγελματιών της εικόνας ώστε να επωφεληθούν από τη διευρυμένη αγορά μέσω της ελεύθερης κυκλοφορίας των τηλεοπτικών υπηρεσιών όσο και στην προώθηση της γνώσης των ευρωπαϊκών πολιτισμών στην Ένωση, μέσω των μέτρων ενθάρρυνσης της παραγωγής και διανομής των έργων τους. Ο στόχος αυτός επαναβεβαιώθηκε ευρέως από τους επαγγελματίες, ιδίως στη διάσκεψη του Ιουλίου 1994, οι οποίοι παραπονούνται σχετικά με την "á la carte" εφαρμογή των μόνων νομικών μέτρων που υφίστανται στο επίπεδο της Ένωσης και που αποβλέπουν ειδικά στο να συντελέσουν στην επαναδραστηριοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών προγραμμάτων. Εξάλλου, η προσέγγιση αυτή είναι συναφής με το Πράσινο Βιβλίο του 1994 που υπογράμμισε - πράγμα το οποίο επιβεβαιώθηκε από τις μεταγενέστερες διαβουλεύσεις - ότι τα 10 προσεχή έτη θα είναι αποφασιστικά για την ευρωπαϊκή βιομηχανία προγραμμάτων. Είτε η βιομηχανία αυτή θα έχει γίνει ανταγωνιστική στις παγκόσμιες αγορές και στο περιβάλλον των πολλών υπηρεσιών, είτε θα έχει καταστεί δευτερεύων παράγοντας περιορισμένος κυρίως σε εθνικό επίπεδο.

Όσον αφορά το άρθρο 5, η έκθεση "ελέγχου" διαπίστωσσε την αρκετά γενική τήρηση αυτής της διάταξης, καθώς επίσης τον κατ' αρχήν υλοποιήσιμο χαρακτήρα της. Το ενδιαφέρον αυτής της διάταξης, της οποίας ο στόχος είανι διαρθρωτικού χαρακτήρα, υπενθυμίστηκε από τους επαγγελματίες κυρίως στον τομέα της τήρησης της πολυμερείας στο πλαίσιο των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Είναι ο λόγος για τον οποίο το μέτρο αποβλέπει να κάνει έκκληση υποχρεωτικά, αλλά με αμετάβλητη αναλογία, για προγράμματα που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές των οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής αναμετάδοσης, ισχύει ήδη από την πρώτη εκπομπή ενός καναλιού και δεν καταργείται μετά την πάροδο των δέκα ετών.

2.3.2 <u>Λεπτομερής εξέταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων</u>

Ορισμένες πλευρές των τροποποιήσεων που προτείνονται έτσι προκαλούν λεπτομερέστερα σχόλια εκ μέρους της Επιτροπής.

α) <u>Ένα ειδικό καθεστώς για τους σταθμούς θεματικού χαρακτήρα μυθοπλασίας και ντοκυμαντέρ</u>

Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν τη δυνατότητα μόνο για τους τηλεοπτικούς σταθμούς των οποίων το πρόγραμμα αποτελείται από τουλάχιστον 80% κινηματογραφικών ταινιών, έργων τηλεοπτικής μυθοπλασίας, ντοκυμαντέρ ή κινουμένων σχεδίων, αντί να ανταποκρίνονται στην υποχρέωση που βασίζεται στο χρόνο μετάδοσης να κρατούν για τα ευρωπαϊκά έργα το 25% του προϋπολογισμού του προγράμματός τους. Το προτεινόμενο μέτρο επαναλαμβάνει ρητώς τη διατύπωση "προϋπολογισμού προγράμματος" που είχε ήδη προβλεφθεί στο άρθρο 5 της οδηγίας όπως αυτή εκδόθηκε το 1989, αλλά ορίζει τη διατύπωση αυτή συγκεκριμένα: πρόκειται για το λογιστικό κόστος της αγοράς και της προαγοράς των δικαιωμάτων μετάδοσης, παραγωγής και συμπαραγωγής του προγραμματισμού για το έτος αναφοράς, δηλαδή για το τρέχον οικονομικό έτος.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο προϋπολογισμός προγράμματος αποτελεί τον καλύτερο παρονομαστή για τον υπολογισμό του επιπέδου της υποχρέωσης επένδυσης. Επιτρέπει πράγματι να προσδιορισθεί με σαφήνεια ο στόχος, δηλαδή να ενθαρρυνθούν οι σταθμοί που μεταδίδουν προγράμματα αποθεματοποίησης[44] να επενδύσουν στην παραγωγή έργων στην Ευρώπη, αποφεύγοντας παράλληλα να συμπεριληφθούν στη βάση υπολογισμού οι ακατάλληλες οικονομικές δραστηριότητες που μπορεί να έχουν οι οργανισμοί ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων (ειδικότερα όσοι διανέμουν "μπουκέτα" θεματικών σταθμών εκ των οποίων μερικοί δεν υπόκεινται εκ των πραγμάτων ούτε στις υποχρεώσεις μετάδοσης ούτε στις υποχρεώσεις επένδυσης όπως οι σταθμοί "γενικής πληροφόρησης" ή οι αθλητικοί σταθμοί).

Πρέπει εξαρχής να διευκρινιστεί ότι ο στόχος του μέτρου δεν είναι να επιζητηθεί μια υποθετική "αντιστοιχία" μεταξύ υποχρεώσεων μετάδοσης και υποχρεώσεων επένδυσης. Μια τέτοια επιδίωξη θα ήταν μάταιη, και μόνο για το ότι η έννοια του "μέσου ωριαίου κόστους" των προγραμμάτων δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικότητες της οικονομίας των οπτικοακουστικών.

Το κριτήριο εντοπισμού των θεματικών σταθμών που μπορούν να επιλέξουν για την επένδυση - τουλάχιστον 80% του προγράμματος αφιερωμένο στα έργα αποθεματοποίησης - ορίσθηκε μετά από μελέτη των δεδομένων σχετικά με την κατανομή του φάσματος προγράμματος μιας σειράς σταθμών του είδους αυτού που μεταδίδουν στην Ευρώπη. Επιτρέπει την εξακρίβωση των σταθμών σαφούς θεματικού χαρακτήρα, χωρίς εντούτοις να αποκλείεται ότι οι σταθμοί αυτοί μπορούν, για ένα περιορισμένο μέρος του προγράμματός τους (20%), να μεταδίδουν άλλες κατηγορίες προγραμμάτων.

Ο καθορισμός του ποσοστού σε 25% - αριθμητής - για την υποχρέωση επένδυσης βασίσθηκε σε δεδομένα που συνέλεξε η Επιτροπή με βάση ένα πρόγραμμα. Ο στόχος ήταν να καθορισθεί μια αναλογία ταυτόχρονα λογική, για να μην εμποδισθεί η ανάπτυξη των εν λόγω τηλεοπτικών υπηρεσιών, και αρκετά αποτελεσματική, ώστε να αποτελέσει την αναμενόμενη προώθηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων.

β) <u>Ένα καθεστώς καθορισμένης σταδιακής προσαρμογής για τους νέους σταθμούς</u>

Η δεύτερη σημαντική προτεινόμενη τροποποίηση αποσκοπεί να ορίσει συγκεκριμένα την έννοια της σταδιακής προσαρμογής. Οι νέοι τηλεοπτικοί σταθμοί θα έχουν στη διάθεσή τους 3 χρόνια για να συμμορφωθούν στις καθορισμένες αναλογίες. Αυτές οι αναλογίες θα επιτευχθούν σταδιακά, δηλαδή θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η προθεσμία των τριών ετών καθορίσθηκε από τους οικονομικούς παράγοντες και από τις εθνικές εκθέσεις ορισμένων κρατών μελών στα πλαίσια του πρώτου "ελέγχου" (monitoring) όπως ήταν απαραίτητο για να επιτευχθεί η οικονομική ισορροπία στις περισσότερες περιπτώσεις. Εξάλλου, είναι συναφής με το γεγονός ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής προώθησης δεν είναι εφαρμοστέα παρά για περίοδο 10 ετών.

2.3.3 <u>Άρθρο 6</u>

Η τροποποίηση της παραγράφου 1α, είναι τυπικού χαρακτήρα και αποβλέπει στην ενημέρωση του κειμένου.

---

(44) Τα έργα αποθεματοποίησης είναι, σε αντιδιαστολή με τα προγράμματα ροής που έχουν περιορισμένη διάρκεια ροής και περιορισμένο κατώφλι αποδοτικότητας, όπως τα τηλεοπτικά παιχνίδια και οι εκπομπές σε πλατώ, εκείνα τα έργα που το μέγεθος του αρχικού κόστους τους προϋποθέτει μια στρατηγική μακροπρόθεσμης αποδοτικότητας (πολλές τηλεοπτικές μεταδόσεις) με διάφορα μέσα (κινηματογραφικές αίθουσες, έκδοση, βίντεο, έκδοση παιχνιδιών βιντεοταινίες κτλ.) και όσο το δυνατόν περισσότερες γεωγραφικές αγορές, λόγω του μη εφήμερου χαρακτήρα του περιεχομένου τους.

Η τροποποίηση της παραγράφου 3 έχει σαν στόχο να συμπεριλάβει τις τρίτες ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει ευρωπαϊκές συμφωνίες οι οποίες καλύπτουν τον οπτικοακουστικό τομέα κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η απαραίτητη νομική ασφάλεια για την εφαρμογή των υποχρεώσεων των άρθρων 5 και 6 τονώνοντας παράλληλα τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων της Ένωσης και επιχειρήσεων αυτών των χωρών στον οπτικοακουστικό τομέα. Αυτή η τροποποίηση συγκεκριμενοποιεί τη συνολική προσέγγιση συνεργασίας με αυτές τις χώρες την οποία επιθυμεί η Επιτροπή τόσο στα κανονιστικά θέματα όσο και στα θέματα οικονομικής υποστήριξης.

Η συμπερίληψη μιας νέας παραγράφου 4 ανταποκρίνεται στην επιθυμία να εφαρμοστεί μια ενεργός πολιτική στον τομέα των εξωευρωπαϊκών επενδύσεων στην ευρωπαϊκή παραγωγή προγραμμάτων, ιδιαίτερα ευνοώντας τις συμφωνίες συμπαραγωγής με τις τρίτες μη ευρωπαϊκές χώρες, με τις οποίες όμως υπάρχουν διμερείς συμφωνίες σε αυτόν τον τομέα. Ο στόχος της ανταποκρίνεται στην ανάγκη, η οποία έχει πολλές φορές επισημανθεί από τους επαγγελματίες, να ανοίξουν οι αγορές αποδοτικότητας των ευρωπαϊκών προγραμμάτων διατηρώντας παράλληλα τις δικές τους πολιτιστικές ταυτότητες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή προτείνει ότι μία μη πλειοψηφική οικονομική εταιρική σχέση με τους επενδυτές αυτών των χωρών επιτρέπει στο πρόγραμμα να διατηρεί την ευρωπαϊκή ταυτότητά του. Αυτή η πολιτική συμπαραγωγής θα βελτιώσει την παρουσία των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στις αγορές αυτών των χωρών και θα αναπτύξει τις απαραίτητες συνεργίες για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης με άλλες βιομηχανίες στην παγκόσμια αγορά.

2.3.4 <u>Άρθρο 7</u>

Το νέο άρθρο 7 δεν τροποποιεί τις βασικές αρχές του προηγούμενου συστήματος σύμφωνα με τις οποίες, αφενός μεν, τα κράτη μέλη μεριμνούν για την καθιέρωση των προθεσμιών τηλεοπτικής μετάδοσης των κινηματογραφικών έργων, αφετέρου δε, φροντίζουν ώστε αυτές οι προθεσμίες να μπορούν να αποτελούν το αντικείμενο διαφορετικών συμφωνιών μεταξύ των κατόχων δικαιωμάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι ο στόχος αυτής της διάταξης είναι να προσδιορίσει, σε ένα πλαίσιο ελεύθερης κυκλοφορίας των τηλεοπτικών εκπομπών, την καλύτερη δυνατή ισορροπία μεταξύ της τηλεοπτικής εκμετάλλευσης ενός κινηματογραφικού έργου και της πρώτης προβολής του στις κινηματογραφικές αίθουσες. Παρέχεται προτεραιότητα στην ελευθερία σύναψης συμβάσεων, δεδομένου ότι η προηγούμενη διάταξη αποτελεί ρήτρα διασφάλισης σε περίπτωση μη συμφωνίας μεταξύ των μερών.

Όπως υπογραμμίστηκε στην έκθεση εφαρμογής, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι ενδείκνυται να ανατεθεί στις συμβατικές συμφωνίες μεταξύ κατόχων των δικαιωμάτων και οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, η φροντίδα να διοργανώσουν κατά προτεραιότητα χρονολογική σειρά για την τηλεοπτική μετάδοση των κινηματογραφικών έργων. Η διατήρηση της αρχής της ελευθερίας σύναψης συμβάσεων στον συγκεκριμένο τομέα είναι κατ' αυτόν τον τρόπο σύμφωνη με την βούληση που εκφράζεται από μεγάλο αριθμό επαγγελματιών οι οποίοι ενδιαφέρονται να καταστήσουν αποδοτική μια δημιουργική δραστηριότητα σε κατάσταση χρόνιας κρίσης. Πράγματι, ο παραγωγός, ο οποίος είναι γενικά ο κάτοχος όλων των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, οφείλει να έχει ελευθερία κίνησης ως προς την διαπραγμάτευση της εμπορίας του ή των κινηματογραφικών έργων ανάλογα με την αντίληψη την οποία έχει και κατά τον καλύτερο για τα οικονομικά συμφέροντά του τρόπο. Αυτά τα οικονομικά συμφέροντα ποικίλλουν τόσο μεταξύ των έργων όσο και μεταξύ των αγορών προκειμένου να προσαρμοστούν σε καταστάσεις πολύ διαφορετικές θεμελιωμένες σε διαφορετικές πολιτιστικές παραδόσεις.

Απεδείχθη αντιθέτως απαραίτητο να εισαχθούν νέοι τρόποι τηλεοπτικής εκμετάλλευσης, δηλαδή οι υπηρεσίες πληρωμής ανά εκπομπή (pay per view), στο προβλεπόμενο χρονικό σύστημα διασφάλισης, λαμβανομένης υπόψην της σημαντικής θέσης την οποία θα αποκτήσουν στις αγορές

μετάδοσης και της αδυναμίας να εφαρμοστεί σε αυτά η προθεσμία των δύο ετών στη διάταξη όπως αυτή εγκρίθηκε το 1989. Για να εξισορροπηθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των διαφόρων τηλεοπτικών μέσων, η Επιτροπή έκρινε λογική τη δημιουργία του ακόλουθου χρονοδιαγράμματος, με βάση την πρώτη προβολή σε κινηματογραφική αίθουσα ενός κινηματογραφικού έργου:

1) οι υπηρεσίες τηλεοπτικής επικοινωνίας οι οποίες εφαρμόζουν την πληρωμή ανά εκπομπή
2) οι υπηρεσίες τηλεοπτικής επικοινωνίας οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο ειδικής συνδρομής
3) οι άλλες υπηρεσίες τηλεοπτικής επικοινωνίας.

Προκειμένου να προσδιοριστούν αυτές οι προθεσμίες, η Επιτροπή έλαβε σε μεγάλο βαθμό υπόψη το γεγονός ότι οι οργανισμοί ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης αντιπροσωπεύουν σήμερα τους μεγαλύτερους επενδυτές στην κινηματογραφική παραγωγή, καθώς επίσης έλαβε υπόψη τις πρακτικές και τις συμφωνίες που καθορίζουν γενικά σε έξι μήνες την προθεσμία προβολής ενός κινηματογραφικού έργου σε έκδοση βίντεο (πρακτική η οποία αποβλέπει στο να μεγιστοποιήσει τα έσοδα των παραγωγών). Ο προσδιορισμός μιας ενιαίας προθεσμίας για κάθε μία από τις κατηγοριών υπηρεσιών αποσκοπεί στην απλοποίηση της εφαρμογής του συστήματος. Όπως παρουσιάζονται, οι προθεσμίες είναι σύμφωνες με την πραγματικότητα, και ανταποκρίνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σε χρονοδιάγραμμα προσαρμοσμένο στην ανάγκη να εξασφαλιστεί υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των διαφόρων τηλεοπτικών μέσων, κίνητρο για μία ενεργό πολιτική επενδύσεων στο σινεμά.

Η Επιτροπή επιθυμεί εξάλλου να προσδιορίσει τους λόγους για τους οποίους το σημείο εκκίνησης των προθεσμιών τηλεοπτικής μετάδοσης παραμένει η πρώτη προβολή σε αίθουσα ενός κινηματογραφικού έργου σε ένα κράτος μέλος της Ένωσης. Αυτοί οι λόγοι στηρίζονται ταυτόχρονα σε συλλογισμούς νομικής φύσεως και στη βούληση να ενθαρρυνθούν διευρυμένες στρατηγικές εμπορικής εκμετάλλευσης των ταινιών. Δεδομένου ότι πρόκειται για οδηγία η οποία στηρίζεται στο συντονισμό των εθνικών νομοθεσιών, ο κοινοτικός νομοθέτης επέλεξε την αρχή της ομοιομορφίας του τόπου εκκίνησης με σκοπό να εξασφαλίσει νομική ασφάλεια στους οικονομικούς φορείς και να μην δημιουργήσει διακριτικές καταστάσεις μεταξύ οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης των διαφόρων κρατών μελών. Αυτή η επιλογή είναι σύμφωνη προς την οδηγία "καλωδιακή-δορυφορική τηλεόραση" η οποία επιβάλλει τη συμβατική κτήση αποκλειστικών δικαιωμάτων ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης μέσω δορυφόρου σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός μόνον τόπου, του κράτους μέλους στο οποίο έλαβε χώρα η εκπομπή στο κοινό[45].

Η Επιτροπή τονίζει επίσης ότι αυτή η αρχή είναι σύμφωνη προς μια πρακτική εμπορικής εκμετάλλευσης ολοένα και περισσότερο διαδεδομένη στην Ένωση, επειδή τα κινηματογραφικά έργα τα οποία είναι οικονομικά αποδοτικά εξέρχονται στις αίθουσες ταυτόχρονα σε πολλά κράτη. Για την Επιτροπή, αυτή η διευρυμένη στρατηγική, η οποία επιτρέπει σε συνεχώς μεγαλύτερο αριθμό ευρωπαίων να έχουν πρόσβαση ταυτόχρονα σε νέα κινηματογραφικά έργα, έχει σα συνέπεια την αύξηση της αμοιβαίας γνώσης των ευρωπαϊκών λαών. Θεωρεί ότι το να ενθαρρύνει αυτή τη στρατηγική ταυτίζεται με έμμεση βοήθεια για την αναδιάρθρωση του τομέα του σινεμά, επειδή ωθεί τους παραγωγούς και διανομείς κινηματογραφικών ταινιών να αναπτύσσουν στρατηγικές εμπορίας προσαρμοσμένες στο χαρακτήρα των έργων που παράγουν. Ένας προϋπολογισμός προώθησης θα πρέπει να προσδιορίζεται διαφορετικά ανάλογα με το εθνικό ή ευρωπαϊκό δυναμικό ενός κινηματογραφικού έργου και τους οικονομικούς κινδύνους τους οποίους συνεπάγεται.

---

(45) Η οδηγία 93/83/ΕΟΚ (ΕΕ L 248 της 6.10.1993) προβλέπει ότι "η εκπομπή στο κοινό μέσω δορυφόρου λαμβάνει χώρα μόνο στο κράτος μέλος στο οποίο, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη του οργανισμού ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, τα σήματα φορείς προγραμμάτων εισάγονται σε μία αδιάκοπη αλυσίδα επικοινωνίας που οδηγεί στο δορυφόρο και επανέρχεται προς τη γη" (άρθρο 1.2β)

2.3.6 Άρθρο 8

Το άρθρο 8 καταργείται εφόσον η ουσία του εμπεριέχεται στο νέο άρθρο 3.

2.4 Κεφάλαιο IV - Τηλεοπτική διαφήμιση, χορηγία και τηλεαγορά

2.4.1 Άρθρο 11

Αυτό το άρθρο αποσκοπεί να οργανώσει τον τρόπο κατά τον οποίον οι εκπομπές μπορούν να διακόπτονται απο διαφημίσεις και στο εξής, από τα μηνύματα τηλεαγοράς.

Η προτεινόμενη τροποποίηση λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι ταινίες που σχεδιάσθηκαν για την τηλεόραση μπορεί να σκηνοθετηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να προβλέπουν φυσικές διακοπές που θα επιτρέπουν να ενταχθούν διαφημιστικά μηνύματα χωρίς να θίγεται η αρτιότητα του έργου. Αντίθετα, τα κινηματογραφικά έργα ανταποκρίνονται σε μια διαφορετικά σχεδιασμένη μέθοδο σεναρίου, που έχει φτιαχθεί για άλλα μέσα - για την κινηματογραφική αίθουσα, και στη συνέχεια για τη βιντεοκασέτα - και που δεν προβλέπουν καταρχήν διακοπή για διαφημιστική παρεμβολή.

Λαμβάνει επίσης υπόψη τον ειδικό κύκλο οικονομικής ζωής των ταινιών που σχεδιάζονται για την τηλεόραση που προσεγγίζει περισσότερο εκείνον των άλλων προγραμμάτων που παράγονται για την τηλεόραση (όπως οι σειρές μυθοπλασίας) των οποίων το κύριο χαρακτηριστικό είναι η αποδοτικότητα που επιτυγχάνεται ουσιαστικά μέσω αυτής και μόνης της τηλεοπτικής μετάδοσης.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι στην τρίτη παράγραφο πρέπει να ερμηνευθεί ότι η έκφραση "για κάθε πλήρες χρονικό διάστημα 45 λεπτών" επιτρέπει στους οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης να διακόψουν μια κινηματογραφική ταινία μια φορά για κάθε τέτοιο διάστημα, χωρίς εντούτοις να είναι αναγκαίο για αυτό να περιμένουν το 45° λεπτό, υπό τον όρο βέβαια ότι τηρούντις υπόλοιπες προβλεπόμενες διατάξεις του άρθρου (για παράδειγμα το μεσοδιάστημα των 20 λεπτών, καθώς εννοείται πως η διάταξη αυτή αποτελεί η ίδια αρχή και όχι κανόνα που πρέπει να εφαρμοσθεί επακριβώς). Τέλος λαμβανομένου υπόψιν ότι οι κινηματογραφικές ταινίες μεγάλου μήκους υπερβαίνουν εξ ορισμού τα 45 λεπτά προτείνεται να καταργηθεί το τμήμα της φράσης "υπό τον όρον ότι η προγραμματισμένη διάρκεια υπερβαίνει τα 45 λεπτά".

2.4.2 Άρθρα 12 έως 16

Οι διατάξεις των άρθρων 12 έως 16, που αποβλέπουν στην προστασία του τηλεθεατή, επεκτείνονται στον τομέα της τηλεαγοράς ενώ αυτή η δραστηριότητα η οποία περιλαμβάνει τόσο τα προγράμματα όσο και τα μηνύματα τηλεαγοράς, προσδιορίζεται στη νέα παράγραφο ε) του άρθρου 1 (βλ. Έκθεση Εφαρμογής, μέρος Β, σημείο 3.2.4)

2.4.3 Άρθρο 17

Η απαγόρευση χορηγίας, η οποία αφορά τις επιχειρήσεις που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την κατασκευή ή των πώληση φαρμακευτικών προϊόντων βάσει συνταγής, δημιουργεί μη δικαιολογημένη κατάσταση διακριτικής μεταχείρισης με τις άλλες επιχειρήσεις που ευρίσκονται στην ίδια αντικειμενική κατάσταση με μόνη διαφορά ότι οι δραστηριότητές τους για την κατασκευή ή την πώληση αυτών των προϊόντων δεν υπερβαίνουν το όριο του 49%. Προτείνεται ως εκ τούτου να καταργηθεί η απαγόρευση που ισχύει για τις πρώτες επιχειρήσεις σχετικά με τη χορηγία των προγραμμάτων. Αυτό δεν αμφισβητεί τον στόχο της προστασίας των καταναλωτών που επιδιώκεται από το σύνολο αυτής της διάταξης δεδομένου ότι οι γενικοί κανόνες χορηγίας απαγορεύουν σαφώς κάθε προώθηση των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχονται από τον χορηγό. Εξάλλου, αντίθετα προς τις επιχειρήσεις καπνού, των οποίων το όνομα συνδέεται συχνά

με τα προϊόντα τους, οι επιχειρήσεις τις οποίες αφορά το εν λόγω μέτρο δεν συνδέονται γενικά από το κοινό με ένα ειδικό φαρμακευτικό προϊόν.

2.4.4 Άρθρο 18

Η τηλεοπτική διαφήμιση βρίσκεται υπο διαρκή εξέλιξη. Νέες μορφές διαφήμισης κάνουν την εμφάνισή τους. Πάντως, το κλασσικό διαφημιστικό "σποτ" παραμένει η πλέον διαδεδομένη και συχνά η πλέον αποδοτική μορφή διαφήμισης. Χαρακτηρίζεται από τη σύντομη διάρκειά του (από ορισμένα δευτερόλεπτα κατ' ανώτατο όριο γενικά), από το γεγονός ότι παρεισφρύει μεταξύ των προγραμμάτων ή τμημάτων προγραμμάτων.

Η διάταξη σχετικά με τις "άλλες μορφές διαφήμισης" σε σχέση με τα διαφημιστικά σποτ αποσκοπεί να κατοχυρώσει την απαραίτητη ευκαμψία προκειμένου να ληφθεί υπόψην η ανάπτυξη νέων μορφών διαφήμισης όπως είναι η τηλεπροώθηση των πωλήσεων προϊόντων και οι "Dauerwerbesendungen" που διακρίνονται λόγω της μεγαλύτερης διάρκειάς τους και λόγω του γεγονότος ότι ενσωματώνονται γενικά στην πορεία του ίδιου του προγράμματος. Τα κράτη μέλη που το επιθυμούν θα μπορούν να αυξήσουν το συνολικό ανώτατο όριο διαφημίσεων στο 20% του χρόνου καθημερινής μετάδοσης προκειμένου να ληφθούν υπόψην οι άλλες μορφές διαφήμισης πλην των κλασσικών διαφημιστικών σποτ, ενώ είναι ευνόητο ότι ο ραδιοτηλεοπτικός μεταδότης παραμένει ελεύθερος να καθορίσει τα ποσοστά που παραχωρεί στις διάφορες μορφές διαφήμισης στο πλαίσιο αυτού του ανώτατου ορίου υπό την επιφύλαξη του απόλυτου ορίου των 15% για τα διαφημιστικά σποτ.

Λόγω της ανάπτυξης της δραστηριότητας της τηλεαγοράς, ο ωριαίος περιορισμός της παραγράφου 1 αφορά μόνον μια μορφή τηλεαγοράς, εκείνη που ασκείται υπό τη μορφή των σποτ τηλεαγοράς. Τα σποτ τηλεαγοράς χαρακτηρίζονται, όπως και τα διαφημιστικά σποτ, από τη σχετικά περιορισμένη διάρκειά τους. Διαφέρουν από τα διαφημιστικά σποτ κυρίως ως προς το ότι αποτελούν μάλλον άμεσες προσφορές πώλησης ή μίσθωσης παρά διαφημιστικά μηνύματα προώθησης των πωλήσεων. Τα σποτ τηλεαγοράς διακρίνονται από τα παράθυρα εκμετάλλευσης της τηλεαγοράς που αναφέρονται στη παράγραφο 1 του άρθρου 18 β), τα οποία αποτελούν από την πλευρά τους προγράμματα που εκπέμπονται "συλλήβδην" και όχι σποτ που παρεισφρύουν μεταξύ των προγραμμάτων ή τμημάτων προγραμμάτων. Τα σποτ τηλεαγοράς πρέπει να υπολογίζονται στο συνολικό ανώτατο όριο του 15 ή του 20% του χρόνου καθημερινής μετάδοσης.

Η παράγραφος 2 αποσκοπεί να περιορίσει την υπερβολική συγκέντρωση διαφημιστικών σποτ στην ίδια δεδομένη χρονική περίοδο, δηλαδή στην περίοδο μιας ώρας. Αυτή η τελευταία έννοια, δεδομένου ότι δεν προσδιορίσθηκε στην οδηγία του 1989, οδήγησε σε διαφορές εφαρμογής ανάλογα με τη χρήση του κριτηρίου της κυκλικής ώρας (heure glissante) είτε εκείνου της ωρολογιακής ώρας. Το κριτήριο της κυκλικής ώρας είναι εκείνο που περιορίζει ως επί το πλείστον τις πιθανότητες συγκέντρωσης της διαφήμισης σε μια δεδομένη περίοδο. Επιπλέον, η πολυπλοκότητα των υπολογισμών στους οποίους πρέπει να προβούν οι ραδιοτηλεοπτικοί μεταδότες και οι εθνικές αρχές προκειμένου να κατοχυρώσουν την τήρηση αυτού του κριτηρίου καθώς και οι συνεπαγόμενες δαπάνες συνηγορούν υπέρ του κριτηρίου της ωρολογιακής ώρας που είναι πιό απλό στον υπολογισμό. Προτείνεται συνεπώς να τροποποιηθεί ανάλογα το κείμενο. Αντίθετα, δεν φαίνεται απαραίτητο, δεδομένου ότι το διαφημιστικό σποτ συνεχίζει να αποτελεί τη μορφή διαφήμισης πού προσφέρει την καλύτερη σχέση εσόδων/χρόνου για τον ραδιοτηλεοπτικό μεταδότη, ιδιαίτερα στις ώρες υψηλής ακροαματικότητας, να επεκταθεί ο εν λόγω περιορισμός στις άλλες μορφές διαφήμισης που διαρκούν περισσότερο χρόνο ή στα σπότ τηλεαγοράς (υπενθυμίζεται ότι τα τελευταία υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 18 α) - βλέπε επόμενη παράγραφο). Πράγματι, αυτοί οι συλλογισμοί που εντάσσονται στην οικονομία της διαφημιστικής αγοράς συντελούν στο ότι ο ραδιοτηλεοπτικός μεταδότης δεν θα ωθηθεί να συγκεντρώσει κατά τρόπο υπερβολικό τις άλλες μορφές διαφήμισης πλην των διαφημιστικών σποτ, ιδιαίτερα στις

ώρες υψηλής ακροαματικότητας κατά τις οποίες γίνεται ως επί το πλείστον αισθητή η ανάγκη να διατηρηθεί η ισορροπία προς όφελος του τηλεθεατή.

2.4.5 Άρθρο 18α

Δεδομένου ότι η δραστηριότητα της τηλεαγοράς αναπτύσσεται σημαντικά σε εθνικό επίπεδο στα περισσότερα κράτη μέλη καθώς και στο εξωτερικό της Κοινότητας, δεν ετίθετο θέμα να αφεθεί να αναπτυχθεί αυτή η δραστηριότητα εκτός του νομικού πλαισίου, το οποίο θέτει η οδηγία.

Λόγω της επίπτωσης την οποία έχει στην απόφαση κατανάλωσης η απεικόνιση του προϊόντος στην οθόνη, τα μέτρα που αποβλέπουν στην προστασία του τηλεθεατή και του καταναλωτή οφείλουν να καθορίζονται στην οδηγία με σκοπό να τους δοθεί κανονιστικός χαρακτήρας και να αποφευχθεί κάθε καταχρηστική πρακτική.

Τοιουτοτρόπως, οι γενικές αρχές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 σχετικά με το περιεχόμενο των εκπομπών τηλεαγοράς αποτελούν τους ελάχιστους κανόνες οι οποίοι αποβλέπουν να κατοχυρώσουν ότι οι εκπομπές τηλεαγοράς μπορούν άνετα να προσδιοριστούν από τον τηλεθεατή σε σχέση με τη διαφήμιση ή άλλα προγράμματα όπως είναι για παράδειγμα τα παιχνίδια.

Εξάλλου, για να συμπληρωθεί το διατακτικό της προστασίας που έχει ήδη θεσπισθεί, γίνεται ρητή αναφορά, στη δεύτερη παράγραφο, στις διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την προστασία των καταναλωτών όσον αφορά τις συμβάσεις που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης εξ αποστάσεως η οποία αποτέλεσε αντικείμενο κοινής θέσης του Συμβουλίου στις 30 Μαρτίου 1995[46].

2.4.6 Άρθρο 18β

Η καθημερινή ποσότητα που ορίζεται στο διάστημα μιας ώρας ανά ημέρα στην οδηγία του 1989 δεν επιτρέπει να γίνει αντιληπτή η δραστηριότητα της τηλεαγοράς σε όλες της τις μορφές.

Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί ως εκ τούτου στην προώθηση της δραστηριότητας της τηλεαγοράς καταργώντας τον ωριαίο περιορισμό για τα κανάλια που ασχολούνται αποκλειστικά με αυτήν την δραστηριότητα. Αυτή η ιδέα μιας αγοράς σε κοινοτική κλίμακα για την τηλεαγορά ανταποκρίνεται σε γενικό αίτημα των επαγγελματιών και των κρατών μελών.

Αυτό το άρθρο αποσκοπεί επίσης να δώσει τη δυνατότητα στους οργανισμούς τηλεοπτικής μετάδοσης που εκμεταλλεύονται σταθμούς όχι εξ ολοκλήρου αφιερωμένους στην τηλεαγορά, για να καταστήσουν αποδοτικές τις ώρες χαμηλής ακροαματικότητας, να προβλέπουν παράθυρα εκμετάλλευσης αφιερωμένα στις τηλεαγορές για μέγιστη διάρκεια τριών ωρών ανά 24ωρο.

2.4.7 Άρθρο 19

Οι ιδιαίτερες διατάξεις του άρθρου αυτού περιλαμβάνονται στο γενικότερο πλαίσιο του νέου άρθρου 3 παράγραφος 1. Το καθαυτό άρθρο 19 καταργείται.

2.4.8 Άρθρο 20

Αυτή η διάταξη επεκτείνει στον τομέα της τηλεαγοράς τη δυνατότητα που χορηγείται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν χωριστά μέτρα για τις εκπομπές που απευθύνονται αποκλειστικά στην εθνική επικράτεια και των οποίων η λήψη δεν είναι δυνατή, άμεσα ή έμμεσα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.

---

(46) COM(93) 396 τελικό - Syn 411

2.4.9 Άρθρο 21

Για να βελτιωθεί η νομική συνοχή του κειμένου, το περιεχόμενο της διάταξης αυτής περιελήφθη στο άρθρο 3 που θεσπίζει σειρά μέτρων τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση της γενικής εφαρμογής των υποχρεώσεων της οδηγίας. Το καθαυτό άρθρο 21 καταργείται.

2.5 Κεφάλαιο V - Προστασία των ανηλίκων και των δημοσίων ηθών

2.5.1 Άρθρο 22

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί τομέα στον οποίο τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 2α (πρώην 2.2) μπορούν να εμποδίσουν την διασυνοριακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση. Αυτή η διάταξη αναδιοργανώθηκε ελαφρά με σκοπό να επιτρέψει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ των προγραμμάτων που αποτελούν το αντικείμενο γενικής απαγόρευσης (εκείνων που είναι σε θέση να "βλάψουν σοβαρά" τους ανήλικους) και εκείνων που επιτρέπονται εφόσον παρέχονται όλες οι τεχνικές εγγυήσεις (μετάδοση βάσει κωδικού) ή εγγυήσεις ώρας (μετάδοση σε ώρα νυχτερινή), ώστε να εξασφαλισθεί ότι, καταρχήν, δεν παρακολουθούνται από ανηλίκους.

2.5.2 Άρθρο 22 α και β

Το πρώην άρθρο 22 χωρίστηκε σε δύο μέρη προκειμένου να διευκολύνει την κατανόηση της διάταξης σχετικά με τη δημόσια τάξη. Πράγματι, αυτή έχει πολύ πιο γενικό πεδίο εφαρμογής από την προστασία των ενηλίκων και αποβλέπει εξίσου στην προστασία των ενηλίκων έναντι προγραμμάτων που μπορούν να θίξουν την φυσική, ηθική ή πνευματική τους ακεραιότητα. Τα κράτη μέλη διατηρούν βέβαια τη δυνατότητα να προσφύγουν στην διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 3 σε περίπτωση κατ' επανάληψην παραβίασης αυτής της διάταξης.

Ανταποκρινόμενο στην ανησυχία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ορισμένων κρατών μελών όσον αφορά την αυξανόμενη συχνότητα τηλεοπτικών προγραμμάτων που εμπεριέχουν ιδίως σκηνές υπερβολικής βιάς, το νέο άρθρο 22 β επιδιώκει να δείξει τη σημασία που πρέπει να δοθεί στο θέμα αυτό κατά την κατάρτιση της έκθεσης εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 26

2.6. Κεφάλαιο VII - Τελικές διατάξεις

2.6.1 Άρθρο 25

Προβλέπεται προθεσμία ενός έτους για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο δεδομένου ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποτελούν απλά προσαρμογές ή συμπληρώματα των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων που ήδη υπάρχουν στις εθνικές έννομες τάξεις. Πρέπει εξάλλου να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο το διάστημα μεταξύ της έκδοσης της τροποποιημένης οδηγίας και της θέσης σε εφαρμογή, κατά τη διάρκεια του οποίου η παρούσα οδηγία παραμένει σε ισχύ στις εθνικές έννομες τάξεις.

2.6.2 Άρθρο 26

Οι διατάξεις της τροποποιημένης οδηγίας θα υποβληθούν σε νέα εξέταση της Επιτροπής, τρία έτη μετά την έγκρισή της, και στη συνέχεια ανά δύο έτη, με σκοπό να αξιολογηθεί η εν τω μεταξύ αποκτηθείσα πείρα και να γίνουν ενδεχομένως νέες προτάσεις με σκοπό να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις στο συγκεκριμένο τομέα.

3. Διεθνή θέματα

3.1 Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση

Ορισμένα κράτη μέλη επικύρωσαν την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την διασυνοριακή τηλεόραση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 1993.

Είναι σαφώς ευκταίο, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους τηλεοπτικούς οργανισμούς και στις εθνικές αρχές να διοργανώσουν όσο το δυνατόν καλύτερα τις δραστηριότητές τους, να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συμβιβάσιμες μεταξύ τους η οδηγία και η σύμβαση, λαμβανομένων υπόψην των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αυτός ο στόχος διευκολύνεται από το γεγονός ότι τα δύο όργανα καλύπτουν ουσιαστικά τους ίδιους τομείς.

Πάντως, ορισμένες διατάξεις των ισχύοντων κειμένων διαφέρουν σημαντικά. Όλες αυτές οι διαφορές δε συνεπάγονται αναγκαστικά το ασυμβίβαστο. Για παράδειγμα, τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας, σχετικά με την προώθηση της παραγωγής και της διανομής τηλεοπτικών προγραμμάτων, υπερβαίνουν αυτό που προβλέπεται από το άρθρο 10 της σύμβασης, σχετικά με τους πολιτιστικούς στόχους, χωρίς αυτό να συνεπάγεται το ασυμβίβαστο, στο μέτρο που τα κράτη μέλη της Ένωσης που έχουν συμβληθεί στη σύμβαση είναι διατεθειμένα να δεχθούν εκπομπές προερχόμενες από κράτη μη μέλη της Ένωσης, αλλά συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης, τα οποία δεν τηρούν αναγκαστικά τους κανόνες των άρθρων 4 και 5.

Υπάρχουν επίσης διαφορές θεσμικού χαρακτήρα. Η σύμβαση προβαίνει στη σύσταση στο άρθρο της 21 μιας μόνιμης επιτροπής η οποία μπορεί να κάνει συστάσεις σχετικά με την εφαρμογή και την ερμηνεία της σύμβασης και να προτείνει τροποποιήσεις. Η οδηγία δεν περιλαμβάνει ανάλογη διάταξη, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης εναπόκειται στην Επιτροπή να επαγρυπνεί για την καλή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου υπό τον έλεγχο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Πάντως, άλλα παραδείγματα διαφορών μεταξύ των κειμένων της οδηγίας και της σύμβασης έχουν πιο ουσιαστικό χαρακτήρα. Πρόκειται κυρίως για το άρθρο 16 της σύμβασης σχετικά με τη διαφήμιση με συγκεκριμένο στόχο η οποία δεν έχει το αντίστοιχό της στην οδηγία (λαμβανομένου υπόψην του ασυμβίβαστου της αρχής με το άρθρο 59 της συνθήκης ΕΟΚ) καθώς και το άρθρο 5 παρ. 2 της σύμβασης σχετικά με τα κριτήρια προσδιορισμού του εφαρμοζομένου δικαίου [47].

Είναι σαφές ότι ορισμένες τροποποιήσεις της οδηγίας προτεινόμενες από την Επιτροπή κατ'εφαρμογήν του άρθρου της 26, είναι από τη φύση τους ικανές να αυξήσουν τις διαφορές μεταξύ των δύο κειμένων. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του καθεστώτος που εφαρμόζεται στις υπηρεσίες τηλεαγοράς αποτελούν σαφές παράδειγμα. Πάντως, η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει τα ακόλουθα:

- αφενός, το άρθρο 26 της οδηγίας προβλέπει ρητά τη δυνατότητα προσαρμογής της οδηγίας με σκοπό να ληφθεί υπόψη η εξέλιξη του τομέα της τηλεοπτικής μετάδοσης. Πράγματι, σε έναν τέτοιο τομέα, είναι απαραίτητο να μπορεί να αναπτυχθεί το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για να ληφθούν υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι εξελίξεις της αγοράς·

---

(47) βλ. τμήμα Β σημείο 3.1.1 και τμήμα Γ σημείο 3.1.1

- αφετέρου, το άρθρο 27 παράγραφος 1 της σύμβασης προβλέπει ότι, στις αμοιβαίες σχέσεις τους, τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι μέλη της Κοινότητας εφαρμόζουν τους κοινοτικούς κανόνες και δεν εφαρμόζουν τους κανόνες της σύμβασης παρά μόνον όταν δεν υπάρχει κοινοτικός κανόνας που να διέπει το συγκεκριμένο ιδιαίτερο θέμα· είναι ως εκ τούτου δυνατόν να προσαρμοστεί η οδηγία χωρίς αυτό να συνεπάγεται συμπληρωματική νομική δυσκολία για τα τρία κράτη μέλη της Ένωσης που έχουν επικυρώσει τη σύμβαση.

Πρέπει να τονιστεί εξάλλου ότι τα άρθρα 21 και 23 της σύμβασης προβλέπουν ένα μηχανισμό τροποποίησης σχετικά χαλαρό που θα μπορούσε να επιτρέψει την εξέλιξη της σύμβασης στο μέτρο που τα συμβαλλόμενα μέρη το επιθυμούν. Αργότερα, όταν τα δύο κείμενα θα έχουν καταστεί πλήρως συμβιβάσιμα, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν ενδεδειγμένο να εξεταστεί η δυνατότητα να προταθεί η προσχώρηση της Κοινότητας στη σύμβαση, δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο της 29 παράγραφος 1. Εν τω μεταξύ πρέπει να τονιστεί ότι αντιπρόσωποι της Επιτροπής συμμετέχουν στις εργασίες της μόνιμης επιτροπής και, αντιστρόφως, αντιπρόσωποι του Συμβουλίου της Ευρώπης στις εργασίες της ad hoc ομάδας. Αυτή η χιαστί συμμετοχή διευκολύνει τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των δύο νομικών μέσων.

3.2 Οι "Ευρωπαϊκές Συμφωνίες"

Οι συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και ορισμένων χωρών της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, ονομαζόμενες "Ευρωπαϊκές Συμφωνίες" προβλέπουν την δυνατότητα των συγκεκριμένων χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να συμμετέχουν στην οπτικοακουστική πολιτική της Ένωσης, συμπεριλαμβανόμενης της κανονιστικής διάστασης της, επειδή οι συμφωνίες αυτές αναφέρουν ρητά την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που εφαρμόζονται στον τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Οι συμφωνίες με την Ουγγαρία, Πολωνία, Βουλγαρία, Τσέχικη Δημοκρατία, Ρουμανία, και Σλοβακία ισχύουν. Γίνονται διαπραγματεύσεις με τη Σλοβενία και τις τρεις βαλτικές χώρες.

Η Επιτροπή θα εξετάσει με τα εν λόγω κράτη τις λεπτομέρειες εφαρμογής του συνόλου των σχετικών διατάξεων.

3.3 Προς μία παγκόσμια σύμβαση ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης

Οι τεχνολογικές πρόοδοι και η ανάπτυξη του τομέα τηλεοπτικής μετάδοσης με δορυφόρο θέτουν ολοένα και περισσότερο το πρόβλημα των καναλιών που αποκαλούνται "ετερόδικα" (extra territorial). Πρόκειται για οργανισμούς ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης που εκπέμπουν προς την επικράτεια της Ένωσης χωρίς να υπόκεινται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 της οδηγίας (δηλαδή χωρίς να είναι εγκατεστημένοι σε ένα κράτος μέλος και χωρίς να χρησιμοποιούν δορυφορικές τεχνικές δυνατότητες που ανήκουν σε ένα κράτος μέλος). Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τα μέτρα που θεωρούν απαραίτητα έναντι εκπομπών αυτού του είδους, τηρώντας όμως τις διεθνείς υποχρεώσεις τους καθώς και εκείνες της Ένωσης. Φαίνεται χρήσιμο, προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη σαφήνεια, να προστεθεί μια παράγραφος 3 με σχετικό περιεχόμενο.

Πάντως, πέραν της οδηγίας, και με σκοπό να δοθεί η δυνατότητα στις διεθνείς δραστηριότητες τηλεοπτικής μετάδοσης να αναπτυχθούν τηρώντας ορισμένους κοινούς κανόνες που αποβλέπουν κυρίως στη διατήρηση της δημόσιας τάξης και στην προστασία του κοινού συμφέροντος, φαίνεται χρήσιμο να εξεταστούν οι δυνατότητες τις οποίες μπορεί να παρέχει μία διεθνής συμφωνία (δηλαδή διηπειρωτική) στο συγκεκριμένο τομέα.

Μια τέτοια συμφωνία θα μπορούσε να καλύπτει τομείς όπως τα κριτήρια δικαιοδοσίας, οι διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται από το κράτος λήψεως σε περίπτωση μονομερούς δράσης, οι διατάξεις που αφορούν τη δημόσια τάξη και την προστασία των ενηλίκων, και πιθανόν ορισμένα θέματα σχετικά με τη διαφήμιση. Ένα τέτοιο μέσον, εφόσον αυτό επετύγχανε την προσχώρηση ικανοποιητικού αριθμού συμβαλλομένων μερών, θα μπορούσε να επιτρέψει την καθιέρωση κοινών ελάχιστων κανόνων και να αποτρέψει το ενδεχόμενο να δημιουργούνται "παράδεισοι τηλεοπτικής μετάδοσης" με σκοπό να αποφεύγεται η εφαρμογή κανόνων που κρίνονται ουσιώδεις από τα συγκεκριμένα κράτη. Σε ένα πρώτο διάστημα, η Επιτροπή έχει την πρόθεση να εμβαθύνει, προβαίνοντας σε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, σε ορισμένα θέματα σχετικά με το περιεχόμενο μιας ενδεχόμενης πρωτοβουλίας στο συγκεκριμένο τομέα καθώς επίσης με το θεσμικό πλαίσιο εντός του οποίου θα μπορούσε να τοποθετηθεί αυτή η πρωτοβουλία, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα τις άτυπες επαφές της με τις τρίτες χώρες οι οποίες είναι πιθανόν ενδιαφερόμενες.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και κυρίως το άρθρο 57, παράγραφος 2 και το άρθρο 66,

την πρόταση της Επιτροπής[1],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[2],

αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189 β της Συνθήκης[3],

Εκτιμώντας:

ότι η οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου[4] συνιστά το νομικό πλαίσιο της δραστηριότητας της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης στην εσωτερική αγορά·

ότι η οδηγία 89/552/ΕΟΚ προβλέπει στο άρθρο της 26 ότι η Επιτροπή το αργότερο στο τέλος του πέμπτου έτους από την έκδοση της εν λόγω οδηγίας υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της και, ενδεχομένως, διατυπώνει περαιτέρω προτάσεις για την προσαρμογή της οδηγίας στις εξελίξεις του τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης·

ότι η θέση σε εφαρμογή της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, καθώς και η έκθεση εφαρμογής κατέδειξαν την ανάγκη διευκρίνισης ή αποσαφήνισης ορισμένων ορισμών ή υποχρεώσεων των κρατών μελών βάσει της εν λόγω οδηγίας·

ότι η Επιτροπή στην ανακοίνωση της 19ης Ιουλίου 1994 με τον τίτλο "Προς την Κοινωνία των Πληροφοριών στην Ευρώπη: ένα σχέδιο δράσης" τόνισε τη σημασία την οποία έχει η ύπαρξη ενός κανονιστικού πλαισίου εφαρμοζομένου στο περιεχόμενο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών το οποίο συμβάλλει στην κατοχύρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας αυτών των υπηρεσιών στην Κοινότητα και το οποίο ανταποκρίνεται στις προσφερόμενες από τις νέες

---

(1) ΕΕ
(2) ΕΕ
(3) ΕΕ
(4) ΕΕ L 298, 17.10.1989, σ. 23

τεχνολογίες δυνατότητες ανάπτυξης σε αυτόν τον τομέα, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις ιδιαιτερότητες, ιδίως πολιτιστικές και κοινωνιολογικές των οπτικοακουστικών προγραμμάτων, ανεξαρτήτως του τρόπου μετάδοσης·

ότι το Συμβούλιο, κατά τη 1787 σύνοδό του της 28ης Σεπτεμβρίου 1994, έκανε ευνοϊκά δεκτό αυτό το σχέδιο δράσης και τόνισε την ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας του οπτικοακουστικού τομέα·

ότι οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, οι οποίοι συνήλθαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν στις 9 και 10 Δεκεμβρίου 1994, κάλεσαν την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ πριν από την επόμενη συνεδρίασή τους·

ότι η θέση σε εφαρμογή της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ κατέστησε σαφή την ανάγκη διευκρίνισης της έννοιας της δικαιοδοσίας που ισχύει στον ειδικό τομέα των οπτικοακουστικών μέσων και ότι λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φαίνεται ενδεδειγμένο να προσδιορισθεί το κριτήριο της εγκατάστασης ως κύριο κριτήριο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας ενός κράτους μέλους·

ότι η έννοια της εγκατάστασης, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν ορισθεί από το Δικαστήριο στην απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991 στην υπόθεση C-221/89 ("Factortame")[5] ενέχει την πραγματική άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας με τη δημιουργία μόνιμης εγκατάστασης για αόριστο χρονικό διάστημα·

ότι η εγκατάσταση ενός οργανισμού ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, για τους σκοπούς της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ όπως τροποποιείται από την παρούσα οδηγία, μπορεί να προσδιορισθεί με μια σειρά υλικών κριτηρίων όπως είναι ο τόπος της εταιρικής έδρας του παρέχοντος υπηρεσίες, ο τόπος όπου συνήθως λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την πολιτική των προγραμμάτων και ο τόπος της τελικής μετάδοσης (regie finale) (δηλαδή ο τόπος όπου συναρμολογείται οριστικά το πρόγραμμα το οποίο πρόκειται να μεταδοθεί στο κοινό) στο μέτρο που σημαντικό μέρος του προσωπικού που είναι απαραίτητο για την άσκηση της δραστηριότητας ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ευρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος·

ότι σύμφωνα με πάγια νομολόγια του Δικαστηρίου[6], το κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει μέτρα κατά ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, ο οποίος εγκαθίσταται σε κάποιο άλλο κράτος μέλος, του οποίου όμως η δραστηριότητα στρέφεται πλήρως ή κατά κύριο λόγο προς το έδαφος του πρώτου κράτους μέλους, εφόσον αυτή η εγκατάσταση έλαβε χώρα προκειμένου να διαφύγει της εφαρμογής της νομοθεσίας η οποία θα έπρεπε να εφαρμοσθεί σε αυτόν τον οργανισμό αν αυτός ήταν εγκατεστημένος στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους·

ότι κάθε ενδιαφερόμενος μέσα στην Ένωση πρέπει να μπορεί να επικαλεσθεί τα δικαιώματά του ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων του κράτους μέλους στην δικαιοδοσία των οποίων υπάγεται ο οργανισμός ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, ο οποίος δεν τηρεί τις εθνικές διατάξεις που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας·

---

[5] Factortame, υπόθεση C-221/89, Συλλογή 1991 σ. I - 3905, σκέψη 20

[6] Υπόθεση 33/74 Van Binsbergen, Συλλογή 1974, σ. 1299
Υπόθεση C-23/93 TV10 S.A., Συλλογή 1994, σ. I - 4795

ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να λαμβάνουν τα μέτρα που θεωρούν απαραίτητα κατά εκπομπών προερχομένων από τρίτες χώρες, οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 2, της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ υπό τον όρον όμως ότι τηρείται το κοινοτικό δίκαιο και οι διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας·

ότι προκειμένου να καταργηθούν τα εμπόδια που απορρέουν από τις διαφορές που υφίστανται μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών στον τομέα της προώθησης των ευρωπαϊκών έργων, η οδηγία 89/552/ΕΟΚ περιλαμβάνει διατάξεις που αποσκοπούν στην εναρμόνιση αυτών των νομοθεσιών και ότι, γενικά, αυτές οι διατάξεις που θεσπίζονται προκειμένου να επιτρέψουν την φιλελευθεροποίηση των συναλλαγών, πρέπει να περιέχουν διατάξεις που να εναρμονίζουν τις προϋποθέσεις ανταγωνισμού·

ότι εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 128 παράγραφος 4 της Συνθήκης, ανατίθεται στην Κοινότητα η υποχρέωση να λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές όταν αναλαμβάνει δράση δυνάμει άλλων διατάξεων της Συνθήκης·

ότι το Πράσινο Βιβλίο σχετικά με τις "Στρατηγικές επιλογές για την ενίσχυση της βιομηχανίας των προγραμμάτων στο πλαίσιο της οπτικοακουστικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης", το οποίο εξεδόθη από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 1994, υπογραμίζει κυρίως την ανάγκη να ενταθούν τα μέτρα προώθησης των ευρωπαϊκών έργων για την ανάπτυξη του τομέα·

ότι στους προαναφερόμενους λόγους πρέπει να προστεθεί η ανάγκη να εξασφαλισθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας προγραμμάτων, ότι η Ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, η οποία εξεδόθη από την Επιτροπή στις 3 Μαρτίου 1994 σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3, κατέδειξε ότι τα μέτρα προώθησης των ευρωπαϊκών έργων είναι σε θέση να συμβάλλουν στην επίτευξη αυτού του αποτελέσματος αλλά ότι είναι απαραίτητο να εξευρεθεί εναλλακτική προσέγγιση καλύτερα προσαρμοσμένη σε ορισμένα είδη ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών·

ότι η πραγματική εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπει το άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας 89/552/ΕΟΚ όπως τροποποιείται από την παρούσα οδηγία, για μια περίοδο διάρκειας δέκα ετών, πρέπει να δώσει τη δυνατότητα, λαμβανομένων επίσης υπόψη των αποτελεσμάτων των οικονομικών μέσων που διαθέτουν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη, να επιτευχθεί ο στόχος ενίσχυσης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων·

ότι είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί η πραγματική εφαρμογή τέτοιων μέτρων σε όλη την Κοινότητα με σκοπό να κατοχυρωθεί ο υγιής και θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων του ίδιου τομέα, ότι εξάλλου η εφαρμογή αυτών των μέτρων από τη φύση της θα ενισχύσει την αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών·

ότι μετά την παρέλευση της δκαετούς περιόδου ενδεχόμενεαεθνικά μέτρα στον τομέα αυτό δεν πρέπει να θίξουν την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών παρακωλύοντας τη λήψη ή την αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη·

ότι οι σχετικές αναλογίες ευρωπαϊκών έργων πρέπει να επιτυγχάνονται λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής πραγματικότητας, ότι πρέπει συνεπώς να προβλεφθεί ένα σταδιακό σύστημα για την επίτευξη αυτού του στόχου·

ότι φαίνεται ενδεδειγμένο να ληφθεί υπόψη ο ειδικός χαρακτήρας των εκπομπών που μεταδίδονται αποκλειστικά σε γλώσσα άλλη από αυτές των κρατών μελών·

ότι η εφαρμογή ειδικών προθεσμιών για κάθε είδος τηλεοπτικής εκμετάλλευσης των κινηματογραφικών έργων εξαρτάται αρχικά από την ελευθερία σύναψης συμβάσεων, ότι πρέπει, ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών ή των σχετικών επαγγελματικών κύκλων να προβλεφθεί χρονοδιάγραμμα μεταδόσεων καλύτερα προσαρμοσμένο στα διάφορα στάδια εκμετάλλευσης αυτών των έργων·

ότι είναι σημαντικό να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη της τηλεαγοράς η οποία αντιπροσωπεύει μια οικονομική δραστηριότητα σημαντική για το σύνολο των οικονομικών φορέων και πραγματική αγορά αγαθών και υπηρεσιών στην Κοινότητα προσαρμόζοντας το σύστημα των ωριαίων ποσοτήτων, ότι προκειμένου να εξασφαλισθεί πλήρως η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, είναι σημαντικό να υπαχθεί η τηλεαγορά σε ορισμένους ελάχιστους κανόνες οι οποία θα διέπουν τη μορφή και το περιεχόμενο των εκπομπών·

ότι είναι απαραίτητο να διευκρινισθούν οι κανόνες για την προστασία της φυσικής, πνευματικής και ηθικής ανάπτυξης των ανηλίκων, ότι η καθιέρωση σαφούς διάκρισης μεταξύ των προγραμμάτων που αποτελούν το αντικείμενο απόλυτης απαγόρευσης και εκείνων που μπορούν να επιτραπούν με την επιφύλαξη κατάλληλων τεχνικών μέσων, πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα να ικανοποιείται το κοινό συμφέρον το οποίο αποτελεί μέρημνα των κρατών μελών και της Κοινότητας·

ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου[7], η έννοια της "παροχής υπηρεσιών" που αναφέρεται στα άρθρα 59 και 60 της Συνθήκης καλύπτει την μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων ακόμα και μέσω εταιριών εκμετάλλευσης καλωδιακών τηλεοπτικών δικτύων·

ότι ενδείκνυται, σύμφωνα με το άρθρο 3 Β της Συνθήκης, να μην υπερβαίνονται τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της Κοινότητας στον τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και ότι ενδείκνυται εξάλλου να επιβεβαιωθεί εκ νέου αυτή η αρχή σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια, όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στην δικαιοδοσία τους, να προβλέπουν αυστηρότερους ή λεπτομερέστερους κανόνες·

ότι το άρθρο Β της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει ότι στόχος της, μεταξύ άλλων, είναι να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο·

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΑΡΘΡΟ 1

Η οδηγία 89/552/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

---

[7] Υπόθεση 155/73 (Sacchi), Συλλογή 1974, σ. 409
Υπόθεση 52/79 (Debauve), Συλλογή 1980, σ. 833

"β) "τηλεοπτική διαφήμιση" κάθε μορφή τηλεοπτικού μηνύματος που μεταδίδεται έναντι αμοιβής ή ανάλογης πληρωμής, από μη δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας ή άσκησης ελευθέριου επαγγέλματος, με σκοπό την προώθηση της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών, έναντι πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Δεν συμπεριλαμβάνεται η τηλεαγορά"·

β) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ε):

"ε) η "τηλεαγορά" τα οπτικοακουστικά προγράμματα και τα τηλεοπτικά μηνύματα που περιέχουν άμεσες προσφορές στο κοινό με σκοπό την πώληση, την αγορά ή την εκμίσθωση προϊόντων ή με σκοπό την προμήθεια υπηρεσιών επ'αμοιβή"·

2) Το άρθρο 2 αντικαθίσταται ως εξής:

" Άρθρο 2

1. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε όλες οι τηλεοπτικές εκπομπές που μεταδίδονται από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία του να τηρούν τους κανόνες δικαίου που εφαρμόζονται στις εκπομπές που απευθύνονται στο κοινό σε αυτό το κράτος μέλος.

2. Υπάγονται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους ή στο οποίο έχουν μόνιμη εγκατάσταση και ασκούν πραγματική οικονομική δραστηριότητα.

3. Υπάγονται ομοίως στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι εκτός της επικράτειας της Κοινότητας οι οποίοι πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) χρησιμοποιούν συχνότητα η οποία έχει παραχωρηθεί από αυτό το κράτος μέλος,

β) μη χρησιμοποιώντας συχνότητα παραχωρηθείσα από κάποιο κράτος μέλος της Ένωσης, χρησιμοποιούν το δυναμικό δορυφόρου που έχει παραχωρηθεί από το εν λόγω κράτος μέλος,

γ) μη χρησιμοποιώντας ούτε συχνότητα ούτε το δυναμικό δορυφόρου κάποιου κράτους μέλους της Ένωσης, χρησιμοποιούν ανοδική σύνδεση προς δορυφόρο εγκατεστημένο στο εν λόγω κράτος μέλος.

4. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές που απευθύνονται αποκλειστικά προς τρίτες χώρες και των οποίων δεν γίνεται άμεση ή έμμεση λήψη από το κοινό ενός ή περισσότερων κρατών μελών."

3) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 2α:

"Άρθρο 2α

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ελευθερία λήψεως και δεν εμποδίζουν την αναμετάδοση στο έδαφός τους των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη για λόγους που εμπίπτουν σε τομείς τους οποίους συντονίζει η παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν προσωρινά τα κατάλληλα μέτρα για να περιορίζουν τη λήψη ή/και να αναστέλλουν την αναμετάδοση τηλεοπτικών εκπομπών εάν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τηλεοπτική εκπομπή που προέρχεται από ένα άλλο κράτος μέλος παραβιάζει προφανώς, σοβαρώς και βαρέως το άρθρο 22 ή/και το άρθρο 22α·

β) ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός παρέβη την ίδια διάταξη τουλάχιστον δύο φορές εντός των 12 προηγουμένων μηνών·

γ) το οικείο κράτος μέλος έχει κοινοποιήσει εγγράφως στον ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό και στην Επιτροπή, τις παραβάσεις τις οποίες του προσάπτει, καθώς και την πρόθεσή του να λάβει μέτρα προκειμένου να περιορίσει τη λήψη ή/και να αναστείλλει την αναμετάδοση σε περίπτωση νέας παράβασης·

δ) οι διαβουλεύσεις με το κράτος μέλος μετάδοσης και την Επιτροπή δεν κατέληξαν σε φιλικό διακανονισμό εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στο στοιχείο γ), η δε επικαλούμενη παράβαση εξακολουθεί.

Η Επιτροπή αποφασίζει, *εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ανακοίνωση του ληφθέντος από το κράτος μέλος μέτρου, σχετικά με το συμβιβάσιμό του μέτρου με το κοινοτικό δίκαιο. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης το κράτος μέλος οφείλει να παύσει επειγόντως το εν λόγω μέτρο.*

Η διάταξη του πρώτου εδαφίου δεν επηρεάζει την εφαρμογή οιασδήποτε διαδικασίας, μέτρου ή κύρωσης για τις εν λόγω παραβάσεις εντός του κράτους μέλους στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ο σχετικός ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός"

4) Το άρθρο 3 αντικαθίσταται ως εξής:

" Άρθρο 3

1. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους να προβλέψουν αυστηρότερους και λεπτομερέστερους κανόνες στους τομείς που καλύπτει η παρούσα οδηγία. *Οι κανόνες αυτοί οι οποίοι πρέπει να τηρούν το κοινοτικό δίκαιο, μπορούν να αφορούν συγκεκριμένα:*

   - την πραγματοποίηση στόχων γλωσσικής πολιτικής,
   - τη συνεκτίμηση του δημοσίου συμφέροντος σε συνάρτηση με το ρόλο της τηλεόρασης στους τομείς της πληροφόρησης, της εκπαίδευσης, της πολιτιστικής καλλιέργειας και της ψυχαγωγίας καθώς και στον τομέα της διατήρησης του πλουραλισμού της πληροφόρησης και των μέσων ενημέρωσης.

2. Τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της νομοθεσίας τους, μεριμνούν με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για την τήρηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους.
Κάθε κράτος μέλος καθορίζει τις κυρώσεις που θα επιβάλλει στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία του, σε περίπτωση που δεν τηρούν τις διατάξεις που εκδόθηκαν κατ'εφαρμογήν της παρούσας οδηγίας. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι σοβαρές ώστε να εξασφαλίζουν την τήρηση αυτών των διατάξεων.

3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν επίσης στο πλαίσιο της νομοθεσίας τους όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία του, τη δυνατότητα να προσφεύγουν σε προσωρινά μέτρα με σκοπό την παύση της παράβασης των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, εάν χρειάζεται, μέσω της αναστολής της άδειας εκπομπής."

5) Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

" Άρθρο 4

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν με τα κατάλληλα μέσα ώστε οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί να αφιερώνουν σε ευρωπαϊκά έργα, κατά την έννοια του άρθρου 6, το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής τους, εκτός από το χρόνο που αφιερώνεται στις πληροφορίες, αθλητικές εκδηλώσεις, διαφημήσεις ή στις υπηρεσίες τηλεκειμένου και τηλεαγοράς.

2. Δεδομένου ότι πρόκειται για τηλεοπτικούς σταθμούς, ο χρόνος προγράμματος των οποίων, εκτός από το χρόνο που αφιερώνεται στη διαφήμιση ή την τηλεαγορά, συνίσταται τουλάχιστον ως προς το 80% σε κινηματογραφικά έργα, μυθοπλασίες, ντοκυμαντέρ ή κινούμενα σχέδια, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί, αντί να ικανοποιήσουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 υποχρέωση, επιφυλάσσουν στα ευρωπαϊκά έργα, κατά την έννοια του άρθρου 6, το 25% του προϋπολογισμού προγράμματος. Ο προϋπολογισμός προγράμματος, κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ότι είναι το λογιστικό κόστος της αγοράς και της προαγοράς των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μετάδοσης, παραγωγής και συμπαραγωγής του συνόλου των προγραμάτων που μεταδίδονται από τον ενλόγω τηλεοπτικό σταθμό κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

3. Τα ποσοστά που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 επιτυγχάνονται προοδευτικά, κατά στάδια, εντός προθεσμίας 3 ετών από την ημερομηνία έναρξης των μεταδόσεων του εν λόγω τηλεοπτικού σταθμού.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 5 δεν αφορούν τους τηλεοπτικούς σταθμούς που μεταδίδουν σε άλλη γλώσσα εκτός από τις γλώσσες των κρατών μελών.

5. Από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, ανά διετία, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και του άρθρου 5.

Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει κυρίως μια στατιστική κατάσταση σχετικά με την επίτευξη των ποσοστών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 5 για καθέναν από τους τηλεοπτικούς σταθμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τους λόγους για τους οποίους δεν

κατέστη δυνατό να επιτευχθούν αυτά τα ποσοστά καθώς και τα μέτρα που λαμβάνουν, σε καθεμιά των περιπτώσεων, για να εξασφαλίσουν ότι ο ραδιοτηλεοπτικός σταθμός τα επιτυγχάνει πραγματικά.

Η Επιτροπή γνωστοποιεί αυτές τις εκθέσεις στα άλλα κράτη μέλη και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συνοδευόμενες ενδεχομένως από σχετική γνώμη. Η Επιτροπή μεριμνά για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και του άρθρου 5 σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης. Η Επιτροπή, για τη διατύπωση της γνώμης της, μπορεί ιδίως να λαμβάνει υπόψη την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, το μέρος του προγράμματος το οποίο αντιπροσωπεύουν τα έργα που μεταδίδονται για πρώτη φορά, τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας των νέων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και την ειδική κατάσταση των χωρών που έχουν λίγες δυνατότητες οπτικοακουστικής παραγωγής ή περιορισμένη γλωσσική εμβέλεια."

6) Το άρθρο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

" Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη μεριμνούν, με τα κατάλληλα μέσα, ώστε οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί να αφιερώνουν τουλάχιστον 10% του χρόνου τους, εκτός από το χρόνο που αφιερώνεται στις πληροφορίες, αθλητικά γεγονότα, παιγνίδια, διαφήμιση, τηλεαγορά ή τις υπηρεσίες τηλεκειμένου, ή εναλλακτικά, κατ΄επιλογή του κράτους μέλους, 10% τουλάχιστον, του προϋπολογισμού των προγραμμάτων τους, σε ευρωπαϊκά έργα τα οποία προέρχονται από παραγωγούς ανεξάρτητους από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Αυτό το ποσοστό επιτυγχάνεται αφιερώνοντας ποσοστό τουλάχιστον 50% σε πρόσφατα έργα, δηλαδή, σε έργα που έχουν μεταδοθεί εντός διαστήματος πέντε ετών από την παραγωγή τους".

7) Το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1, στοιχείο α) αντικαθίστατια από τα εξής:

"α) τα έργα καταγωγής κρατών μελών"

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από τα εξής:

"3. Τά έργα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) είναι εκείνα που πραγματοποιούνται είτε αποκλειστικά είτε σε συμπαραγωγή με παραγωγούς εγκατεστημένους σε μια ή περισσότερες τρίτες ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες η Κοινότητα έχει συνάψει συμφωνίες που καλύπτουν τον οπτικοακουστικό τομέα εφόσον τα έργα αυτά πραγματοποιούνται κυρίως από δημιουργούς ή εργαζόμενους που κατοικούν σε ένα ή περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη."

γ) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

"3α. Τα έργα, τα οποία δεν είναι ευρωπαϊκά κατά την έννοια της παραγράφου 1 αλλά πραγματοποιούνται στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών παραγωγής που συνάπτονται μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών, θεωρούνται ως ευρωπαϊκά έργα, στο βαθμό που η

συμμετοχή των κοινοτικών συμπαραγωγών στο συνολικό κόστος της παραγωγής είναι μεγαλύτερη και η παραγωγή δεν ελέγχεται από έναν ή περισσότερους παραγωγούς εγκατεστημένους εκτός των κρατών μελών".

δ) στη παράγραφο 4 οι λέξεις "και της παραγράφου 3α" παρεμβάλλονται μετά τις λέξεις "τα έργα τα οποία δεν είναι ευρωπαϊκά έργα κατά την έννοια της παραγράφου 1"·

8) Το άρθρο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

" Άρθρο 7

Οι κάτοχοι δικαιωμάτων και οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί συμφωνούν τις προθεσμίες μετάδοσης των κινηματογραφικών έργων. Ελλείψει σχετικής συμφωνίας, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί δεν προβαίνουν σε μετάδοση κινηματογραφικών έργων πριν την πάροδο των ακόλουθων προσθεμιών, μετά την έναρξη της εκμετάλλευσης αυτού του έργου στις κινηματογραφικές αίθουσες σε ένα κράτος μέλος:

α) έξι μήνες για τις υπηρεσίες πληρωμής ανά εκπομπή·

β) δώδεκα μήνες για τις τηλεοπτικές υπηρεσίες με συνδρομή πλην εκείνων που αναφέρονται στο σημείο α)·

γ) δεκαοκτώ μήνες για τις λοιπές υπηρεσίες πλην εκείνων που αναφέρονται στα σημεία α) και β).

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την τήρηση αυτών των διατάξεων από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους".

9) Το άρθρο 8 καταργείται.

10) Ο τίτλος του κεφαλαίου IV αντικαθίσταται από τον ακόλουθο τίτλο:

"Τηλεοπτική διαφήμηση, χορηγία και τηλεαγορά"

11) Στο άρθρο 11 η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από τα εξής:

"3. Η μετάδοση κινηματογραφικών ταινών μεγάλου μήκους μπορεί να διακόπτεται μια φορά για κάθε πλήρες χρονικό διάστημα 45 λεπτών. Άλλη διακοπή επιτρέπεται εάν η προγραμματισμένη διάρκειά τους υπερβαίνει κατά 20 λεπτά τουλάχιστον τη διάρκεια δύο ή περισσοτέρων πλήρων χρονικών διαστημάτων 45 λεπτών".

12) Στο άρθρο 12, η εισαγωγική φράση τροποποιείται ως εξής:

"Η τηλεοπτική διαφήμιση και τα προγράμματα τηλεαγοράς δεν πρέπει:"

13) Το άρθρο 13 και 14 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

" Άρθρο 13

Απαγορεύεται κάθε μορφή τηλεοπτικής διαφήμισης και τηλεαγοράς τσιγάρων και άλλων προϊόντων καπνού.

Άρθρο 14

Απαγορεύεται η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεαγορά των φαρμάκων και των θεραπευτικών αγωγών που διατίθενται μόνο με ιατρική συνταγή στο κράτος μέλος στου οποίου τη δικαιοδοσία υπάγεται ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός".

14) Το άρθρο 15 τροποποιείται ως εξής:

α) Η εισαγωγική φράση τροποποιείται ως εξής:

"Η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεαγορά αλκοολούχων ποτών πρέπει να τηρούν τα ακόλουθα κριτήρια:"

β) Τα στοιχεία α) έως στ) αντικαθίστανται από τα εξής:

"α) να μην απευθύνονται ειδικά στους ανήλικους ούτε, ιδίως να εμφανίζουν ανήλικους να καταναλώνουν τέτοια ποτά·

β) να μη συσχετίζουν την κατανάλωση αλκοολούχων ποτών με βελτιωμένες σωματικές επιδόσεις ή την οδήγηση οχημάτων·

γ) να μην προκαλούν την εντύπωση ότι η κατανάλωση αλκοολούχων ποτών ευνοεί την κοινωνική ή σεξουαλική επιτυχία·

δ) να μην αφήνουν να υπονοηθεί ότι τα αλκοολούχα ποτά έχουν θεραπευτικές ιδιότητες ή ότι επιδρούν ως διεγερτικά, ηρεμιστικά ή καταπραϋντικά·

ε) να μην ενθαρρύνουν την άμετρη κατανάλωση αλκοολούχων ποτών και να μη δίνουν αρνητική εικόνα της αποχής από την κατανάλωσή τους ή της μετρημένης κατανάλωσής τους·

στ) να μην τονίζουν ως προτέρημα των ποτών την υψηλή περιεκτικότητά τους σε οινόπνευμα."

15) Το άρθρο 16 τροποποιείται ως εξής:

α) Η εισαγωγική φράση τροποποιείται ως εξής:

"Η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεαγορά δεν πρέπει να θίγουν ηθικά ή σωματικά τους ανήλικους και, συνεπώς, πρέπει να τηρούν τα ακόλουθα κριτήρια για την προστασία τους:"

β) Τα στοιχεία α) έως δ) αντικαθίστανται από τα εξής:

" α) να μην παρακινούν ευθέως τους ανηλίκους στην αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας, εκμεταλλευόμενη την απειρία και την ευπιστία τους·

β) να μην παρακινούν ευθέως τους ανηλίκους να πείσουν τους γονείς τους ή τους τρίτους να αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες·

γ) να μην εκμεταλλεύονται τη ιδιαίτερη εμπιστοσύνη των ανηλίκων προς τους γονείς τους, τους δασκάλους τους ή άλλα πρόσωπα·

δ) να μην παρουσιάζουν ανηλίκους, σε κατάσταση επισφαλή, χωρίς να συντρέχει λόγος."

16) Το άρθρο 17, παράγραφος 2, τροποποιείται ως εξής:

"2. Τα τηλεοπτικά προγράμματα δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο χορηγίας από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην κατασκευή ή πώληση προϊόντων και στην παροχή υπηρεσιών των οποίων η διαφήμιση απαγορεύεται δυνάμει του άρθρου 13."

17) Το άρθρο 18 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

" Άρθρο 18

1. Ο χρόνος μετάδοσης που αφιερώνεται στις διαφημίσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15% του καθημερινού χρόνου μετάδοσης. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό μπορεί να φθάνει το 20%, όταν περιλαμβάνει άλλες μορφές διαφήμισης εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων ή/και των μηνυμάτων τηλεαγοράς εντός ή μεταξύ προγραμμάτων για υπηρεσίες που δεν αφορούν αποκλειστικά την τηλεαγορά, υπό τον όρο ότι το σύνολο των διαφημιστικών μηνυμάτων δεν υπερβαίνει το 15%.

2. Ο χρόνος μετάδοσης που αφιερώνεται στα διαφημιστικά μηνύματα μέσα σε διάστημα μιας ωρολογιακής ώρας δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20%".

18) Τα άρθρα 18α και 18β παρεμβάλλονται μετά το άρθρο 18:

"΄Αρθρο 18α

1. Τα προγράμματα και τα μηνύματα τηλεαγοράς πρέπει να μπορούν να προσδιορίζονται ως τέτοια με άνεση και, στην περίπτωση κατά την οποία παρεισφρύουν σε μια υπηρεσία η οποία δεν είναι αποκλειστικά αφιερωμένη σε αυτή τη δραστηριότητα, πρέπει να μπορούν σαφώς να διακριθούν από άλλες εκπομπές αυτής της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών διαφήμισης, χάρη σε οπτικά ή/και ακουστικά μέσα·

2. Τα προγράμματα και τα μηνύματα τηλεαγοράς πρέπει να συμφωνούν με τις διατάξεις της οδηγίας [... του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των καταναλωτών για τις εξ αποστάσεως διαπραγματεύσεις συμβάσεων][8], κυρίως όσον αφορά τις πληροφορίες για το περιεχόμενο των συμβάσεων.

Άρθρο 18β

1. Ο χρόνος μετάδοσης, που αφιερώνεται στα προγράμματα τηλεαγοράς τα οποία υπεισέρχονται σε μια υπηρεσία που δεν είναι αποκλειστικά αφιερωμένη σε αυτή τη δραστηριότητα, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις τρεις ώρες ανά εικοσιτετράωρο.

---

[8] ΕΕ L

2. Οι υπηρεσίες που είναι αποκλειστικά αφιερωμένες στην τηλεαγορά δεν υπόκεινται σε κανένα χρονικό περιορισμό".

19) Το άρθρο 19 καταργείται:

20) Το άρθρο 20 αντικαθίσταται από τα εξής:

" Άρθρο 20

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, στα πλαίσια του κοινοτικού δικαίου, άλλους όρους εκτός από εκείνους που ορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 έως 5 και στα άρθρα 18 και 18β για τις εκπομπές οι οποίες προορίζονται αποκλειστικά για την επικράτεια τους και των οποίων η λήψη δεν είναι δυνατή, άμεσα ή έμμεσα, σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη".

21) Το άρθρο 21 καταργείται.

22) Ο τίτλος του κεφαλαίου V, αντικαθίσταται από τον ακόλουθο τίτλο:

"Προστασία των ανηλίκων και της δημόσιας ηθικής"

23) Το άρθρο 22 αντικαθίσταται από τα εξής:

" Άρθρο 22

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι εκπομπές, συμπεριλαμβανομένων των αγγελιών, των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά, τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στη παράγραφο 1 επεκτείνονται επίσης στα άλλα προγράμματα που είναι ικανά να βλάψουν τη σωματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι στην περιοχή μετάδοσης οι ανήλικοι δεν βλέπουν ή δεν ακούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές".

24) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρο 22α και 22β:

" Άρθρο 22α

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εκπομπές να μην προκαλούν τη μισαλλοδοξία λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας.

Άρθρο 22β

Η Επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου στην έκθεση που ορίζεται στο άρθρο 26."

25) Το άρθρο 25 καταργείται.

26) Το άρθρο 26 αντικαθίσταται από τα εξής:

" Άρθρο 26

Το αργότερο στο τέλος του τρίτου έτους από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κατόπιν ανά διετία, η Επιτροπή υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και, ενδεχομένως, διατυπώνει περαιτέρω προτάσεις για την προσαρμογή της οδηγίας στις εξελίξεις του τομέα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης".

ΑΡΘΡΟ 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαραίτητες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

   Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστικών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στους τομείς που διέπονται από την παρούσα οδηγία.

ΑΡΘΡΟ 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το άρθρο 1 σημείο 5 εφαρμόζεται πραγματικά για 10 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

ΑΡΘΡΟ 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ISSN 0254-1483

COM(95) 86 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR 15

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-95-119-GR-C

ISBN 92-77-87039-7

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Luxembourg